

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
MIASTA LĘBORKA DO 2031 R.
(AKTUALIZACJA)**

Opracowanie powstało na zamówienie Miasta Lęborka w ramach prac nad aktualizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka

Zespół wykonujący opracowanie:

S&H Consulting:

dr Maciej Huculak (Kierownik projektu)
Anna Stankiewicz

Redakcja i skład:

dr Maciej Huculak, Anna Stankiewicz

Rysunki:

dr Maciej Huculak

Zespół koordynujący projekt w Urzędzie Miasta Lębork:

Krzysztof Król – przewodniczący Zespołu ds. rewitalizacji obszaru Lębork Nowy Świat (Zastępca Burmistrza Miasta Lęborka)

Marta Aftyka – Referat Programów Pomocowych i Rozwoju (Kierownik)

Justyna Płotka – Referat Programów Pomocowych i Rozwoju

SPIS TREŚCI:

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	5
1.1. GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI	5
1.2. OCENA AKTUALNOŚCI I STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU	5
1.3. USTAWA O REWITALIZACJI	6
1.4. ZASADY REALIZACJI INSTRUMENTÓW TERYTORIALNYCH W POLSCE W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ UE NA LATA 2021-2027	7
1.5. USTAWA Z DNIA 28 KWIEŃNIA 2022 R. O ZASADACH REALIZACJI ZADAŃ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ 2021–2027	8
1.6. ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/1060 Z DNIA 24 CZERWCA 2021 R.	8
2. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	10
2.1. METODA	10
2.1.1 Jednostki analizy	10
2.2. OBSZAR ZDEGRADOWANY	12
2.3. OBSZAR REWITALIZACJI	13
3. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI.....	15
3.1. ZJAWISKA SPOŁECZNE.....	17
3.1.1. Demografia.....	17
3.1.2. Ubóstwo	19
3.1.3. Osoby ze szczególnymi potrzebami.....	22
3.1.4. Problemy rodzin.....	25
3.1.5. Bezrobocie.....	29
3.1.6. Bezpieczeństwo	31
3.1.7. Aktywność społeczna i obywatelska.....	33
3.1.8. Poziom edukacji	35
3.2. SFERA GOSPODARCZA.....	37
3.2.1. Przedsiębiorczość.....	37
3.2.2. Struktura przedsiębiorstw	37
3.2.3. Poziom dochodów.....	39
3.3. SFERA ŚRODOWISKOWA	40
3.3.1. Uwarunkowania środowiskowe	40
3.3.2. Hałas komunikacyjny.....	41
3.3.3. Stan powietrza.....	43
3.3.4. Wyroby zawierające azbest	46
3.3.5. Zagrożenie powodzią i podtopieniami.....	46
3.3.6. Podsumowanie	47
3.4. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA.....	48
3.4.1. Stan sieci wodociągowej.....	48
3.4.2. Stan sieci kanalizacyjnej.....	48
3.4.3. Zabytki.....	48
3.5. SFERA TECHNICZNA.....	50
3.5.1. Źródła ciepła na paliwa stałe.....	50
3.5.2. Zasób komunalny	51
3.5.3. Wyposażenie w windy	51
3.5.4. Zbiorniki bezodpływowe.....	52
3.5.5. Podsumowanie	52
4. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI MIASTA.....	53
4.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY.....	53
4.2. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	55
5. WIZJA I CELE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH	59
5.1. WIZJA	59

5.2. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	60
6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	62
6.1. PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	62
6.2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH RODZAJÓW PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	83
7. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE	95
8. STRUKTURA ZARZĄDZANIA	97
8.1. WPROWADZENIE	97
8.2. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	97
8.2.2. Burmistrz Miasta Łęborka	99
8.2.2. Komitet Rewitalizacji	99
8.2.3. Operator rewitalizacji	100
8.2.4. Referat Finansowy	100
8.3. KOSZTY ZARZĄDZANIA GPR	101
8.4. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU	102
9. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI	103
9.1. PROCEDURA PROWADZENIA MONITORINGU I EWALUACJI ORAZ WERYFIKACJI I OCENY POSTĘPÓW REALIZACJI PROGRAMU	103
9.2. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA	103
9.3. OCENA STOPNIA REALIZACJI I AKTUALNOŚCI PROGRAMU	104
9.4. USPOŁECZNIE NIE MONITORINGU, EWALUACJI ORAZ WDRAŻANIA AKTUALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	105
10. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	106
10.1. KOMPLEKSOWOŚĆ PROGRAMU	106
10.2. KONCENTRACJA PROGRAMU REWITALIZACJI	106
10.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	107
10.3.1. Komplementarność problemowa	107
10.3.2. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	108
10.3.3. Komplementarność międzyokresowa	109
10.3.4. Komplementarność źródeł finansowania	110
10.3.5. Komplementarność przestrzenna	110
11. USPOŁECZNIE NIE DOKUMENTU I PROCES PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ.....	111
11.1. OPRACOWANIE PROJEKTU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	111
11.1.1. Spotkanie Zespołu ds. Zespołu ds. rewitalizacji obszaru Łębork Nowy Świat	112
11.1.2. Wywiady grupowe	112
11.2.3. Spotkanie z Komitetem Rewitalizacji	112
11.2.4. Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych	114
11.2.5. Spotkanie projektowe online	114
12. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	115
12.1. PLANOWANIE PRZESTRZENNE.....	115
12.1.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	115
12.1.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	115
12.1.3. Miejscowy plan rewitalizacji	115
12.1.4. Specjalna Strefa Rewitalizacji	115
12.2. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBE GMINNYM I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	116
12.3. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWALE, O KTÓREJ MOWA W ART. 7 UST. 3 USTAWY REWITALIZACJI – KOMITET REWITALIZACJI.....	116
SPIS RYSUNKÓW	118
SPIS TABEL	119

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Ewaluacja realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka według stanu na koniec 2023 r. (ewaluacja „on-going”) pełniąc rolę oceny stopnia wykonania i aktualności gminnego programu rewitalizacji wskazała na szereg uwarunkowań, które wpłynęły na proces zmiany Programu. Program został w roku 2023 w dużej mierze zrealizowany w wymiarze finansowym, rzeczowym oraz wskaźników realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Odmienne sytuacja kształtowała się dla wskaźników realizacji celów rewitalizacji. W tym przypadku, osiągnięto jedynie trzy z siedmiu przyjętych poziomów docelowych.

Opisany powyżej stan faktyczny w zakresie realizacji GPR nie pozwolił zatem na zastosowanie zapisów art. 22. ust. 4 ustawy o rewitalizacji mówiących o *uchyleniu uchwały w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części w wyniku osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych*. W konsekwencji, zastosowano zapisy art. 22. ust. 3 ustawy na podstawie którego po stwierdzeniu, konieczności zmiany gminnego programu rewitalizacji Burmistrz Miasta Lęborka wystąpił do Rady Miasta z wnioskiem o jego zmianę.

1.1. Gminny Program Rewitalizacji

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka przyjętego [Uchwałą nr XXIX-399/2017 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka](#) a następnie zmienionego [Uchwałą nr VII-rk89/2019 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXIX-399/2017 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 28 czerwca 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka](#).

Program ten został opracowany w oparciu o [Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji \(Dz.U. z 2024 r., poz. 278 t.j.\)](#) jak również [Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020](#) a następnie wpisany do *Wykazu programów rewitalizacji gmin województwa pomorskiego* na podstawie [Uchwały Nr 423/43/19 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia: 2019-05-07 w sprawie wyrażenia opinii w zakresie zgodności projektu zmiany „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka” z planem zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego i strategią rozwoju województwa pomorskiego](#).

1.2. Ocena aktualności i stopnia realizacji programu

Wymóg dokonania oceny stopnia wykonania i aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji wynika wprost z art. 22 ustawy o rewitalizacji. Jednocześnie artykuł 22 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji wskazuje ponadto na konieczność zapewnienia zgodności oceny GPR z systemem monitorowania określonym w programie.

Ocena stopnia wykonania i aktualności gminnego programu rewitalizacji pn. Ewaluacja realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka według stanu na koniec 2023 r. (ewaluacja „on-going”) została opracowana w IV kw. 2024 i [w dniu 17 grudnia 2024 r. uzyskała warunkową, pozytywną opinię Komitetu Rewitalizacji](#). Zaopiniowany dokument zawierał szereg rekomendacji dotyczących zmian w gminnym programie rewitalizacji. W rezultacie, Komitet Rewitalizacji wystosował do Burmistrza Miasta Lęborka wniosek o aktualizację Programu.

Następnie, Burmistrz Miasta Lęborka wystąpił do Rady Miasta Lęborka z wnioskiem o zmianę programu, czego efektem była [Uchwała nr VII-92/2024 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka.](#)

1.3. Ustawa o rewitalizacji

Podstawowym aktem prawnym określającym ramy gminnego programu rewitalizacji jest uchwalona w dniu 9 października 2015 r. ustawa o rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji to dokument, którego zadaniem jest zaprogramowanie całego procesu rewitalizacji. Autorzy ustawy rewitalizację definiują jako *proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji* (art. 2 ust. 1).

Od momentu wejścia w życie ustawy rewitalizacja stała się zadaniem własnym gminy w zakresie *przygotowania, koordynowania i tworzenia warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy* (art. 3 ust. 1). Oznacza to, że jako podmiot wprost odpowiedzialny za prowadzenie procesów rewitalizacyjnych odpowiedzialna jest gmina.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka został opracowany zgodnie z zapisami *Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.* (Dz.U. z 2024 r. poz. 278 t. j.) Program ten sporządzony jest dla obszaru rewitalizacji Nowy Świat wyznaczonego zgodnie z zapisami ustawy i przyjętego [Uchwałą nr VI-63/2019 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 31 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr XVIII-249/2016 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Lęborku.](#)

Ustawa definiuje zawartość gminnego programu rewitalizacji. Dokument taki musi zawierać w szczególności (art. 15 ust. 1):

- 1) szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru;
- 2) opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy, w tym strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, oraz strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 3) opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
- 4) cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1;
- 5) opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
 - a) listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie

z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania;

b) charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, o których mowa w pkt 4;

6) mechanizmy integrowania działań, o których mowa w pkt 4, oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych;

7) szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych;

8) opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;

8a) opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji;

9) system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;

10) określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);

11) określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3;

12) wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania;

13) wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:

a) wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy;

b) wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany;

c) w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu.

14) załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku - z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne.

1.4. Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Zapisy [Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027](#) (MFiPR 2022) odnoszą się bezpośrednio do gminnego programu rewitalizacji jako Innego Instrumentu Terytorialnego. Poza opisem elementów programu wynikających z ustawy o rewitalizacji oraz rekomendacjami dobrych praktyk wynikających z dotychczasowego doświadczenia w korzystaniu z narzędzia jakim jest rewitalizacja w warunkach polskich,

wprowadzają jako element procesu opracowywania gminnego programu rewitalizacji następujące wymogi (s. 55, s. 58):

- 1) *przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu programu w ramach procesu opracowywania programu;*
- 2) *szerszego uzasadnienia oraz wskazania siły powiązań i efektywności oddziaływania danego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego na obszar rewitalizacji w przypadku przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych poza nim.*

1.5. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027

[Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027](#) (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079) precyzuje jako niezbędne elementy strategii IIT, a zatem w konsekwencji również gminnego programu rewitalizacji, jako w szczególności (art. 36 ust. 8):

- 1) *syntezę diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;*
- 2) *cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;*
- 3) *listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;*
- 4) *opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.*

1.6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Zarówno Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, jak i Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 stanowią *de facto* przełożenie na poziom krajowy zapisów [Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej](#), wskazujących na następujące elementy strategii terytorialnych¹ (art. 29 ust. 1):

¹ W tym zaliczających się do wymienionych w art. 28 lit. c *innych narzędzi terytorialnych*, w skład których wchodzi gminne programy rewitalizacji.

- a.) obszar geograficzny, którego dotyczy dana strategia;*
- b.) analizę potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;*
- c.) opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru;*
- d.) opis udziału partnerów zgodnie z art. 8 w przygotowaniu strategii i jej realizacji.*

IIT będący specyficzną formą strategii terytorialnej jest nowym narzędziem polityki rozwoju wdrażanym po raz pierwszy w perspektywie 2021-2027. Ma on służyć m.in. realizacji polityki spójności, w szczególności inwestycji w ramach piątego celu polityki spójności (CP 5).

2. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

2.1. Metoda

Podstawą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w Mieście Lębork było opracowanie *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka. Raport dotyczący obszarów zdegradowanych*, składające się z dwóch części tj.:

- *Część I Delimitacja jednostek urbanistycznych;*
- *Część II Szczegółowa diagnoza jednostek urbanistycznych.*

Dokument ten wykorzystywał metodę analizy zróżnicowania wewnętrznego (audytu miejskiego).

2.1.1 Jednostki analizy

Aby móc precyzyjnie zidentyfikować obszary o względnie gorszej kondycji (zdegradowane/rewitalizacji) w skali całego miasta, konieczny był podział miasta na mniejsze jednostki, przy zastosowaniu których były prowadzone następnie badania. Za podstawę odniesienia tej analizy przyjęto tzw. jednostki urbanistyczne, które w całości dzieliły miasto uwzględniając jego wielofunkcyjny charakter.

Podstawą identyfikacji sytuacji kryzysowych w mieście był podział na 20 jednostek urbanistycznych. Przy wyznaczaniu poszczególnych jednostek urbanistycznych na obszarze miasta Lęborka uwzględniono:

- funkcje terenu - na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej miasta oraz analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, które miały miejsce w całym Lęborku w ciągu ostatnich 25 lat;
- fizjonomię - w tym charakter zabudowy, z uwzględnieniem analizy jednostek krajobrazowych miasta i analizy historyczno - konserwatorskiej rozwoju miasta i zabudowy, także gminnej ewidencji zabytków;
- intensywności użytkowania na podstawie analizy form zabudowy mieszkaniowej oraz dostępnych analiz sporządzonych na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

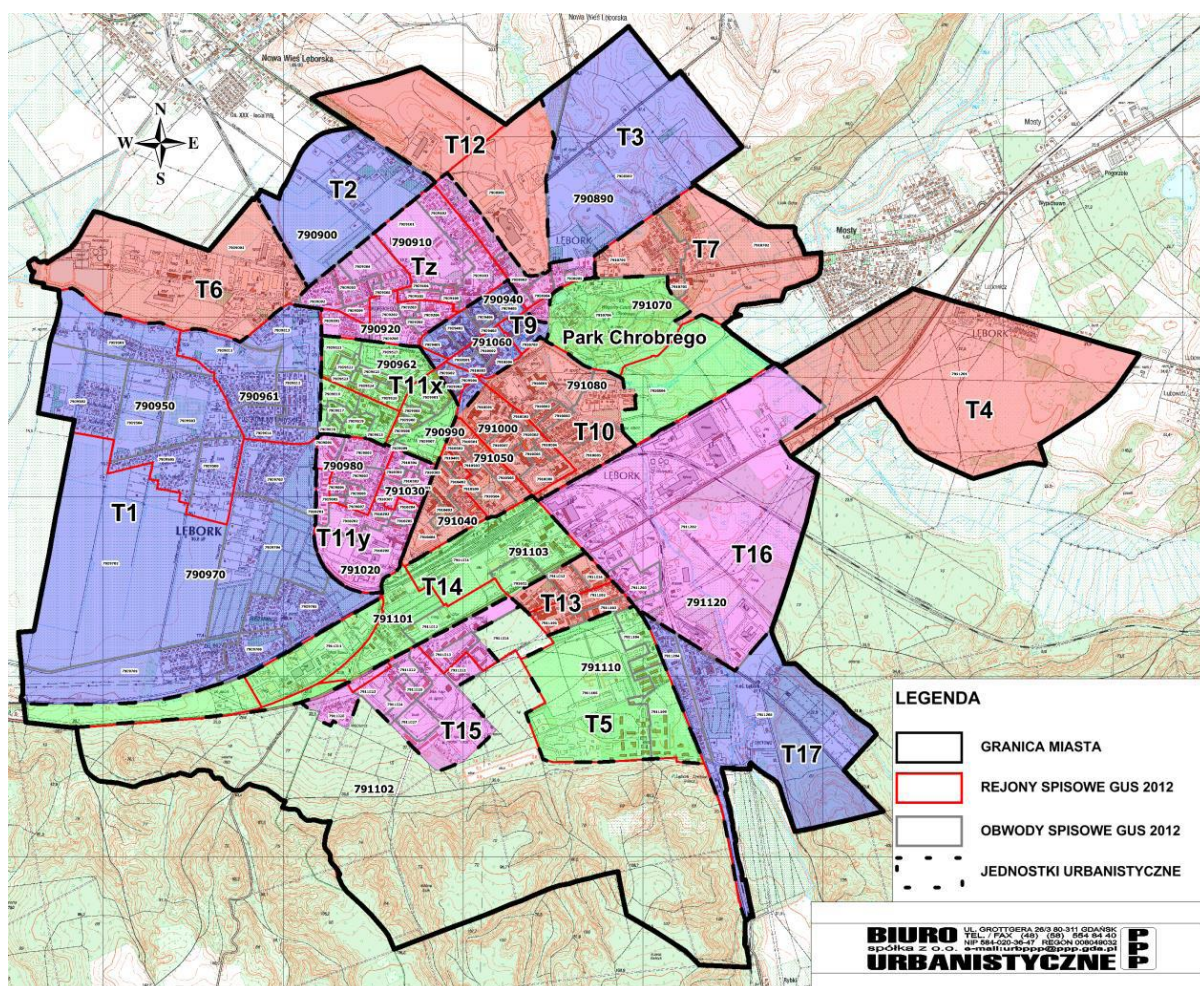
Do wyznaczania granic jednostek urbanistycznych, uwzględniających cechy funkcjonalno – przestrzenne miasta wykorzystano następujące materiały i kryteria:

- podział na jednostki terytorialne wprowadzony na obszarze miasta przez Miejskowy ogólny plan zagospodarowania przestrzennego (m.o.p.z.p.) miasta Lęborka zatwierdzony uchwałą nr XXXIX-443/94 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 24 maja 1994r (Dz. Urz. Woj. Słupskiego nr 26 z dnia 29 lipca 1994r.), gdzie miasto zostało podzielone na 18 jednostek terytorialnych;
- analizę zmian w zagospodarowaniu, które nastąpiły w wydzielonych jak powyżej jednostkach w ciągu ostatnich 25 lat, zmierzająca do podziału na mniejsze jednostki urbanistyczne bardziej jednorodne pod względem funkcjonalno – przestrzennym;
- granice i dane dotyczące obrębów geodezyjnych;
- granice i dane dotyczące obwodów wyborczych;

- granice i dane dotyczące jednostek GUS; (obwody i rejony spisowe – stan na 2012 rok);
- granice i dane dotyczące rejonów działania MOPS.

Punktem wyjścia do wyznaczania jednostek urbanistycznych były jednostki terytorialne wyznaczone w miejscowym ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego. Na potrzeby delimitacji jednostek urbanistycznych i wydzielenia z nich obszarów zdegradowanych wskazanych do rewitalizacji, granice jednostek terytorialnych, wskazane w 1994 roku, skorygowano w oparciu o:

- współcześnie dostępne systemy danych, niezbędnych do ustalenia wskaźników obrazujących stan przestrzeni miasta;
- szczegółową analizę stanu zagospodarowania miasta i określenie granic jednostek przestrzennych wyodrębniających się ze względu na następujące kryteria:
 - genezę historyczną i stan zachowania historycznie wykształconych elementów struktury przestrzennej;
 - kryterium spójności fizjonomiczno – krajobrazowej zespołów zabudowy, uwzględniające intensywność zabudowy (wg wskazań metody Liszewskiego) poziomą, czyli zagęszczenie zabudowy oraz pionową, czyli wysokość zabudowy.

Rysunek 2.1.1. Jednostki urbanistyczne Miasta Łęborka.

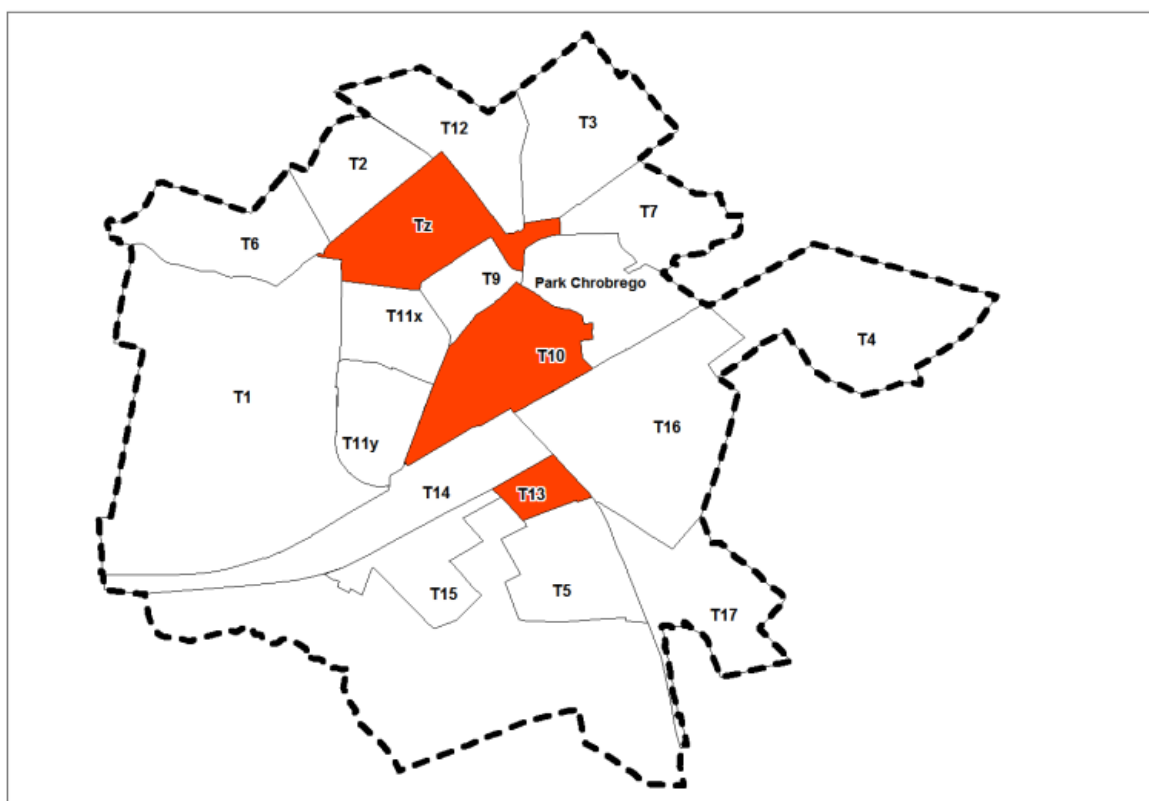
Źródło: Raport dotyczący obszarów zdegradowanych. Część I Delimitacja jednostek urbanistycznych (2015).

W ramach wyznaczonych jednostek urbanistycznych przeanalizowano problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe i techniczne.

2.2. Obszar zdegradowany

Analizę stopnia degradacji poszczególnych jednostek urbanistycznych przeprowadzono za pomocą wskaźników obowiązkowych (odnoszonych zarówno do średniej wartości w mieście, jak i w województwie) oraz fakultatywnych wybranych z katalogu zaproponowanego przez Instytucję Zarządzającą Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 i dodatkowych, wybranych przez Miasto Lębork, obrazujących sytuację miasta w trzech podsystemach: społecznym, przestrzennym i gospodarczym. Dla każdego z wymienionych podsystemów zbadano wskaźniki obowiązkowe, w ramach których porównano sytuację w danej jednostce urbanistycznej z wartościami referencyjnymi dla całego województwa.

Zestawienie wskaźników w odniesieniu do poszczególnych podsystemów wykazało, że najbardziej zdegradowaną jest jednostka urbanistyczna T.z - NOWY ŚWIAT; rejon ulic: Kossaka, Stryjewskiego i Gdańskiej. Znaczący, stopień degradacji dotyczył również jednostek: T.10 – Śródmieście, rejon ulic Sienkiewicza i Targowej oraz T.13 – osiedle Stare Zatorze.

Rysunek 2.2.1. Obszar zdegradowany Miasta Lęborka.

Źródło: Raport dotyczący obszarów zdegradowanych. Część I Delimitacja jednostek urbanistycznych (2015).

Powierzchnia obszaru zdegradowanego wynosiła 148,5 ha (8,3% powierzchni miasta). W 2015 r. obszar zdegradowany w Lęborku zamieszkiwany był przez 11 384 mieszkańców, co stanowiło 33,0% ogółu populacji miasta.

Tabela 2.3.1. Obszar zdegradowany i rewitalizacji w Lęborku.

Obszar	Powierzchnia		Ludność	
	ha	Udział w %	Liczba	Udział w %
Tz. Nowy Świat	70,9	3,9	5245	15,2
T. 10 Śródmieście	77,6	4,4	4521	13,1
T.13 Stare Zatorze	16,4	0,9	1 618	4,7
Obszar zdegradowany	148,5	8,3	11384	33,0
Obszar rewitalizacji	70,9	3,9	5245	15,2
Miasto Lębork	1785,8	100,0	34 548	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Raport dotyczący obszarów zdegradowanych. Część I Delimitacja jednostek urbanistycznych* (2015).

3. POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar Nowy Świat w 2024 r. obejmował obszar 70,9 ha t.j. 3,9% ogółu powierzchni miasta. Teren ten zamieszkiwany był przez 4,2 tys. mieszkańców, co odpowiadało 13,5% ogółu liczby mieszkańców Łęborka. Obszar rewitalizacji, Łębork Nowy Świat, znajduje się w północnej części miasta, bezpośrednio granicząc z obszarem Starego Miasta, które stanowi kulturalne i administracyjne centrum miasta. Dominującą funkcją obszaru jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz mieszkaniowo – usługowa. Granice obszaru wyznaczają od zachodu – linia kolejowa do Łeby, od północy - jednostka urbanistyczna T.2, od wschodu – granica posesji przyległych do ul. Kossaka, od południa - rzeka Łeba, al. Wolności i ul. Gdańska. Obszar składa się z trzech historycznych przedmieść miasta. Są to:

- Pastwiskowe Przedmieście (wraz z osiedlem Nowy Świat);
- Rejon ulicy Kossaka;
- Przedmieście Gdańskie.

Pastwiskowe Przedmieście jest niewielkim terytorialnie obszarem, noszącym wyraźnie wyodrębniające go cechy, jest to XIX-wieczny kwartał zabudowy czynszowej z relikami wcześniejszego zagospodarowania typu przedmiejskiego, sąsiadujący z miastem lokacyjnym od strony północnej. Rozwój przestrzenny tej części Łęborka nastąpił po 1830 roku, kiedy to zaczęły powstawać zabudowania poza linią murów obronnych miasta lokacyjnego. Jedno z pierwszych wybudowań powstało po przebicciu furty w murach na wysokości obecnej ulicy Orzeszkowej, dawniej Pastwiskowej, które powstało na wysokości obecnego Placu Kopernika.

W 1866 roku właśnie na dzisiejszym Placu Kopernika powstał kościół ewangelicki, funkcjonujący do dzisiaj, jako kościół katolicki. Z Placu Kopernika rozchodzą się ulice: Łokietka, Kellera, Stryjewskiego, Malczewskiego, stanowiące główne osie kompozycji tego fragmentu miasta.

W 1899 roku powstała linia kolejowa do Łeby i przystanek Nowy Świat, noszący nazwę taką samą jak zespół zabudowy, znajdujący się w jego sąsiedztwie. Osiedle Nowy Świat obejmujące rejon ulic: Skarżyńskiego, Orlińskiego, Stryjewskiego, Mostnika. Jest obszarem wyróżniającym się w generalnej strukturze przestrzeni historycznej miasta. Przylega do Pastwiskowego Przedmieścia i stanowi kontynuację jego założenia, a także jego powiązanie z przystankiem kolejowym na linii do Łeby. Obszar ten wyróżnia się z uwagi na rozplanowanie, jednorodne pod względem formy architektonicznej zespoły budynków. Wśród budynków użyteczności publicznej znajduje się tu dawny szpital miejski św. Jerzego przy ul. Stryjewskiego z 1905 roku, obecnie jest to Dom Pomocy Społecznej.

Na obszarze „Nowego Świata” i Pastwiskowego Przedmieścia już w II poł. XIX wieku rozpoczęto realizację zakomponowanych świadomie układów urbanistycznych, jednak plany te nie zostały zrealizowane. W ciągu II poł. XX wieku sukcesywnie następowały uzupełnienia zabudowy. Odrębny charakter ma zespół zabudowy pomiędzy ul. Mostnika a rzeką Łebą, gdzie dominują funkcje produkcyjno-usługowe.

W XXI w. nowa zabudowa zaczęła postawać także wzdłuż ulic Orlińskiego i Poznańskiej, gdzie w wyniku regulacji stosunków wodnych poprawiły się warunki do lokalizacji nowej zabudowy.

Jest to głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, częściowo uzupełniona zabudową usługową lub produkcyjną.

Przedmieście wzdłuż drogi do Łeby, którego osią jest obecna ul. Kossaka zaczęło się kształtować już w końcowych latach XVIII wieku. Występują tu zróżnicowane formy zabudowy wskazujące na różny czas powstawania tej zabudowy. Do czasów współczesnych wzdłuż ulic Kossaka i Gdańskiej zachowała się zabudowa z przełomu XIX i XX wieku, a także duże kamienice czynszowe z I poł. XX wieku, niektóre o dużej wartości historycznej, np. magazyn zbożowy przy ul. Kossaka 23, obiekt o konstrukcji szachulcowej z 1920 roku.

Działki wzdłuż ulicy Kossaka są w większości zabudowane, jest to głównie zabudowa mieszkaniowo – usługowa, a także produkcyjna. Funkcje mieszkaniowe występują zarówno w formie zabudowy jednorodzinnej jak i wielorodzinnej. Warto podkreślić, że w ostatnim dwudziestoleciu w zabudowie wzdłuż ulicy Kossaka zachodziły charakterystyczne zmiany, w związku z którymi powstały m.in. nowe obiekty usługowe i produkcyjno - usługowe wymieszane z zabudową mieszkaniową.

Ulica Gdańska jest osią przedmieścia wschodniego, gdzie zachowała się zabudowa z pierwszych trzech dekad początku XX wieku. Zabudowa tworząca dawne Gdańskie Przedmieście, usytuowana w kwartale ulic: Gdańskiej, Wita Stwosza, Jana Styki i Syrokomli oraz w kwartałach sąsiednich, wyznaczonych przez ulice: Syrokomli, Cegielnianą, Gierymskiego i Gdańską to w większości 3-kondygnacyjne kamienice czynszowe, pochodzące z przełomu XIX i XX wieku lub z pierwszej części XX wieku (budynku ujęte w gminnej ewidencji zabytków). Funkcja mieszkaniowa w tym obszarze zdecydowanie dominuje, usługi i innego rodzaju działalności gospodarcze praktycznie nie występują.

Podsumowując, obszar rewitalizacji tworzą tereny, które charakteryzują się wysokimi walorami historycznymi oraz występują tam zabytki wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, z podziałem na obiekty nieruchome wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Pomorskiego, inne zabytki nieruchome wpisane do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza Miasta Łęborka. Ponadto część obszaru objętego Gminnym Programem Rewitalizacji znajduje się w strefach ochrony archeologicznej.

3.1. Zjawiska społeczne

3.1.1. Demografia

Dane ludnościowe w większości opracowano na podstawie informacji dostarczonych przez Referat ds. Ewidencji Ludności w zestawieniach dot. mieszkańców wg wieku i płci stan na 31.12.2024 r. oraz 31.12.2014 r.² Dane odnoszące się do poszczególnych roczników, bez podziału na płeć wykorzystane dla zobrazowania szczegółowej struktury wieku oraz miar takich jak średni wiek mieszkańców oraz mediana wiek pochodziły z wykazu ilościowego wg miejscowości, ulic, numerów domów i mieszkań na dzień 31.12.2024³.

Nowy Świat był w 2024 r. zamieszkiwany przez 4218 osoby⁴. Była to liczba o 646 osób mniejsza od liczby mieszkańców obszaru w 2014 r. W analizowanym okresie czasu obszar rewitalizacji stracił więc aż 13,3% ogółu mieszkańców. W skali całego miasta, liczba ludności spadła natomiast z 34 767 osób do 31 287 osób, co oznaczało przeciętny spadek liczby mieszkańców w całym mieście, wynoszący -10,0% (3 480 osób). Dynamika spadku ludności na obszarze Nowy Świat była zatem zauważalnie wyższa od poziomu referencyjnego dla całego miasta. Fakt ten świadczy o zaawansowanych procesach depopulacji na obszarze rewitalizacji. W perspektywie lat 2025-2026 trend ten powinien ulec poprawie ze względu na zauważalne oznaki ożywienia ruchu budowlanego. Na obszarze rewitalizacji w 2025 r. w trakcie budowy znajdowały się trzy budynki komunalne (każdy dla 20 rodzin). Na rok 2026 zaplanowano budowę budynku LTBS przy ul. Stryjewskiego na 16 rodzin w ramach inicjatywy SIM, zaś przy ul. Orlińskiego w trakcie budowy przez prywatnego inwestora w 2025 r. znajdował się blok z 24 mieszkaniami. Nowa zabudowa jednorodzinna koncentruje się w okolicy ul. Malczewskiego, ul. Poznańskiej i Nadmorskiej.

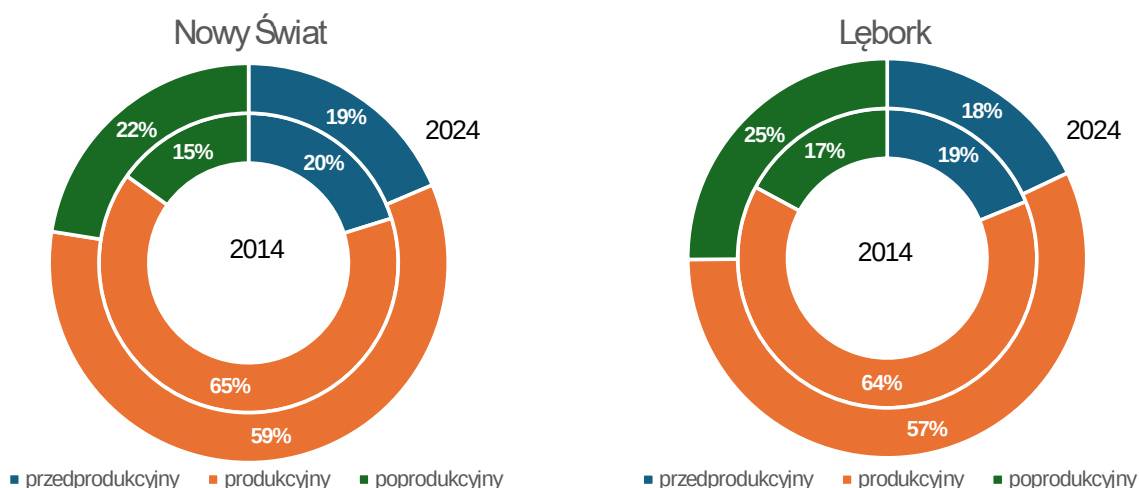
Liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła na obszarze rewitalizacji w 2024 r. 2 484 osób. W stosunku do roku 2014 zmniejszyła się ona aż o 663 osoby, co w wymiarze względnym oznaczało spadek o 21%. Udział osób w wieku produkcyjnym wyniósł w przypadku Nowego Świata w 2024 r. 59% i był wyraźnie niższy od wartości dla roku 2014 wynoszącej 65%. W tym samym przedziale czasowym, analogiczne wartości dla całego miasta spadły do poziomu 57% z wartości wynoszącej 64%.

Wskaźnik obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym był w przypadku obszaru Nowy Świat umiarkowanie wysoki i wyniósł w 2024 r. 69,8%. Wartość ta była o 6 punktów procentowych niższa od analogicznej wartości referencyjnej obliczonej dla całego miasta i wynoszącej 75,7%. Jednocześnie, wartość wskaźnika dla Nowego Świata, w roku 2024 była zauważalnie wyższa od analogicznej obliczonej dla roku 2014 i wynoszącej 54,6%. Wskazuje to na malejącą rolę w strukturze ludności osób w wieku produkcyjnym.

² Osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy wg płci, przedziałów wiekowych i adresów budynków.

³ Dane te obejmowały osoby zameldowane na stałe, czasowo oraz tzw. kategorię przejściową tj. osoby, które wymeldowały się, ale nie zostały zameldowane w nowym miejscu zamieszkania.

⁴ Osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy.

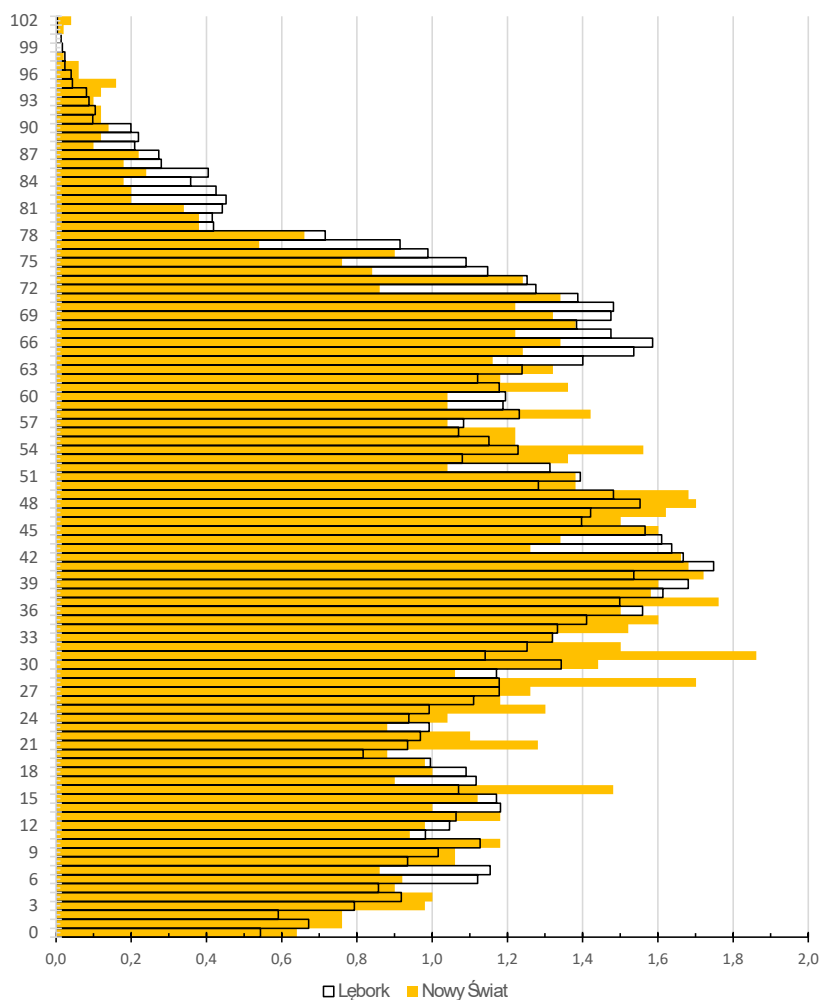

Rysunek 3.1.1. Struktura ekonomiczna wieku ludności obszaru rewitalizacji Nowy Świat i Miasta Lęborka w latach 2014 i 2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Lęborka.

Analiza struktury wieku ludności obszaru Nowy Świat, w porównaniu do struktury wieku całego miasta pozwala uszczegółowić przedstawione powyżej informacje. Przewaga udziału roczników mieszkańców obszaru rewitalizacji w strukturze jego ludności, w porównaniu do całego miasta, zarysowuje dla pierwszych sześciu roczników tj. 0-5 lat. Do okresu osiągnięcia pełnoletności analogiczna przewaga widoczna jest także w rocznikach 9-10 lat, 13 lat oraz 16 lat. W ostatnim z wymienionych przypadków należy ona nawet największych spośród odnotowanych dla wszystkich roczników. W grupie osób w wieku produkcyjnym widać podobną sytuację co kilka lat. Największe różnice reprezentowane w strukturze wieku mieszkańców obszaru rewitalizacji należały w 2024 r. do roczników: 21, 25, 28, 31 lat oraz 54 lata. Począwszy od wieku lat 64 widoczne są wyraźnie wyższe wartości udziałów poszczególnych roczników w przypadku całego miasta. Różnice w strukturze ludności pomiędzy obszarem rewitalizacji dotyczą więc przede wszystkim grupy najmłodszych dzieci oraz w przybliżeniu osób w wieku produkcyjnym mobilnym.

Średni wiek ludności obszaru Nowy Świat wyniósł 41,4 lat w porównaniu do 42,8 lat w przypadku całego miasta. Mediana (wartość środkowa) wieku mieszkańców obszaru rewitalizacji w 2024 r. osiągnęła poziom 41 lat przy 43 latach dla całego miasta. Najliczniej reprezentowanymi rocznikami były kolejno: 31 lat dla obszaru Nowy Świat i 41 lat dla miasta

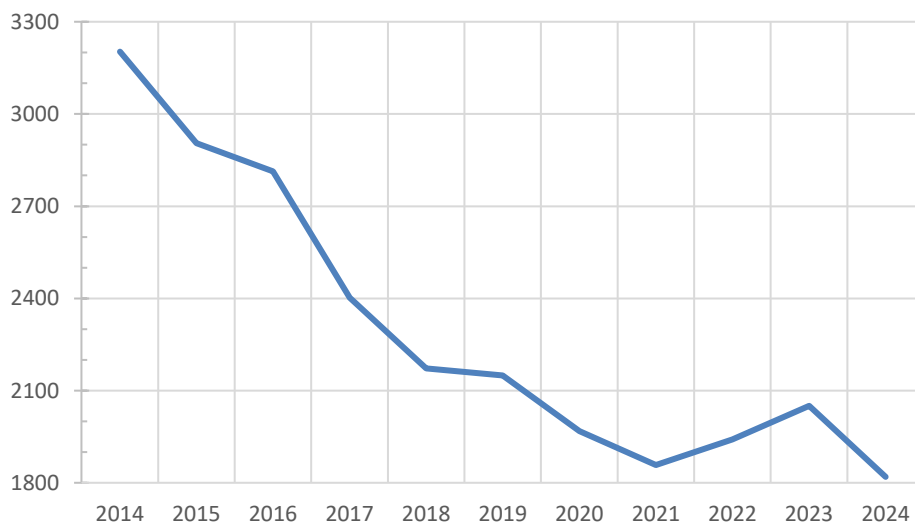
Rysunek 3.1.1. Struktura wieku ludności obszaru rewitalizacji Nowy Świat i Miasta Lęborka według poszczególnych roczników w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Lęborka

3.1.2. Ubóstwo

Miarą natężenia problemów społecznych, znajdującą szerokie zastosowanie w przybliżaniu problemów związanych z ubóstwem jest liczba beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Kategoria ta obejmuje wszystkie osoby w rodzinach korzystających z pomocy MOPS bez względu na powód wsparcia. Jedna osoba może korzystać z tego wsparcia z różnych powodów, dlatego też kluczowe jest pozyskanie danych w takiej formie, aby rodziny korzystające ze świadczeń były reprezentowane tylko raz.

Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy MOPS ogółem spadła na obszarze rewitalizacji z poziomu 1 118 w 2014 r. do 749 w roku 2024. Oznaczało to zmniejszenie się jej o 33%. W tym samym okresie czasu analogiczny spadek w mieście wyniósł 43%. W konsekwencji, wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców obliczony dla obszaru rewitalizacji wyniósł 177,6 i był ponad trzykrotnie wyższy od wartości obliczonej dla całego miasta wynoszącej 58,1. W porównaniu do wartości wskaźnika z roku 2014 wynoszącej 229,8 nastąpił jednak w tym przypadku wyraźne ograniczenie intensywności analizowanego zjawiska. Jednocześnie udział obszaru rewitalizacji w ogóle osób korzystających z pomocy MOPS wzrósł z 35% do ponad 41%.

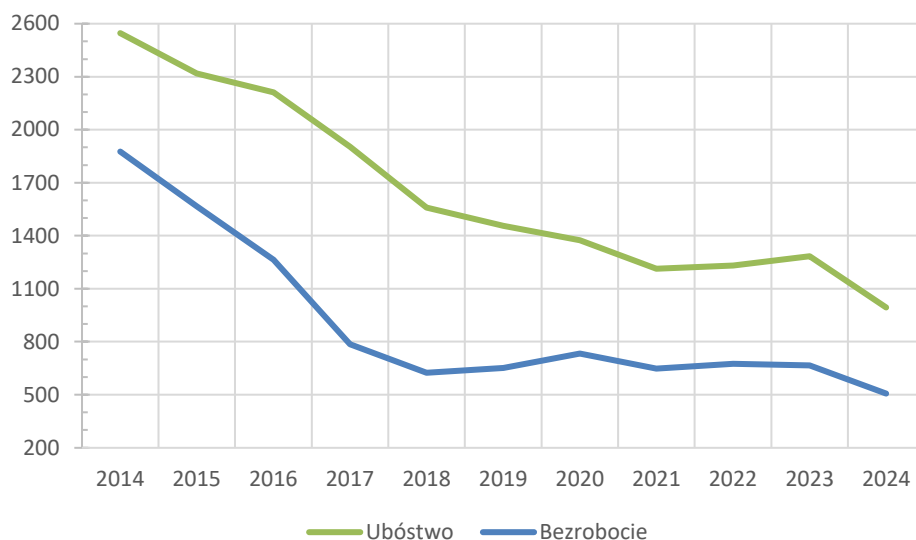
Rysunek 3.1.2. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS ogółem w Lęborku w latach 2014-2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Lęborku.

Liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcia udzielane przez MOPS z powodu ubóstwa wyniosła 392 i odpowiadała za 39% ogółu osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z takiego powodu w całym mieście. W porównaniu do roku 2014 nastąpił wyraźny, bo wynoszący 52%, spadek liczby osób znajdujących się w takiej sytuacji, która wyniosła wówczas 824 osoby. W skali całego miasta analogiczna tendencja była jeszcze bardziej intensywna. W analizowanym okresie czasu liczba takich osób zmniejszyła się bowiem aż o 61%. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS z powodu ubóstwa wyniosła dla obszaru Nowy Świat w 2024 r. 92,9. Wartość ta była blisko trzykrotnie wyższa niż analogiczna dla całego miasta (31,7).

Kolejnym ze wskaźników powszechnie wykorzystywanych w analizach zjawiska ubóstwa są wskaźniki oparte o liczbę osób w rodzinach otrzymujących wsparcia udzielane przez MOPS z powodu bezrobocia. Liczba osób na obszarze rewitalizacji znajdujących się w takiej sytuacji wyniosła 245 i odpowiadała za ponad 48% ogółu osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z takiego powodu w całym mieście. W porównaniu do roku 2014 nastąpił wyraźny, bo wynoszący 55%, spadek liczby osób znajdujących się w takiej sytuacji, która wyniosła wówczas 546 osoby. W skali całego miasta analogiczna tendencja była jednak jeszcze bardziej intensywna. W analizowanym okresie czasu liczba takich osób zmniejszyła się bowiem o 73%. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców liczba osób w rodzinach korzystających z wsparcia MOPS z powodu bezrobocia

wyniosła dla obszaru Nowy Świat w 2024 r. 58,1. Wartość ta była ponad trzypięćkrotnie wyższa niż analogiczna dla całego miasta (16,2). W roku 2014 wartości obu wskaźników wyniosły

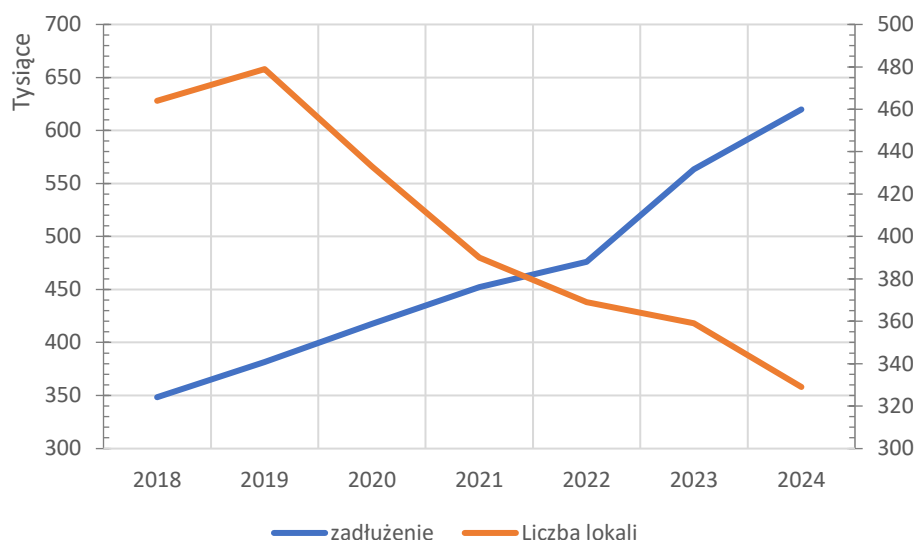
odpowiednio: 112,2 i 54,0.

Rysunek 3.1.3. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS z powodu ubóstwa oraz bezrobocia w Lęborku w latach 2014-2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Lęborku.

Ważnym wskaźnikiem świadczącym o trwałości procesów ubóstwa jest wskaźnik liczby osób długotrwale korzystających z wsparcia MOPS w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. W przypadku obszaru rewitalizacji liczba tego rodzaju osób wyniosła w 2024 r. 283 i była tylko 46 osób niższa od liczby osób długotrwale korzystających z wsparcia MOPS w 2014 r. Spadek ten wyniósł więc 14% i był niższy od analogicznej wartości wynoszącej dla całego miasta -10%. Nowy Świat odpowiadał w 2024 r. za 35% ogółu osób znajdujących się w takiej sytuacji w mieście i odnotował w tym względzie spadek o 1 punkt procentowy w porównaniu do roku 2014. Wskaźnik liczby osób długotrwale korzystających ze wsparcia MOPS w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wyniósł zatem w 2024 r. 67,1 i był niższy od wartości dla roku 2014 wynoszącej 67,6.

Konsekwencją zaawansowanych procesów ubóstwa na obszarze rewitalizacji było kształtowanie się poziomu zadłużenia czynszowego w lokalach komunalnych. W latach 2018-2024 wzrosło ono na obszarze Nowy Świat ponad dwukrotnie z poziomu 348 tys. zł do 620 tys. zł. W przeliczeniu na 1 lokal dało to wartości wynoszące kolejno: 751 zł i 1884 zł. Liczba zadłużonych lokali komunalnych, w analizowanym okresie wyraźnie spadła z 464 w roku 2018 do 329 w roku 2024. Nieznacznie wolniej malała liczba osób zamieszkujących zadłużone lokale. Spadła ona w tym samym okresie czasu o 272 z poziomu ponad 1 tys. w roku 2018 do 760 w roku 2024. Konsekwencją zachodzących tendencji był gwałtowny, prawie dwuipółkrotny wzrost przeciętnego zadłużenia przypadającego na 1 osobę. Wartość takiego wskaźnika wzrosła z 337 w roku 2018 do 815 zł w 2024 r.

Rysunek 3.1.3. Zadłużenie lokali komunalnych na obszarze rewitalizacji Nowy Świat w Łęborku w latach 2018-2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Łęborka.

Do najważniejszych problemów związanych z ubóstwem na obszarze rewitalizacji zaliczają się:

- bardzo wysoki poziom korzystania z pomocy społecznej;
- zjawisko długotrwałego korzystania z pomocy społecznej;
- koncentracja zaległości coraz większej części zaległości czynszowych w zasobie komunalnym w coraz mniejszej grupie lokatorów;
- trudności prawne w zakresie możliwości redukcji zadłużenia czynszowego;
- zjawisko dziedziczenia niewłaściwych postaw w rodzinach problemowych;
- rosnące koszty utrzymania w zabudowie wielorodzinnej spowodowane inflacją i kryzysem energetycznym – ubóstwo energetyczne;
- rosnąca, w wymiarze względnym, koncentracja osób zagrożonych ubóstwem.

3.1.3. Osoby ze szczególnymi potrzebami

Znaczenie zjawiska niepełnosprawności wynika wprost ze złożonego charakteru problemów, dotyczących na ogół całe rodziny dotknięte niepełnosprawnością. Rzutują one na szereg uwarunkowań społecznych i gospodarczych związanych z funkcjonowaniem zarówno samych niepełnosprawnych, ich rodzin, jak również bezpośredniego otoczenia.

Liczba osób w rodzinach uzyskujących wsparcie MOPS z tytułu niepełnosprawności wyniosła na obszarze rewitalizacji w 2024 r. 426 i stanowiła 41% ogółu takich osób w skali całego miasta. W roku 2014 analogiczne wartości wynosiły odpowiednio: 487 i 30%. W przeliczeniu na tys. mieszkańców dało to wartość wskaźnika wynoszącą 100,9, co było poziomem trzykrotnie wyższym od wartości dla całego miasta (33,0). W porównaniu do roku 2014 liczba tego rodzaju beneficjentów pomocy społecznej spadła o 61 osób (12,5%). W skali miasta analogiczny spadek był dużo bardziej intensywny i osiągnął poziom 36,3%. Należy także zauważyć, że ten powód wsparcia był najliczniejszym spośród wszystkich analizowanych powodów wsparcia ze strony MOPS.

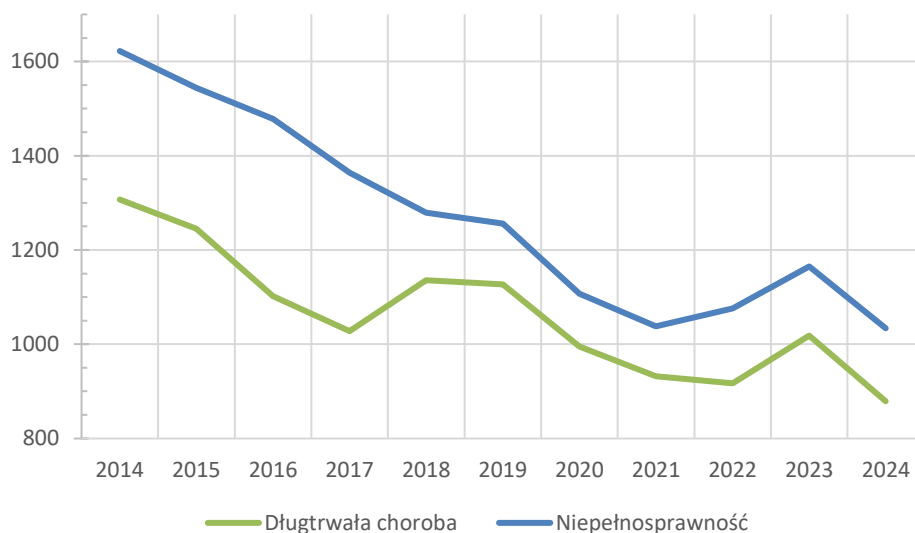
Nowy Świat w 2024 r. odpowiadał za 395 osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Udział obszaru w takiej populacji w skali całego miasta wyniósł 45%. Wskaźnik intensywności analizowanego zjawiska otrzymany po przeliczeniu tej liczby na 1000 mieszkańców wyniósł dla roku 2024 – 93,6 i był ponadtrzykrotnie wyższy od wartości referencyjnej dla całego miasta (28,1). W latach 2014-2024 wskaźnik ten, w przypadku obszaru rewitalizacji, wzrósł połowę, co było efektem bezwzględnego wzrostu liczby tego rodzaju osób z poziomu 302 osób w rodzinach w 2014 r. Długotrwała lub ciężka choroba była drugim, po niepełnosprawności, najliczniejszym spośród wszystkich analizowanych powodów wsparcia ze strony MOPS i jednym z nielicznych, w przypadku których liczba osób zwiększyła się w wymiarze liczb bezwzględnych.

Koncentrację osób w wieku senioralnym tj. 60 lat i więcej, ze względu na dostępność danych przybliżono poprzez liczbę osób w wieku poprodukcyjnym⁵ zamieszkujących obszar rewitalizacji. Grupa ta liczyła w 2024 r. 949 osób i stanowiła 22,5% ogółu populacji obszaru, co można uznać za wartość umiarkowaną. Była zauważalnie, bo o 2,6% punktu procentowego niższa od poziomu referencyjnego dla Lęborka wynoszącego 25,1%. Jednocześnie, sam fakt, że już prawie co czwarty mieszkaniec obszaru był w 2024 osobą w wieku poprodukcyjnym, świadczy o zaawansowanych procesach starzenia się obszaru Nowy Świat.

Liczba najmłodszych mieszkańców obszaru rewitalizacji tj. w wieku 0-3 lata, wyniosła w 2024 r. 149 osób, co odpowiadało ich udziałowi w ogóle populacji wynoszącym 3,5%. Wynik ten był wyraźnie wyższy od wartości ogólnomiejskiej wynoszącej 2,9%. W latach 2014-2024 w przypadku obszaru rewitalizacji liczba dzieci w tych rocznikach zmniejszyła się o 31,5%, podczas gdy w całym mieście spadek ten wyniósł 36,6%.

Wskaźniki oparte o liczbę osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z MOPS z powodu niepełnosprawności lub długotrwałej lub ciężkiej choroby, obarczone są ograniczeniem związanym z kryterium dochodowym otrzymania tego rodzaju wsparcia. Miernikiem wolnym od tego ograniczenia jest liczba osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny. W 2024 r. Nowy Świat odpowiadał za 451 osób otrzymujące zasiłek pielęgnacyjny. W porównaniu do roku 2014 nastąpił ich wzrost z poziomu 384 tj. o 17%. Udział obszaru w takiej populacji w skali całego miasta wyniósł blisko 20%. Wskaźnik otrzymany po przeliczeniu tej liczby na 1000 mieszkańców wyniósł dla roku 2024 –106,9 i był prawie o 44% wyższy od wartości referencyjnej dla całego miasta (74,4). W roku 2014 wartości analogicznych wskaźników były wyraźnie niższe i wynosiły odpowiednio: 78,9 i 47,9.

⁵ Tj. kobiet w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyzn w wieku 65 lat i więcej.

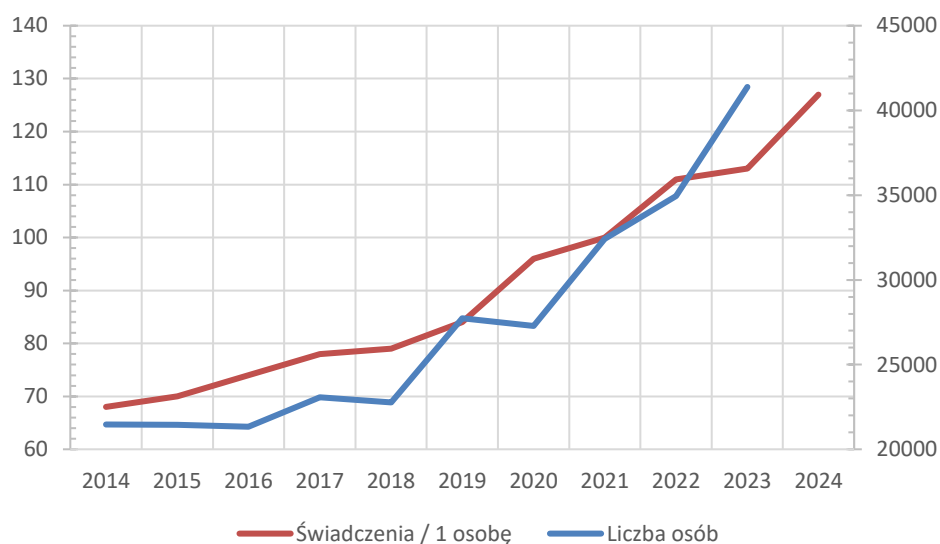
Rysunek 3.1.3. Liczba osób w rodzinach korzystających z wsparcia MOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby w Łęborku w latach 2014-2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Łęborku.

Grupą osób względnie nieliczną, ale w poważnym stopniu zagrożoną występowaniem zjawiska wykluczenia społecznego są niepełnosprawni dzieci. Ich liczbę na obszarze rewitalizacji postawiono przybliżyć za pomocą wskaźnika liczby rodzin otrzymujących dodatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. W 2024 r. tego rodzaju rodzin było na obszarze Nowy Świat 51 tj. o dwie mniej niż w 2014 r. Grupa ta odpowiadała za prawie 26% ogółu rodzin korzystających z tego rodzaju wsparcia w skali całego miasta. Wskaźnik liczby rodzin w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wyniósł 12,1 i był o 89% wyższy od poziomu dla całego miasta wynoszącego 6,4. Jednocześnie był on o blisko 11% wyższy od poziomu z roku 2014 (10,9).

Jednym z zidentyfikowanych problemów z zakresu polityki społecznej na obszarze rewitalizacji są gwałtownie rosnące koszty funkcjonowania niektórych elementów infrastruktury społecznej. Przykładem tego rodzaju wyzwań są zarówno potrzeby jak i koszty związane z funkcjonowaniem DPS, które przybliżono na podstawie danych dla całego miasta. Liczba osób, za które gmina zapewnia odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej wzrosła w latach 2014-2024 o 86% z poziomu 68 osób w roku 2014 do 127 w 2024. W tym samym okresie czasu, przeciętny koszt utrzymania jednej osoby w DPS wzrósł z 21,5 tys. zł rocznie do ponad 44,4 tys. zł.

Nie ulega wątpliwości, że jednym z największych wyzwań stojących przed obszarem Nowy Świat będą działania skierowane do osób o szczególnych potrzebach. W przypadku obszaru rewitalizacji będą to zarówno najmłodsi jego mieszkańcy wraz z rodzicami, jak również osoby chore i niepełnosprawne. Tendencje w zakresie ostatnich dwóch z wymienionych grup wskazują na bardzo dużą trwałość tego rodzaju problemów. W miarę postępujących procesów starzenia się populacji obszaru, można spodziewać się wzmocnienia zidentyfikowanych już trendów.

Rysunek 3.1.5. Przeciętna odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej oraz liczba osób objętych takim świadczeniem w Lęborku w latach 2014-2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Lęborku.

Do najważniejszych negatywnych zjawisk w zakresie występowania osób ze szczególnymi potrzebami należały:

- wysoka koncentracja osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych;
- rosnące natężenie problemów związanych ze stanem zdrowia mieszkańców (długotrwała choroba, niepełnosprawność);
- niewystarczający poziom aktywizacji osób niepełnosprawnych;
- „zasiedzenie” dużej części populacji senioralnej;
- kryzys relacji i kontaktów międzyludzkich we wszystkich grupach wiekowych;
- gwałtownie rosnące koszty utrzymania pensjonariuszy Domów Pomocy Społecznej;
- starzenie się opiekunów osób zależnych.

3.1.4. Problemy rodzin

Jednym z najpoważniejszych zagrożeń dla funkcjonowania rodzin na terenie miasta jest zjawisko przemocy. Na terenie obszaru rewitalizacji w 2024 r. procedurą Niebieskiej Karty objęte były łącznie 20 spośród 98 rodzin z tego rodzaju problemem w skali miasta. Stanowiły zatem ok. 20% ogółu rodzin objętych taką procedurą. W porównaniu do roku 2014, nastąpił spadek liczby takich rodzin o 14 (41%). Sytuację taką należy uznać za uwarunkowanie korzystne. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców liczba rodzin z problemem przemocy wyniosła dla obszaru rewitalizacji w 2024 r. 4,7 i była o ok. połowę wyższa od poziomu ogólnomiejskiego wynoszącego 3,1. W roku 2014 wartości wskaźnika dla obszaru rewitalizacji stanowiły prawie trzykrotność wartości referencyjnej dla całego miasta i kształtowały się odpowiednio na poziomie: 7,0 oraz 2,4.

Zjawiskom przemocy w rodzinie bardzo często towarzyszą problemy związane z nadużywaniem alkoholu. Wskaźnikiem, który może przybliżyć skalę tego zjawiska jest liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z MOPS z powodu alkoholizmu. Na obszarze rewitalizacji

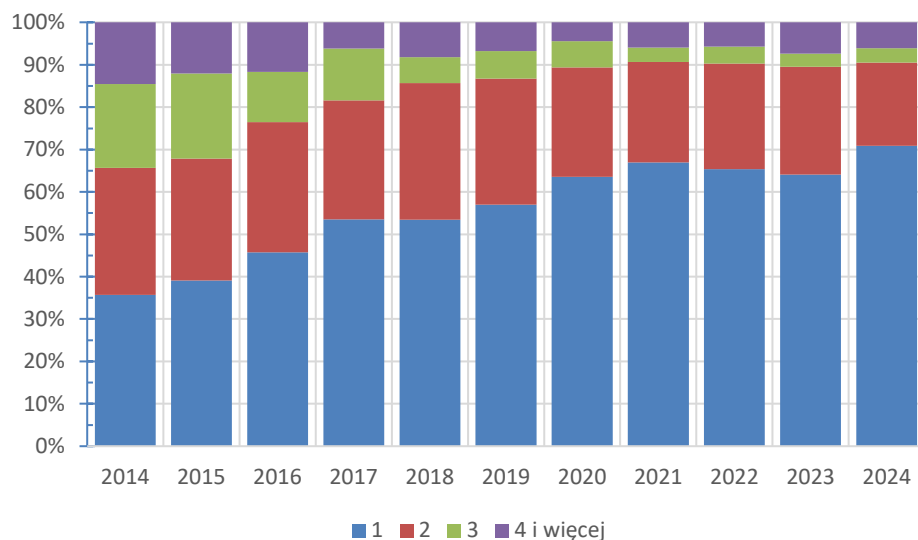
w 2024 r. tego rodzaju rodzin było 75. Funkcjonowało w nich łącznie 97 osób. W obu przypadkach, wartości te odpowiadały za większość tego rodzaju rodzin i osób w mieście tj. odpowiednio za: 58% rodzin i 59% osób w rodzinach. W porównaniu do roku 2014 nastąpił w tym zakresie znaczący wzrost koncentracji tego zjawiska mierzonej w liczbach bezwzględnych. Liczba tego rodzaju rodzin wzrosła o 12 (19%), zaś osób w rodzinach o 20 (26%). Sytuacja taka miała miejsce przy wyraźnym ograniczeniu skali analizowanego zjawiska w analizowanym okresie czasu w całym mieście. W latach 2014-2024 liczba rodzin wspieranych przez MOPS z powodu alkoholizmu spadła bowiem o 31%, natomiast liczba osób w rodzinach o 38%. Wskaźnik liczby osób w takich rodzinach w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wyniósł w 2024 r. 23,0 i był ponad czterokrotnie wyższy od analogicznego wskaźnika obliczonego dla całego miasta (5,3).

Powodem wsparcia z MOPS, który przybliży kondycję rodzin jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Na obszarze rewitalizacji w 2024 r. w 100 rodzinach otrzymujących wsparcie z tego tytułu funkcjonowało 313 osób. W obu przypadkach wartości te odpowiadały za kolejno: 57,5% rodzin i 52,5% osób w rodzinach otrzymujących wsparcie z takiego powodu. W porównaniu do roku 2014 wartości bezwzględne były niższe o 4 (4%) w przypadku rodzin i 77 (20%) w przypadku liczby osób w rodzinach. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, wskaźnik liczby osób w rodzinach otrzymujących wsparcie MOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wyniósł 74,2. Był to wynik blisko czterokrotnie wyższy od poziomu dla całego miasta (19,0).

Specyficzną grupę osób korzystających z wsparcia oferowanego przez MOPS są rodziny emerytów i rencistów. W przypadku obszaru Nowy Świat w 2024 r. w 126 takich rodzinach funkcjonowały łącznie 142 osoby, co świadczy o dominacji w tej grupie rodzin jednosobowych. Udział rodzin jednosobowych w tej grupie rodzin otrzymujących wsparcie z MOPS w skali całego miasta, w okresie 2014-2024 wzrósł blisko dwukrotnie z 35,7% do 70,9%. W analizowanym okresie czasu w przypadku obszaru rewitalizacji nastąpił wyraźny wzrost zarówno rodzin i osób w rodzinach emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej. Liczba rodzin zwiększyła się o 33 (35%) zaś osób w rodzinach o 15 (12%). łącznie odpowiadały one odpowiednio za 34% i blisko 33% ogółu takich rodzin i osób w rodzinach w całym mieście. Wskaźnik liczby osób w rodzinach emerytów i rencistów korzystających z wsparcia MOPS w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wyniósł w 2024 r. 33,6 i był blisko dwuipółkrotnie wyższy od wartości referencyjnej dla Lęborka wynoszącej 13,9. W 2014 r. analogiczne wartości wskaźnika kształtowały się na poziomie odpowiednio: 26,1 oraz 12,8.

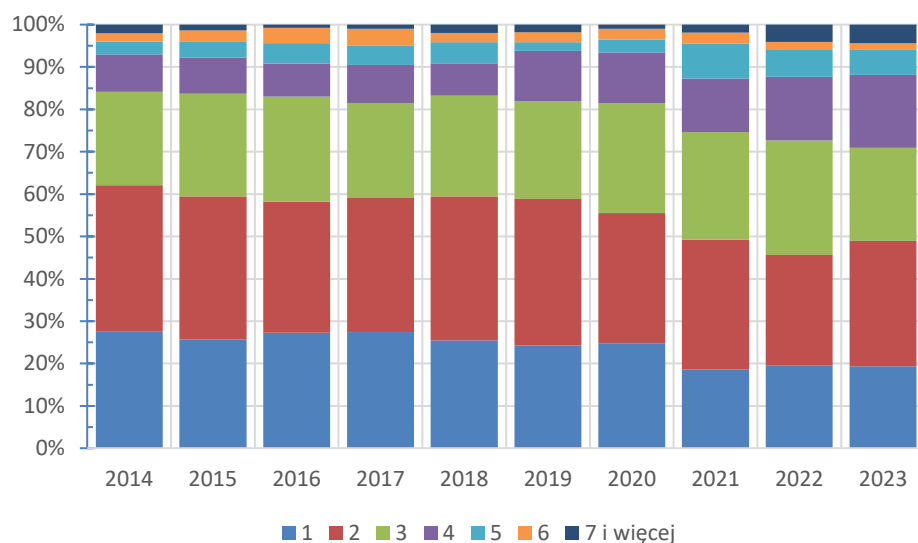
Kolejną grupą rodzin korzystających z wsparcia oferowanego przez MOPS są rodziny z dziećmi. W przypadku obszaru Nowy Świat w 2024 r. w 93 takich rodzinach funkcjonowało łącznie 310 osób, co świadczy o znaczącej roli w tej grupie rodzin wielodzietnych. Struktura liczby osób w rodzinach z dziećmi otrzymujących wsparcie z MOPS, w skali całego miasta, w okresie 2014-2024, charakteryzowała się zauważalnym spadkiem udziałów rodzin jedno- i dwuosobowych przy jednoczesnym, znaczącym wzroście udziałów rodzin z czterema i pięcioma dziećmi. Ich udziały wzrosły w analizowanym okresie czasu odpowiednio: z 8,8% do 14,4% oraz z 3,0% do 7,6%. W analizowanym okresie czasu w przypadku obszaru rewitalizacji nastąpił wyraźny spadek zarówno rodzin i osób w rodzinach z dziećmi korzystających z pomocy społecznej. Liczba rodzin

zmniejszyła się o 89 (49%) zaś osób w rodzinach o 380 (55%). Łącznie, wartości te odpowiadały za ok. 34% zarówno ogółu takich rodzin jak i osób w rodzinach w całym mieście.

Rysunek 3.1.6. Struktura rodzin emerytów i rencistów korzystających z wsparcia MOPS według liczby osób rodzinach w Lęborku w latach 2014-2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Lęborku.

Rysunek 3.1.7. Struktura rodzin z dziećmi korzystających z wsparcia MOPS według liczby osób rodzinach w Lęborku w latach 2014-2024.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Lęborku.

Pośrednio o kondycji rodzin świadczyć mogą kwestie związane z rozpadem więzi rodzinnych lub też funkcjonowaniem rodzin niepełnych. Oszacowania poziomu tych zjawisk podjęto się w oparciu o liczbę osób w rodzinach otrzymujących świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego. Sytuacje takie jak rozpad małżeństwa, funkcjonowanie dzieci w rodzinach niepełnych lub niebiologicznych, mogą stanowić środowisko bardziej zagrożone występowaniem negatywnych zjawisk niż pełne rodziny biologiczne. Należy jednocześnie mieć na uwadze, że zaproponowany wskaźnik identyfikuje przede wszystkim pewien potencjał do występowania negatywnych zjawisk a nie samo zjawisko kryzysowe *per se*. Na obszarze rewitalizacji świadczenia

z Funduszu Alimentacyjnego pobierały w 2024 r. łącznie 52 rodziny, co stanowiło blisko 23% ogółu tego rodzaju rodzin w mieście. Liczba ta, w stosunku do roku 2014, spadła prawie o połowę tj. o 48 rodzin z poziomu 100 rodzin (-48%). Wskaźnik liczby rodzin otrzymujących tego rodzaju świadczenia na 1 tys. mieszkańców wyniósł na obszarze Nowy Świat w 2024 r. 12,3 i był wyraźnie niższy od analogicznej wartości z roku 2014, która wyniosła wówczas 20,6. Wskaźnik ten w 2024 r., był wyższy od wartości referencyjnej dla miasta wynoszącej 7,3 o 68%.

Ponadprzeciętną skalę występowania rodzin niepełnych na obszarze rewitalizacji potwierdzają również dane dotyczące rodzin otrzymujących dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Ich liczba w 2024 r. wyniosła 29, co odpowiadało prawie 32% tego rodzaju rodzin w całym mieście. Liczba ta zmniejszyła się w stosunku do 2014 r. o 9 rodzin, co w konsekwencji doprowadziło do spadku wskaźnika liczby osób korzystających z wsparcia MOPS w tym zakresie z 7,8 do 6,9. Pomimo korzystnej tendencji w tym zakresie, obliczona wartość wskaźnika była w 2024 r. ponad dwukrotnie wyższa od wartości dla całego Lęborka wynoszącej 2,9.

Wspieranie rodziny na terenie Miasta Lęborka odbywało się również m.in. w ramach działalności MOPS przy wykorzystaniu pracy asystentów rodziny. Wsparciem w tym zakresie objęto w 2024 r. na obszarze Nowy Świat łącznie 22 dzieci funkcjonujących w ośmiu rodzinach. Wartości te stanowiły odpowiednio: 22% i 20% rodzin i dzieci w rodzinach objętych tego rodzaju usługami w całym mieście. Wskaźnik liczby dzieci w rodzinach objętych tego rodzaju wsparciem w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wyniósł 5,2.

Z obszaru Nowy Świat w 2024 r. pochodziło 20 spośród 103 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w rodzinach na terenie miasta. Liczba ta odpowiadała zatem za ok. 1/5 dzieci znajdującej się w pieczy zastępczej w skali całego miasta. Liczba takich dzieci w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosła 4,7, co było wynikiem wyższym od wartości dla całego miasta (3,3) o 44%.

Obszar rewitalizacji Nowy Świat charakteryzował się wyjątkowo wysokim natężeniem zjawisk kryzysowych występujących w rodzinach. Stan taki w dużym stopniu sugeruje konieczność zastosowania kompleksowych form wsparcia rodzin w ramach planowanej interwencji rewitalizacyjnej. Działania rewitalizacyjne powinny zostać skierowane do wszystkich członków rodzin a więc zarówno mężczyzn, jak i kobiet, czy dzieci; jak również do szerokiego spektrum rodzin, w tym emerytów i rencistów, rodzin niepełnych, z problemami alkoholowymi, niepełnosprawnością i in.

Wśród głównych problemów obszaru Nowy Świat w zakresie problemów rodzin, do najistotniejszych należały:

- ponadprzeciętne natężenie zjawiska przemocy w rodzinach;
- wyjątkowo wysokie i dynamicznie rosnące natężenie zjawiska alkoholizmu w rodzinach;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego;
- ponadprzeciętny poziom koncentracji rodzin otrzymujących świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego;
- koncentracja rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny;

- wysoki poziom koncentracji samotnych emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej;
- rosnąca liczba osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe;
- zagrożenie marginalizacją i wykluczeniem społecznym z powodu problemów w rodzinie.

3.1.5. Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia współwystępuje ze zjawiskiem ubóstwa i często jest jedną z przyczyn całego procesu wykluczenia pewnych grup mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych ogółem wyniosła w przypadku obszaru rewitalizacji w 2024 r. 204, co w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym dało wartość wskaźnika wynoszącą 8,2, co uznać należy za wartość znaczącą. Była ona o prawie 1/3 wyższa niż wartość referencyjna obliczona dla całego miasta (6,2). Obszar Nowy Świat odpowiadał za blisko 19% ogółu osób bezrobotnych w Lęborku. W porównaniu do roku 2019 liczba bezrobotnych ogółem nie uległa istotnej zmianie, zmniejszając się o 1 osobę. W przypadku wskaźnika osób bezrobotnych ogółem nastąpił jego wzrost z poziomu 7,2 a więc o blisko 14%.

Najliczniejszą grupą osób bezrobotnych spośród analizowanych grup osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, były osoby bezrobotne długotrwale. Na obszarze rewitalizacji zamieszkiwało ich łącznie 125. W porównaniu do roku 2019 oznaczało to wzrost ich liczby o prawie 1/3 tj. aż o 31 osób. Łącznie bezrobotni długotrwale z obszaru rewitalizacji stanowili 21% ogółu tego rodzaju osób bezrobotnych w mieście. W przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym liczba osób długotrwale bezrobotnych na obszarze Nowy Świat wyniosła w 2024 r. 5,0. Była to wartość blisko o 50% wyższa od wartości wskaźnika dla całego miasta. Jednocześnie wskaźnik ten obliczony dla obszaru rewitalizacji wzrósł względem roku 2019 o połowę, tj. z poziomu wynoszącego 3,3.

Kolejną, z punktu widzenia liczebności grupą osób bezrobotnych były osoby bez kwalifikacji zawodowych. Grupa ta liczyła 93 osoby i była o 10 osób większa niż w roku 2019 (12,0%). Na obszarze Nowy Świat koncentrowało się w 2024 r. prawie 24% osób bezrobotnych w takiej sytuacji. W przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych na obszarze Nowy Świat wyniosła w 2024 r. 3,7 i była wyższa od wartości dla całego miasta o 70%. Względem roku 2019 analizowane wskaźniki odnotowały zauważalny wzrost z poziomu odpowiednio: 3,0 dla obszaru rewitalizacji i 1,5 dla całego miasta. W przypadku obszaru Nowy Świat oznaczało to wzrost o 27%.

Dużą grupę osób bezrobotnych, stanowiły na obszarze rewitalizacji osoby z najniższym wykształceniem tj. gimnazjalnym i niższym. Grupa ta liczyła 74 osoby i względem roku 2019 zmniejszyła się o 9 osób. Na obszarze Nowy Świat koncentrowało się w 2024 r. prawie 24% osób bezrobotnych w takiej sytuacji. Wskaźnik liczby osób bezrobotnych z najniższym wykształceniem w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł w 2024 r. dla obszaru rewitalizacji 3,0 i był wyższy od wartości dla całego miasta wynoszącej 1,7 o 75%. Względem roku 2019 odnotowały zauważalny wzrost jedynie dla wartości ogólnomiejskiej tj. z poziomu wynoszącego 1,3. Wartość wskaźnika dla całego miasta nie uległa zmianie.

Liczba osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia wyniosła dla obszaru rewitalizacji 58. Oznaczało to, że na terenie obszaru koncentruje się ponad 19% osób bezrobotnych w takim wieku. Względem roku 2019 liczba wzrosła o 15 osób, co należy uznać za tendencję wysoce niekorzystną. W przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, wynik dla obszaru rewitalizacji wyniósł 2,3 i był o 38% wyższy od wartości ogólnomiejscowej wynoszącej 1,7. W porównaniu do roku 2019 zarówno wskaźnik dla obszaru Nowy Świat, jak i całego miasta odnotowały istotny wzrost z poziomów odpowiednio: 1,5 i 1,3.

Powyżej 50 osób liczyła również najstarsza kategoria osób bezrobotnych tj. powyżej 50 roku życia. Grupa ta obejmowała w przypadku obszaru rewitalizacji w 2024 r. 54 osoby. Względem roku 2019 liczba ta wyraźnie spadła zmniejszając się o 13 osób (-19%). Jednocześnie odpowiadała ona za ok. 19% ogółu osób bezrobotnych w takim wieku w Lęborku. Tendencja zaobserwowana dla obszaru rewitalizacji miała przeciwny kierunek w stosunku do zmian zachodzących w całym mieście, w którym liczba osób bezrobotnych zaliczanych do tej kategorii wzrosła w analizowanym okresie czasu o 26 osób (3%). Wskaźnik bezrobocia obliczony dla tej kategorii wyniósł dla obszaru Nowy Świat 2,2 i był nieznacznie tylko niższy od analogicznej wartości z roku 2019 wynoszącej 1,4. W przypadku całego miasta, widoczny był natomiast wzrost analizowanego wskaźnika. Zwiększył się on z poziomu 1,3 w 2019 r. do 1,6 w roku 2024. Pomimo tego, w 2024 r. wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji była nadal prawie o 40% wyższa od wartości referencyjnej.

Liczba osób bezrobotnych w pozostałych trzech analizowanych kategoriach mieściła się w przedziale 40-50 osób. Najliczniej reprezentowana była w tej grupie kategoria osób bezrobotnych wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do lat 6. Liczyła ona 47 osób, co stanowiło 22% ogółu tego rodzaju osób w mieście. Jednocześnie była to wartość o 6 osób (15%) wyższa niż w roku 2019. W tym samym okresie czasu w Lęborku zachodziły zmiany o przeciwnym kierunku. Liczba osób w takiej sytuacji zmalała bowiem względem roku 2019 o 49 (19%). W rezultacie, obliczony dla obszaru rewitalizacji wskaźnik bezrobocia w przeliczeniu na 100 osób, w analizowanym okresie, wyraźnie wzrósł tj. z 1,5 do 1,9. Wartości wskaźnika dla miasta utrzymywały się na stałym poziomie wynoszącym od 1,2 do 1,3. W 2024 r. wskaźnik obliczony dla obszaru rewitalizacji był więc wyższy do wartości dla całego miasta o 58%.

Względnie liczną grupę osób stanowiły bezrobotne kobiety, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka. Kobiet w takiej sytuacji było w 2024 r. na obszarze Nowy Świat 40, co stanowiło wzrost o 14% (5 kobiet) względem roku 2019. W całym mieście liczba kobiet w takiej sytuacji w tym samym czasie zmalała o 10% tj. 17. Konsekwencją takiego stanu rzeczy był wyraźny wzrost wskaźnika bezrobocia kobiet w takiej sytuacji na rynku pracy z 1,2 do 1,6. Analogiczne wartości dla całego miasta nie uległy w tym samym czasie żadnym znaczącym zmianom. W 2024 r. wskaźnik obliczony dla obszaru rewitalizacji był więc wyższy do wartości dla całego miasta o 80%.

Tendencje zaobserwowane w zakresie zjawiska bezrobocia wykazują na obszarze rewitalizacji szereg negatywnych wymiarów. Pierwszy z nich dotyczy dość wysokiego, w kontekście ogólnej sytuacji makroekonomicznej kraju, poziomu bezrobocia ogółem. Drugim niekorzystnym uwarunkowaniem jest zaobserwowany w latach 2019-2024 brak spadku liczby osób bezrobotnych w większości spośród analizowanych kategorii. Spadek taki odnotowano w przypadku tylko dwóch spośród dziewięciu analizowanych kategorii osób bezrobotnych tj. powyżej 50 roku życia oraz bezrobotnych długotrwale. Ostatnią cechą charakterystyczną dla tego zjawiska na obszarze

rewitalizacji jest wreszcie nadal względnie wysoki poziom analizowanych wskaźników w porównaniu do wartości dla całego miasta. Pomimo korzystnych tendencji w przypadku części analizowanych kategorii osób bezrobotnych, nadal w 2024 r. przekraczały one wartości referencyjne o kilkadziesiąt procent.

Do najważniejszych problemów związanych z występowaniem na obszarze Nowy Świat zjawiska bezrobocia należało ponadprzeciętne natężenie występowania następujących grup osób bezrobotnych:

- ogółem;
- młodych tj. do 30 roku życia;
- starszych tj. 50 lat i więcej;
- długotrwale;
- z najniższym wykształceniem;
- wychowujących co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia;
- bez doświadczenia zawodowego;
- bez kwalifikacji zawodowych;
- kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka.

3.1.6. Bezpieczeństwo

Poziom bezpieczeństwa na potrzeby delimitacji obszaru rewitalizacji postanowiono przybliżyć na podstawie danych uzyskanych w Komendzie Powiatowej Policji w Lęborku oraz Komendzie Państwowej Straży Pożarnej w Lęborku.

Liczba przestępstw popełnionych na obszarze rewitalizacji w roku 2024 wyniosła 37. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dało to wartość wskaźnika przestępczości wynoszącą 8,8. Przestępstwa popełnione w roku 2024 odpowiadały za niespełna 3% ogółu przestępstw popełnionych w Lęborku. W porównaniu do wartości wskaźnika dla całego miasta wynoszącego 39,1, wartość ta była niewielka i mogła wskazywać na niewielką intensywność występowania najpoważniejszych kategorii zdarzeń na obszarze rewitalizacji. W okresie 2019-2024 liczba przestępstw na obszarze Nowy Świat wahała się w przedziale od 37(3% ogółu przestępstw) w roku 2024 do 87 (6% ogółu przestępstw) w roku 2019. Najwięcej przestępstw w tym okresie czasu odnotowano łącznie na ulicach: Stryjewskiego (68), Malczewskiego (41), Gdańska (33), Pionierów (27), Łokietka (25), Kossaka (23) oraz Mostnika (20). Łącznie, ulice te koncentrowały w latach 2019-2024 ponad 70% ogólnej liczby przestępstw stwierdzonych przez Policję na obszarze rewitalizacji. Sytuację w tym zakresie uznać należy za korzystną.

Obszar rewitalizacji charakteryzował się natomiast występowaniem innych negatywnych zjawisk związanych z poziomem bezpieczeństwa. Do takich należał ponadprzeciętny poziom odnotowanych na terenie obszaru miejscowych zagrożeń bezpieczeństwa. W latach 2018-2024 było ich łącznie 331, co stanowiło przeciętnie 16% ogółu takich zagrożeń odnotowanych w skali całego miasta. Liczba miejscowych zagrożeń systematycznie malała z poziomu 50-70 miejscowych zagrożeń w latach 2018-2019, do 30-40 w latach 2023-2024. Wartości dla wskaźników liczby miejscowych zagrożeń w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców zarówno dla całego okresu 2018-2024,

jak również roku 2024 dają wartości nieznacznie, bo o kilkanaście % przekraczające wartości referencyjne dla całego miasta. Dla obszaru rewitalizacji w roku 2024 wartość obliczonego wskaźnika wyniosła 8,3 przy wartości referencyjnej dla całego miasta wynoszącej 7,2. W przypadku całego analizowanego okresu były to wartości wynoszące odpowiednio: 78,5 i 66,2. W grupie miejscowych zdarzeń niewielki udział miały zdarzenia o charakterze kolizji. W analizowanym okresie czasu tj. lat 2018-2024 ich liczba wahała się od 3 do 7 rocznie. Łącznie stanowiły one 11% ogółu miejscowych zagrożeń.

Dużo bardziej niejednoznaczne są dane dotyczące pożarów. Na obszarze Nowy Świat w latach 2018-2024 odnotowano łącznie 165 pożarów spośród 720, które wystąpiły na obszarze całego miasta. Ponad połowa z tej liczby (55%) przypadała jednak na lata 2018-2019, kiedy to wystąpiło ich aż 92. W skali Lęborka odpowiadały one wówczas nawet za 1/3 wszystkich pożarów. W kolejnych latach liczba pożarów na obszarze rewitalizacji systematycznie malała, by w roku 2024 osiągnąć poziom 6 pożarów tj. niespełna 8% tego rodzaju zdarzeń zidentyfikowanych w całym mieście. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dało to wartość wskaźnika wynoszącą 1,4 przy wartości referencyjnej dla miasta wynoszącej 2,5 w roku 2023. W przypadku danych szczegółowych na uwagę zasługują cztery przypadki pożarów sadz w kominie oraz pięć pożarów pojemników i wiat na śmieci w roku 2023. W latach 2018- 2019 aż 19 odnotowanych pożarów dotyczyło kontenerów i pojemników na śmieci lub śmieci znajdujących się na obszarach zielonych, co sugeruje działania o charakterze chuligańskim.

Obszar Nowy Świat charakteryzuje się względnie korzystną sytuacją w zakresie bezpieczeństwa. Dotyczy to zarówno bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz poziomu przestępczości. Na poziomie ponadprzeciętnym pozostawały natomiast miejscowe zagrożenia⁶ oraz występowanie pożarów⁷.

Do najważniejszych problemów związanych z bezpieczeństwem na obszarze rewitalizacji należały:

- ponadprzeciętny poziom występowania miejscowych zagrożeń bezpieczeństwa w latach 2021-2024;
- ponadprzeciętny poziom występowania pożarów w latach 2018-2023;
- potrzeba dalszej profesjonalizacji OSP;
- potrzeba dalszej profesjonalizacji Komendy Powiatowej Policji;
- brak stałej obsady do obsługi monitoringu miejskiego;
- braki kadrowe w Straży Miejskiej i Policji;
- podrzucanie nieczystości (śmieci);
- rosnąca skala uzależnień od substancji odurzających (narkotyki, dopalacze);
- ponadprzeciętny poziom występowania pożarów w latach 2017-2022;
- zagrożenie tlenkiem węgla i pożarami sadz w kominach budynków mieszkalnych stosujących piece na paliwa stałe.

⁶ Za wyjątkiem roku 2020.

⁷ Za wyjątkiem roku 2024.

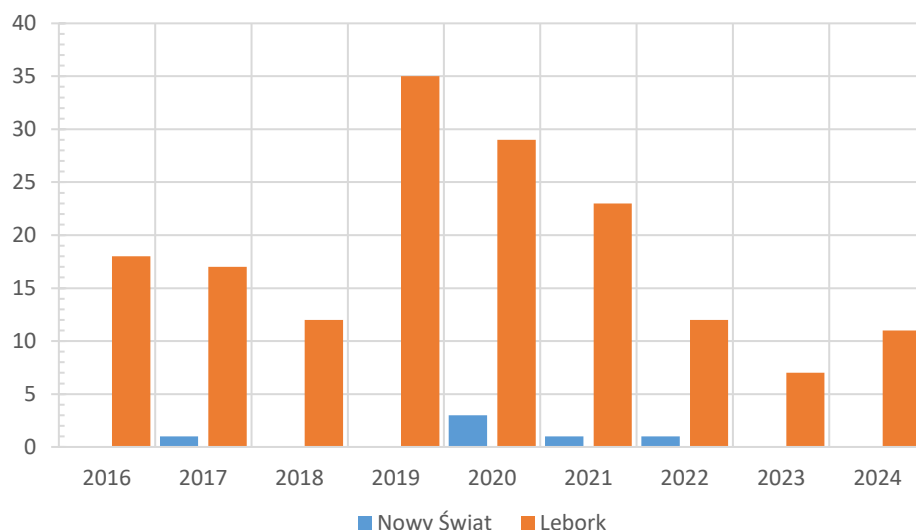
3.1.7. Aktywność społeczna i obywatelska

Niski poziom aktywności społecznej jest jednym ze zjawisk świadczących o znaczącym zaawansowaniu procesów kryzysowych struktur społecznych na obszarach zdegradowanych. Jednocześnie jest to jeden z ważnych wskaźników odzwierciedlających poziom kapitału społecznego, który w skali lokalnej w istotny sposób może wpływać na procesy rozwoju społeczno-gospodarczego. Do pomiarów poziomu kapitału pomostowego często bywa stosowany wskaźnik poziomu uczestnictwa w życiu społecznym i obywatelskim. Ze względu na kwestie dostępności danych, do jego przybliżenia najczęściej wykorzystuje się poziom frekwencji wyborczej. Poziom uczestnictwa obywateli w wyborach samorządowych, parlamentarnych i prezydenckich oddaje także poziom współodpowiedzialności mieszkańców za społeczność lokalną lub za kraj. Im wyższa frekwencja wyborcza tym poziom ten i poziom kapitału społecznego pomostowego wyższy i *vice versa*.

Frekwencja w wyborach samorządowych w 2024 roku, w przypadku miasta Lęborka wyniosła 52,6%. Większość obszaru rewitalizacji przypadała na obwody głosowania, charakteryzujące się najniższymi w skali całego miasta wartościami frekwencji w I turze głosowania na Burmistrza. Do takich należały obwody: nr 10 (m.in. ul. Stryjewskiego, Orlińskiego, Plac Kopernika) z najniższą frekwencją w całym mieście (45,0%) oraz nr 9 (m.in. ul. Kazimierza Wielkiego, Kellera, Michała Mostnika, Plac Piastowski, Władysława Łokietka) z frekwencją na poziomie 48,8%. Niskie wartości frekwencji wyborczej odnotowano również w przypadku obwodu nr 11 (m.in. ul. Malczewskiego, Kossaka). Wyniosła ona 51,5%. W przypadku obwodów nr 9 i nr 10 niska aktywność obywatelska miała charakter trwały, co potwierdzają wartości frekwencji z I tury wyborów Burmistrza w roku 2018. Wyniosła ona wówczas odpowiednio: 49,3% i 44,3% przy wartości referencyjnej dla całego miasta na poziomie 51,9%.

Niski poziom kapitału społecznego w ogólnopolskich wyborach z lat 2018-2020 sugeruje względnie trwały charakter tego zjawiska oraz konieczność podjęcia działań pobudzających lokalną aktywność.

Wskaźnikiem dość często stosowanym w pomiarach aktywności społecznej jest aktywność w Budżecie Obywatelskim. Liczba projektów składanych do Budżetu Obywatelskiego przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. W latach 2016-2024 wyniosła ona w przypadku obszaru Nowy Świat zaledwie sześć przy 164 projektach złożonych w tym okresie czasu ogółem. W rezultacie udział projektów składanych przez mieszkańców rewitalizacji w ich ogóle wyniósł zaledwie 3,7. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dało to wskaźnik wynoszący 1,4 przy wielokrotnie wyższej wartości referencyjnej dla całego miasta (5,2).

Rysunek 3.1.8. Liczba projektów składanych do Budżetu Obywatelskiego przez mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wszystkich mieszkańców miasta w latach 2016-2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Lęborku.

Innego rodzaju miarą, która może pomagać oszacować aktywność społeczną jest liczba organizacji pozarządowych. Na podstawie bazy REGON, na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano 16 tego rodzaju podmiotów. W skali całego miasta analogiczna wartość wyniosła 152. Podmioty na obszarze Nowy Świat odpowiadały więc za 10,5% ogółu liczby organizacji pozarządowych w skali całego miasta. Był to wynik świadczący o mniejszym niż przeciętne nasyceniu obszaru tego rodzaju podmiotami. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dało to wynik wynoszący 3,8, przy wartości referencyjnej dla całego miasta kształtującej się na poziomie 4,9.

Atutem obszaru rewitalizacji jest dobrze rozwinięte czytelnictwo. Spośród 6,1 tys. czytelników w całym mieście, na obszar Nowy Świat przypadało aż 1,8 tys., co stanowiło blisko 29% ich liczby. W przeliczeniu na 100 osób wartość wskaźnika wyniosła 41,7 i była ponad dwukrotnie wyższa od analogicznej wartości dla miasta wynoszącej 19,7.

Ważną instytucją kultury funkcjonującą na terenie obszaru rewitalizacji jest Lęborskie Centrum Kultury Fregata, z którego korzysta ok. 80 tys. klientów rocznie. Budynek LCK wymaga dostosowania, przebudowy i wprowadzenia nowych funkcji. Budynek kina wymaga jednak dużego zakresu prac modernizacyjnych, w tym udostępniających ją w szerszym stopniu osobom o szczególnych potrzebach.

W ramach badań jakościowych zidentyfikowano ponadto następujące potrzeby w zakresie działalności:

- potrzebę kontynuacji Festiwalu ulic;
- estetyzacji ul. Stryjewskiego (wiszące, kolorowe parasolki) oraz Kossaka i Malczewskiego (murale);
- intensyfikację działań związanych Zakątkiem Kultury;
- promocję lokalnych artystów poprzez wystawy plenerowe na obszarze;
- poprawy komunikacji w zakresie oferty kulturalnej miasta na obszarze.

Do najważniejszych problemów związanych z kapitałem społecznym na obszarze rewitalizacji należały:

- niska frekwencja w Wyborach samorządowych 2018 oraz 2024;
- niski poziom aktywności społecznej mieszkańców;
- ograniczona oferta kulturalna dla osób starszych;
- osłabienie więzi społecznych w wyniku m.in. pandemii SARS-Cov-2;
- zły stan budynku Lęborskiego Centrum Kultury Fregata i niedostosowanie go dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- brak kulturalnej oferty skierowanej do rodzin wielopokoleniowych.

3.1.8. Poziom edukacji

Problemy natury społecznej wśród dzieci i młodzieży należą do dość trudno uchwytnych w kontekście analiz statystycznych w skali wewnątrzmięjskiej. Podstawową miarą problemów społecznych w grupie najmłodszych mieszkańców miasta są kwestie znajdujące swoje odzwierciedlenie w ich problemach z nauką. Najczęściej tego rodzaju sytuacje wynikają z niekorzystnych zjawisk zachodzących w rodzinach i ich najbliższym otoczeniu. Analiza problemów związanych z edukacją dzieci i młodzieży stanowi zatem niezwykle cenny kontekst problemów społecznych danego obszaru. Analizę tego zagadnienia przeprowadzono w oparciu o dane dotyczące wyników egzaminu ósmoklasisty za lata 2021/2022 – 2023/2024 dla wszystkich publicznych szkół podstawowych za wyjątkiem Społecznej Językowej Szkoły Podstawowa LTO im. Krzysztofa Kolumba, która przekazała niepełne dane.

Wyniki egzaminów ósmoklasisty z lat 2021/2022 – 2023/2024 wskazują na stałe występujący problem z poziomem edukacji uczniów pochodzących z obszaru rewitalizacji. W roku szkolnym 2021/2022 wyniki egzaminu ósmoklasisty zamieszkujących obszar Nowy Świat kształtowały się na poziomie od 90% (matematyka) do 94% (język polski) poziomu dla całego miasta. Największe odchylenia wyników egzaminów in minus, w stosunku do poziomu ogólnomiejskiego, przypadły na rok szkolny 2022/2023. Najgorsza sytuacja w tym względzie wystąpiła w przypadku wyników z matematyki, dla których przeciętne wyniki uczniów pochodzących z obszaru rewitalizacji nie przekroczyły 80% poziomu dla miasta. Nieznacznie tylko lepsza sytuacja wystąpiła w przypadku wyników z języka obcego (82%). Najwyższe wyniki dotyczyły języka polskiego i wyniosły 52,4% co odpowiadało blisko 85% poziomu egzaminów dla całego miasta. W ostatnim z analizowanych lat tj. 2023/2024 względnie korzystną sytuację odnotowano w przypadku wyników egzaminu z matematyki, które tylko nieznacznie odbiegały od wyników ogólnomiejskich. Osiągnęły one poziom 98% poziomu egzaminu dla całego miasta. Niezależnie od tego średni poziom wyników z matematyki na poziomie poniżej 40% należy uznać za wysoce niesatysfakcjonujący. W przypadku pozostałych przedmiotów, wyniki uczniów z obszaru rewitalizacji, były wyraźnie niższe i kształtowały się na poziomie od 86% (język obcy) do 88% (język polski) poziomu ogólnomiejskiego.

Tabela 3.1.4. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2021/2022 – 2023/2024 w Leborku.

Rok szkolny	Obszar	Język polski %	Matematyka %	Język obcy nowożytny %	Liczba uczniów przystępujących do egzaminu
2021/2022	Nowy Świat	50,4	40,2	53,1	74
	Lębork	53,4	44,5	58,5	483
2022/2023	Nowy Świat	52,4	38,5	51,2	70
	Lębork	61,9	48,2	62,5	530
2023/2024	Nowy Świat	42,8	38,5	49,7	21
	Lębork	48,6	39,1	57,6	135

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych.

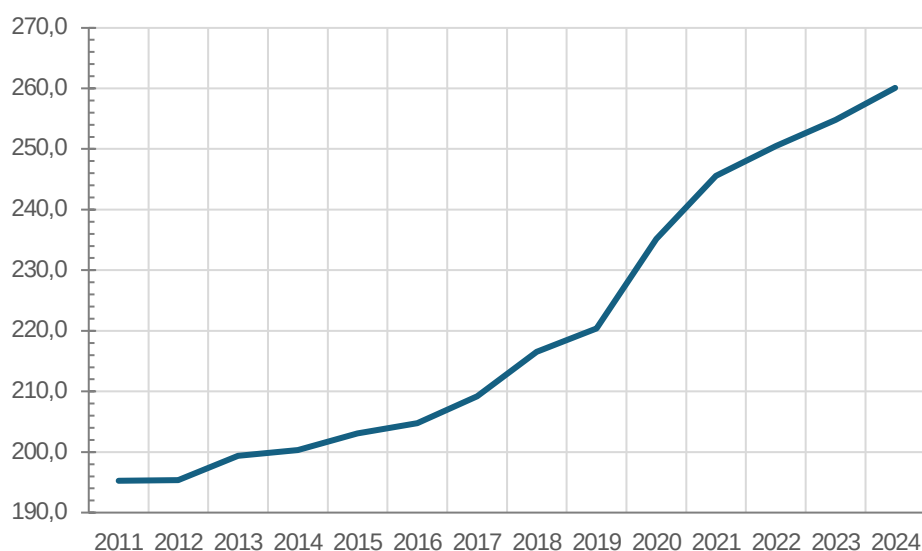
W ramach problemów edukacyjnych oraz związanych z dziećmi i młodzieżą obszarze rewitalizacji zidentyfikowano następujące problemy:

- stale niski poziom wyników egzaminów ósmoklasisty z wszystkich przedmiotów;
- duże natężenie intensywnych bodźców oddziałujących negatywnie na dobrostan dzieci i młodzieży w szkołach;
- duże trudności z dziećmi, znajdujących się w opiece naprzemiennej;
- potrzeba dożywiania dzieci i młodzieży;
- brak wyposażenia świetlicy środowiskowej w SP 3 w łazienkę;
- konieczność remontu w tzw. „małej czwórce” (7 oddziałów klas 0-3);
- problemy psychologiczne młodzieży: depresja, agresja, narkotyki,
- niewystarczająca liczba godzin wsparcia psychologicznego w świetlicy środowiskowej funkcjonującej przy SP 3;
- brak zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży,
- niski poziom aktywności fizycznej dzieci i młodzieży.
- niska dostępność różnych form ciekawego spędzania czasu dla dzieci i młodzieży,

3.2. Sfera gospodarcza

3.2.1. Przedsiębiorczość

Obszar Nowy Świat reprezentuje obszar historycznych przedmieść miasta. Specyfikę obszaru, odróżniającą go od ścisłego centrum miasta potwierdza analiza zjawiska przedsiębiorczości. Umiarkowanej intensywności zabudowy mieszkaniowej towarzyszą niewysokie, w skali miasta, wartości wskaźnika przedsiębiorczości mierzonego liczbą firm zarejestrowanych w systemie REGON w relacji do liczby osób w wieku produkcyjnym. Łącznie na terenie obszaru w 2025 r. w systemie REGON zarejestrowanych było 471 podmiotów gospodarczych. Liczba ta odpowiadała za 10% ogółu podmiotów zarejestrowanych w REGON. W konsekwencji, po przeliczeniu na 1 tys. osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących obszar dało to wartość wskaźnika wynoszącą 189,6. Była to wartość wyraźnie niższa od wskaźnika referencyjnego obliczonego dla całego miasta i wynoszącego 260.

Rysunek 3.2.1. Liczba firm zarejestrowanych w REGON w Lęborku w latach w 2011-2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

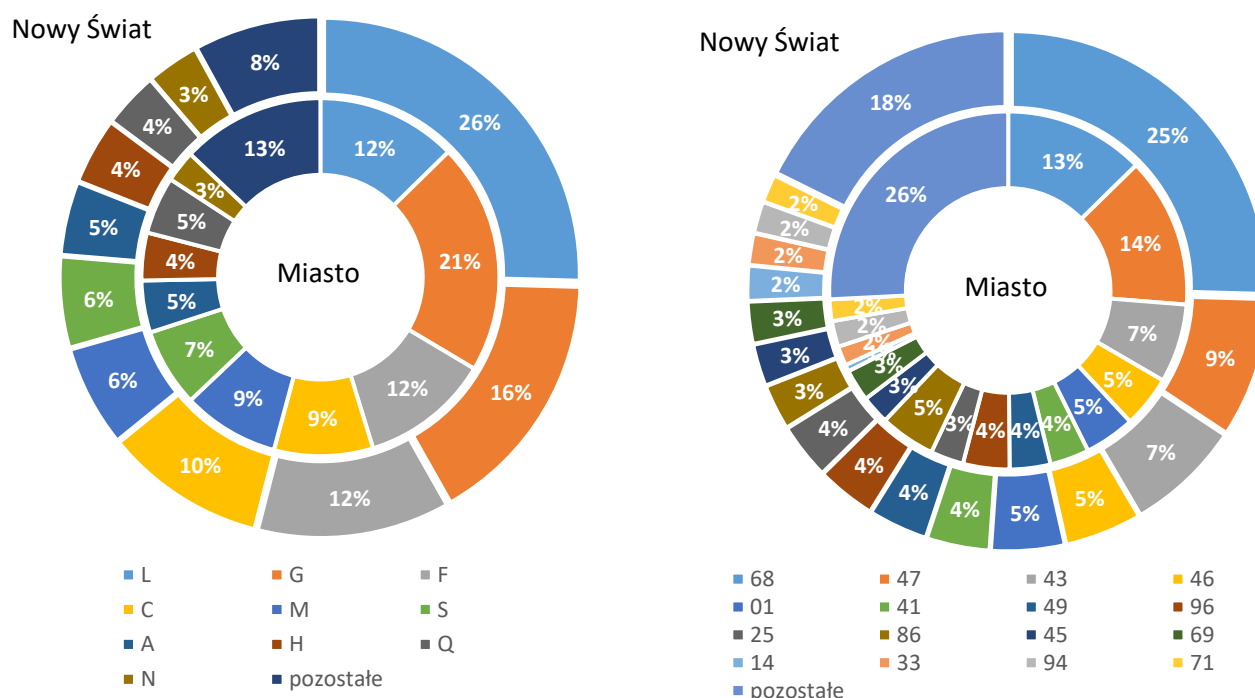
3.2.2. Struktura przedsiębiorstw

Najliczniej reprezentowaną wśród podmiotów zarejestrowanych w REGON na obszarze rewitalizacji sekcją PKD była sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości. Na tego rodzaju działalności przypadało 117 podmiotów (25%) z ogólnej liczby 471 podmiotów zarejestrowanych na obszarze rewitalizacji. Udział tego rodzaju podmiotów w strukturze podmiotów ogółem był dwa razy wyższy od analogicznej wartości dla całego miasta wynoszącej 12,5%. Tak wysoki udział tej sekcji wynika z dużej ilości wspólnot mieszkaniowych występujących w REGON. Cecha ta z jednej strony potwierdza wyraźnie dominującą funkcję mieszkaniową obszaru. Z drugiej, natomiast świadczy dużym rozproszeniu zabudowy mieszkaniowej zarówno w wymiarze fizycznym tj. liczby budynków jak i własnościowym.

Działalność handlowa odpowiadała za blisko 17% ogółu podmiotów zarejestrowanych w REGON na obszarze Nowy Świat. W skali całego miasta tego rodzaju podmioty były bardziej reprezentowane przy analogicznej wartości wynoszącej 21,0%. W obu analizowanych przypadkach tj. obszaru Nowy Świat, jak Lęborka, za gros firm w tej sekcji odpowiadały dział 47 odpowiadający

za handel detaliczny. Na tego rodzaju działalność przypadało odpowiednio: 42 i 631 podmiotów. Handel hurtowy (dział 46) reprezentowany był już w zdecydowanie mniejszym stopniu i odpowiadał za niespełna 5,3% ogółu podmiotów w przypadku obszaru rewitalizacji (25 podmiotów) oraz 4,9% w przypadku całego miasta (225 podmiotów).

Podmioty z branży budowlanej odpowiadały za 12,3% ogółu podmiotów zarejestrowanych w REGON na obszarze rewitalizacji. Grupa ta liczyła łącznie 58 firm. Znaczenie branży budowlanej w strukturze lokalnej gospodarki nie odbiegało znacząco od jej roli w strukturze firm całego miasta. W tym drugim przypadku 537 podmiotów stanowiło 11,6% wszystkich podmiotów. W przypadku obszaru Nowy Świat najliczniej reprezentowanym działem był dział 43 – Roboty budowlane specjalistyczne. Liczba firm tego rodzaju wyniosła 35 i odpowiadała za 7,4% ogółu podmiotów gospodarczych. Dział 41 – Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków liczył sobie natomiast 18 podmiotów (3,8%).

Rysunek 3.2.2. Struktura podmiotów zarejestrowanych w REGON według sekcji i działów PKD 2007 w Lęborku w 2025 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna liczyła sobie na obszarze rewitalizacji 29 podmiotów, co odpowiadało za 6,2 ogółu podmiotów. Była to wartość wyraźnie niższa niż w przypadku całego miasta (8,6%), w którym zarejestrowanym było 397 tego rodzaju firm. Najliczniej reprezentowanymi działami sekcji M były na obszarze rewitalizacji działy: 69 – Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe liczące 12 podmiotów (2,5%) oraz 71- Działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne liczące 8 firm (1,7%).

Powyżej 20 podmiotów liczyły sobie jeszcze sekcje S – Pozostała działalność usługowa oraz A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo. Liczyły sobie one odpowiednio 28 (5,9%) i 24 firmy (5,1%). Sekcje: H – Transport i gospodarka magazynowa, Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna i N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca odpowiadały natomiast kolejno za: 19 (4,0%), 16 (3,4%) i 15 (3,2%) podmiotów wpisanych do REGON.

3.2.3. Poziom dochodów

Dochód do opodatkowania grupy 2,9 tys. podatników zamieszkujących obszar rewitalizacji wyniósł w 2024 r. blisko 135 mln zł. W przeliczeniu na 1 podatnika oznaczało to średni roczny dochód do opodatkowania w wysokości 46,7 tys. zł. Wartość ta była odpowiadała 91% wartości dla całego miasta wynoszącej 51,2 tys. zł. W latach 2017-2023 średni roczny dochód podatnika z obszaru rewitalizacji wzrósł o 123% z poziomu 20,9 tys. zł. W tym samym czasie analogiczny wskaźnik dla miasta wyniósł 99%, zwiększając się z poziomu 25,7 tys. w roku 2017 do 51,2 tys. zł w 2024 r.. W konsekwencji, w porównaniu do poziomu referencyjnego dla całego miasta, średni roczny dochód do opodatkowania wzrósł w przypadku podatników z obszaru rewitalizacji z poziomu 81,7% wartości ogólnomiejskiej w 2017 r. do 91,2% w roku 2023. Do ulic o najniższych wartościach przeciętnego rocznego dochodu należały na obszarze Nowy Świat ulice: Malczewskiego, Rodła i Wita Stwosza.

Niski poziom dochodów mieszkańców może bezpośrednio wpływać hamująco na możliwości realizowania części potrzeb przez mieszkańców obszaru, w szczególności tych, o charakterze potrzeb wyższego rzędu, takich jak np. kultura, sztuka i in. Dodatkowo, sytuacja ta może skłaniać pewną część mieszkańców np. do realizacji podstawowych zakupów w sieciach dyskontów i marketów znajdujących się poza obszarem rewitalizacji, co negatywnie będzie wpływało na wyniki finansowe osiągane przez podmioty handlowe funkcjonujące w granicach obszaru rewitalizacji.

Negatywnym zjawiskiem, mogącym stanowić zagrożenie dla procesów rewitalizacji obszaru była również malejąca w okresie 2017-2023 liczbą podatników. O ile w przypadku całego miasta odnotowano nieznaczny wzrost ich liczby o 119 podatników (0,5%), to w przypadku obszaru Nowy Świat spadła ona o 270, co odpowiadało zmniejszeniu się ich liczby o 8,5%.

Uwarunkowaniem korzystnym w zakresie dochodów ludności jest natomiast malejąca różnica pomiędzy przeciętnymi dochodami podatników z obszaru rewitalizacji a średnią wartością dla miasta.

Badania jakościowe pozwoliły ponadto stwierdzić występowanie takich problemów jak:

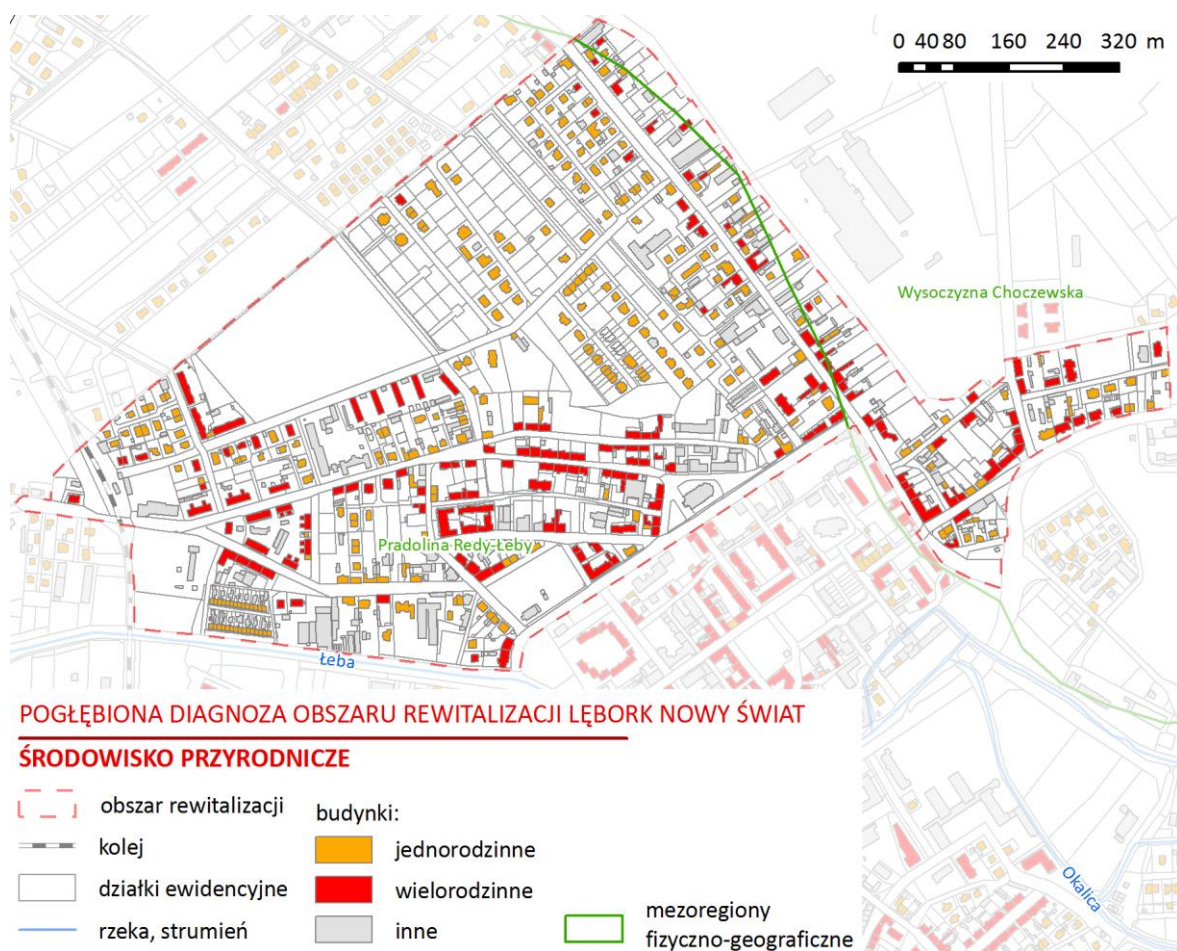
- niski poziom przedsiębiorczości, w tym wśród młodych ludzi;
- słabo rozwinięty sektor ekonomii społecznej;
- niski poziom dochodów mieszkańców;

3.3. Sfera środowiskowa

Wśród zjawisk kryzysowych o charakterze środowiskowym, analiza wskaźnikowa wykazała występowanie na obszarze Nowy Świat jako zasadniczego problemu niezadawalającej jakości powietrza. Pozostałe spośród analizowanych kwestii tj. występowanie wyrobów zawierających azbest, czy hałas komunikacyjny pozostawały na względnie niskim w skali miasta poziomie, niemniej jednak były również obecne lokalnie, na niektórych fragmentach obszaru.

3.3.1. Uwarunkowania środowiskowe

Z punktu widzenia środowiska przyrodniczego obszar Nowy Świat położony jest w zdecydowanej większości w na obszarze mezoregionu fizyczno-geograficznego Pradolina Redy-Łęby. Obszar ten zajmuje zdecydowaną większość, bo 61 ha, co stanowi ponad 86% ogółu powierzchni obszaru rewitalizacji. Za zdecydowaną mniejszość obszaru Nowy Świat odpowiada Wysoczyzna Choczewska, która obejmuje zachodnią i północno-zachodnią część obszaru rewitalizacji. Zajmuje ona teren o powierzchni ok. 10 ha a więc ok 15% ogółu obszaru Nowy Świat.

Rysunek 3.3.1. Mezoregiony fizyczno-geograficzne na obszarze rewitalizacji Nowy Świat.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Solon i in. (2018).

3.3.2. Hałas komunikacyjny

Klimat akustyczny, jest na terenach zurbanizowanych jednym z podstawowych elementów wpływających na jakość i poziom życia mieszkańców. Jego negatywnym elementem jest zjawisko hałasu. Najbardziej powszechnie występującym rodzajem hałasu jest hałas komunikacyjny.

W przypadku obszaru rewitalizacji występowanie hałasu komunikacyjnego związane jest w głównej mierze z ruchem samochodowym generowanym przez przebiegającą przez jego zachodnią część DW 214 łączącą Łebę z Warlubiem. W dużo mniejszym stopniu hałas komunikacyjny odnosi się do przebiegającej w wschodniej części obszaru rewitalizacji jednotorowej, linii kolejowej nr 229, czynnej wyłącznie sezonowo⁸. Na potrzeby niniejszej analizy wykorzystano wyniki badań przeprowadzonych w ramach „Strategicznej mapy hałasu dla dróg wojewódzkich na terenie województwa pomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie”. Jednocześnie, w miejsce norm hałasu obowiązujących w Polsce, przyjęto bardziej rygorystyczne zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zakładające, że hałas w środowisku nie powinien przekraczać 50-55 dB w dzień i 40-45 dB w nocy. Ze względu na brak szczegółowych informacji dla terenów o imisji hałasu w porze nocnej (L_n) wynoszącej poniżej 50 dB podstawą do wyznaczenia obszarów zagrożonych hałasem na terenie obszaru rewitalizacji zostały tereny o imisji hałasu na poziomie: 50 dB i więcej zarówno w porze dziennej (L_{dwn}) jak i nocnej. Przyjęcie takich wartości referencyjnych ma swoje uzasadnienie także w kontekście poważnych zastrzeżeń, jakie zidentyfikowała Najwyższa Izba Kontroli w trakcie kontroli ochrony mieszkańców dużych miast przed hałasem⁹ w zakresie rzetelności ustalania nowych norm dotyczących hałasu¹⁰.

Analizie poddano wskaźniki dotyczące zarówno szacunki dotyczące liczby ludności zamieszkującej obszar zagrożony występowaniem hałasu w porze nocnej oraz dziennej, jak również odpowiadające im udziały w powierzchni. Na badanym obszarze stwierdzono zagrożenia występowaniem hałasu jedynie w skali lokalnej, odnoszącej się do terenów położonych bezpośrednio przy DW214.

Zagrożenie hałasem w porze nocnej

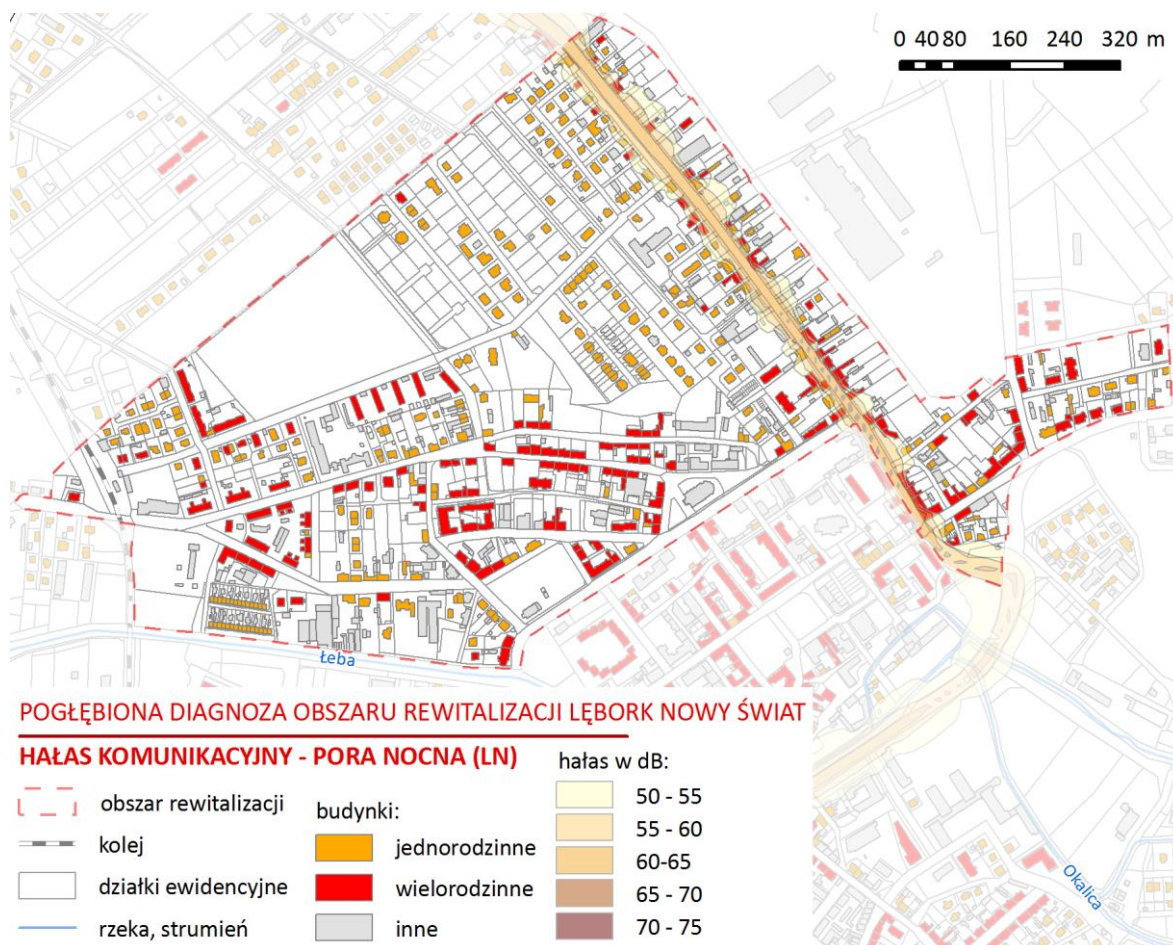
Obszar zagrożenia hałasem komunikacyjnym w porze nocnej tj. odpowiadający obszarowi imisji hałasu 50 dB i więcej koncentrował się w przypadku obszaru rewitalizacji w jego północno-wschodniej części. Obszar ten obejmował przede wszystkim obszary zabudowane o mieszanym funkcjach usługowo-mieszkaniowych położonych w ciągu ulicy Kossaka. Jego powierzchnia wyniosła 4,9 ha, co stanowiło niespełna 7% powierzchni obszaru rewitalizacji. Szacunkowy udział

⁸ Według stanu na początek letniego sezonu wakacyjnego 2025, na trasie tej kursowało, w zależności od dnia, do dziesięciu par pociągów dziennie.

⁹ Kontrola P/13/134 Ochrona mieszkańców dużych miast przed hałasem (2013).

¹⁰ Dot. zmian wynikających z wejścia w życie rozporządzenia z 1 października 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

ludności zamieszkujących w budynkach, które znalazły się w obszarze imisji hałasu 50dB i więcej w porze nocnej, w ogóle liczby mieszkańców obszaru wyniósł ok. 14%.

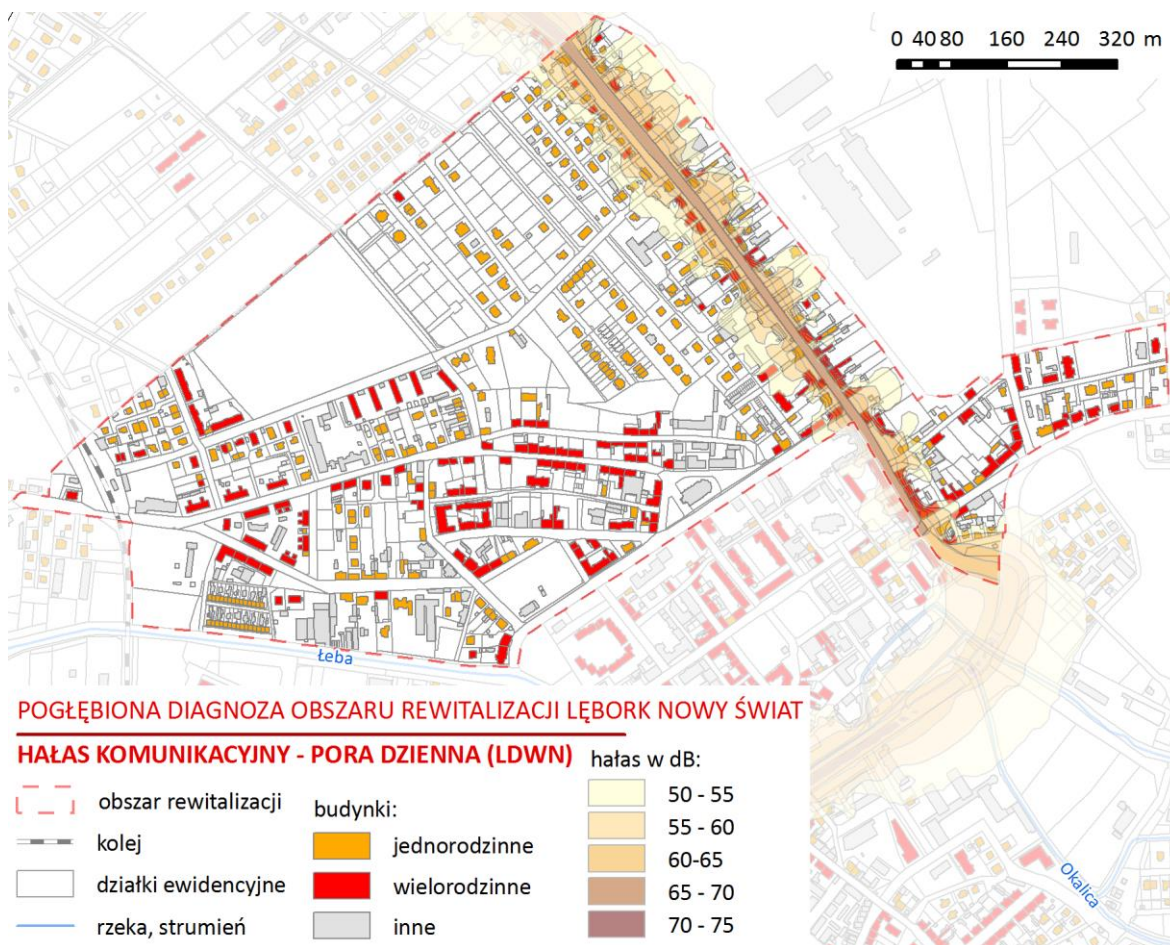

Rysunek 3.3.2. Imisja hałasu komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji Nowy Świat dla pory nocnej (Ln) w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PZDW w Gdańsku.

Zagrożenie hałasem w porze dziennej

Obszar zagrożenia hałasem komunikacyjnym w porze dziennej tj. odpowiadający obszarowi imisji hałasu 50 dB i więcej koncentrował się w przypadku obszaru rewitalizacji w jego północno-wschodniej części. Obszar ten obejmował przede wszystkim obszary zabudowane o mieszanych funkcjach usługowo-mieszkaniowych położonych w ciągu ulicy Kossaka. Jego powierzchnia wyniosła 10,0 ha, co stanowiło ok 14% powierzchni obszaru rewitalizacji. Szacunkowy udział ludności zamieszkujących w budynkach, które znalazły się w obszarze imisji hałasu 50dB i więcej w porze nocnej, w ogóle liczby mieszkańców obszaru wyniósł blisko 20%.

Rysunek 3.3.3. Imisja hałasu komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji Nowy Świat dla pory dziennej (Ldwn) w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PZDW w Gdańsku.

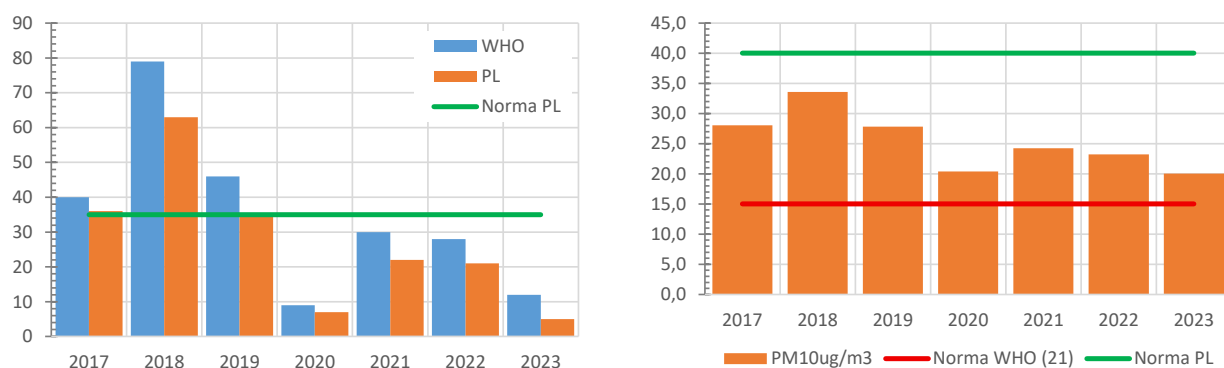
3.3.3. Stan powietrza

Jednym z podstawowych elementów stanu środowiska na obszarze rewitalizacji jest jakość powietrza. Istotnym, negatywnym zjawiskiem występującym na obszarze Łęborka w sferze środowiskowej są kwestie związane z występowaniem na jego obszarze przekroczeń związanych z jakością stanu powietrza atmosferycznego. Najważniejsze w tym zakresie są przekroczenia norm związanych ze stężeniami pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5.

Analizie poddano wyniki pomiarów stacji monitoringu powietrza zlokalizowanej przy ul. Malczewskiego (PL0560A). W roku 2024 pomiary zawieszono, ze względu na rozpoczętą w tym roku w bezpośredniej bliskości stacji budowę bloków mieszkalnych. Ze względu na kompletność pozyskanych z Departamentu Monitoringu Środowiska w Gdańsku danych dla obu kategorii danych przyjęto różne okresy analiz. W przypadku danych dotyczących stężeń pyłów PM10 analizie poddano okres 2017 – 2023. W tym przypadku analizowano uśrednione wyniki 24h pomiarów manualnych stężeń pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 10 μm (PM10) mierzone referencyjną metodą wagową (grawimetryczną). Dla pyłów PM2,5 spójny zasięg danych ograniczał się do lat 2021-2023. W tym przypadku ze względu na brak innych danych wykorzystano jednogodzinne pomiary stężeń pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 2,5 μm (PM2,5) metodą

automatyczna opierającą się na urządzeniu laserowym. Dane jednogodzinne uśredniono w tym przypadku do wartości dwudziestoczworogodzinnych.

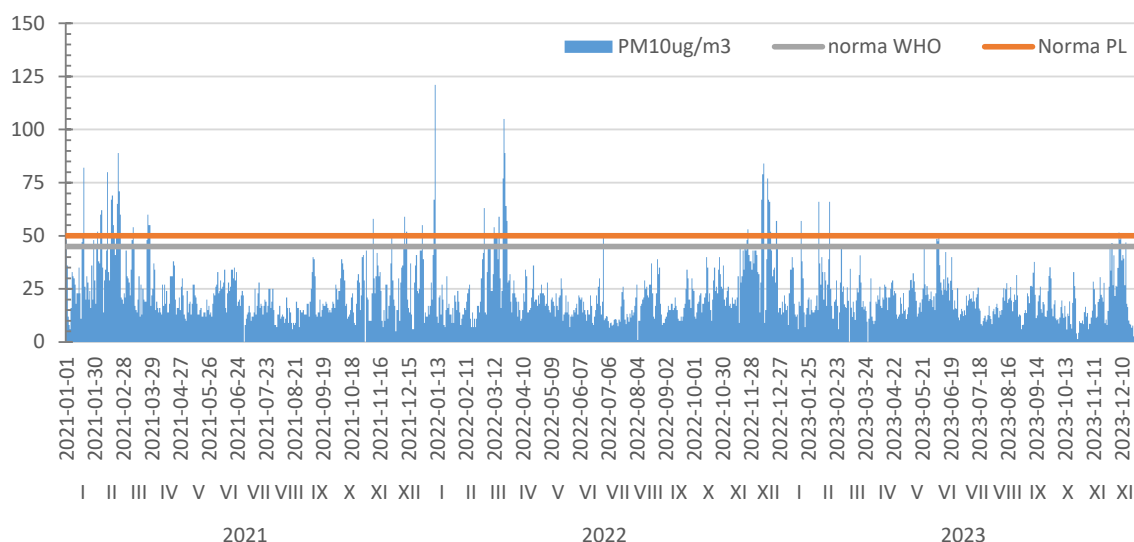
Normy polskie oraz WHO w zakresie dopuszczalnych stężeń pyłów zawieszonych PM₁₀ są zbliżone dla dopuszczalnych wartości średnich dobowych wynoszących odpowiednio: 50 µg/m³ oraz 45 µg/m³. Znacząco różnią się natomiast obie przywołane normy w odniesieniu do maksymalnej liczby ich przekroczeń w ciągu roku. W tym przypadku zalecana norma WHO (2021) obejmuje 99 percentyl pomiaru, co w przypadku roku kalendarzowego daje 3 do 4 dni przekroczeń norm. Norma przyjęta za obowiązującą w Polsce jest o rząd wielkości wyższa (!) i wynosi 35 przekroczeń dla uśrednionych wyników dobowych. Zalecane przez WHO dopuszczalne wartości stężeń pyłów PM₁₀, w przypadku analizowanej serii pomiarowej obejmującej lata 2017-2023 przekroczone były w przypadku 244 dni. Analogiczna wartość mierzona według wytycznych polskich wyniosła natomiast 189 dni. Szczególnie zły stan aerosanitarny charakteryzował lata 2017-2021. W roku 2017 liczba przekroczeń osiągnęła poziom 36 (103%). W kolejnym roku wzrosła do 63 (180%), by w 2018 osiągnąć poziom referencyjny wynoszący 35. W kolejnych latach liczba przekroczeń zauważalnie spadła nie przekraczając 22 (63%).

Rysunek. 3.3.4. Liczba przekroczeń średniodobowych stężeń oraz średnioroczne stężenia pyłów zawieszonych PM₁₀ w µg/m³ w punkcie pomiarowym przy ul. Malczewskiego w Lęborku w latach 2017 – 2023.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych RWMS w Gdańsku.

W przypadku średnich rocznych stężeń PM₁₀ zalecana norma WHO (2021) była ponad dwukrotnie bardziej wymagająca od norm obowiązujących w kraju. Wynosiła ona 15 µg/m³, przy 40 µg/m³ dla normy polskiej. Średnie, roczne stężenia PM₁₀ najwyższe były dla lat 2017-2019 i wyniosły kolejno: 28,0 µg/m³, 33,6 µg/m³ oraz 27,8 µg/m³. W kolejnych latach odnotowano wartości niższe, mieszczące się w przedziale 20,0 µg/m³ – 24,2 µg/m³. Z punktu widzenia przywołanych powyżej norm, wartości te żadnym z lat nie przekroczyły norm krajowych, jednocześnie przekraczając je w każdym w przypadku według norm WHO (2021).

Rysunek. 3.3.5. Średniodobowe stężenia pyłów zawieszonych PM10 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w punkcie pomiarowym przy ul. Malczewskiego w Lęborku w okresie I 2021 – XII 2023.

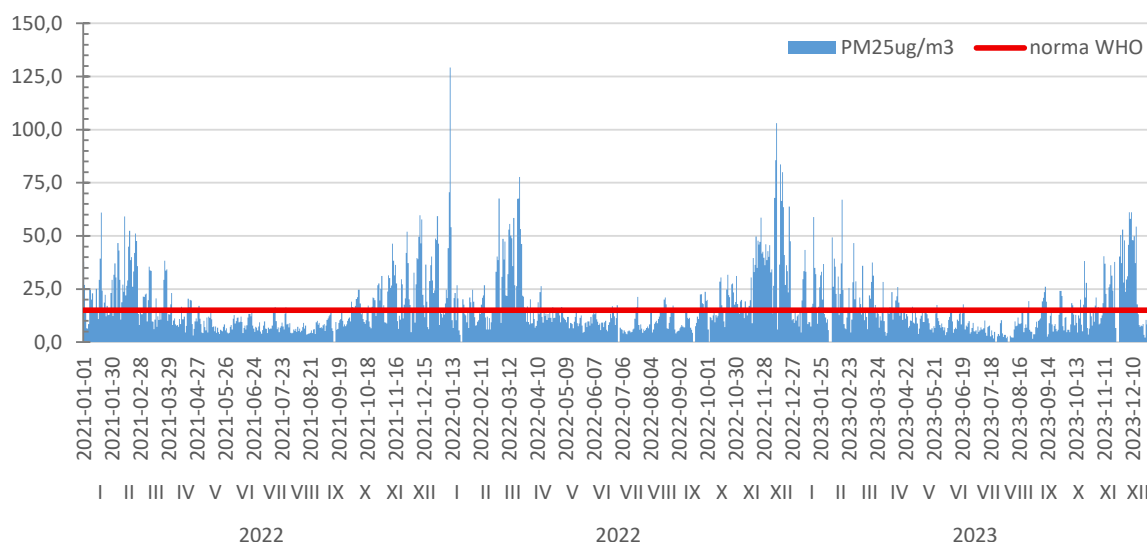
źródło: opracowanie własne na podstawie danych RWMŚ w Gdańsku.

W przypadku uznawanych za dużo bardziej szkodliwe dla zdrowia człowieka pyłów PM_{2,5} zalecane normy WHO oraz krajowa różnią się jeszcze wyraźniej niż w przypadku pyłów PM₁₀. Na poziomie rozwiązań krajowych nie zdecydowano się wdrożyć zarówno dopuszczalnej w ciągu roku liczby przekroczeń stężeń dobowych, jak również samego poziomu dopuszczalnego dla stężeń dobowych. Zalecane przez WHO normy w tym zakresie wynosiły natomiast $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$ dla średnich stężeń dobowych. Za jedyny poziom odniesienia w warunkach polskich przyjęto wartość średnioroczną wynoszącą $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W porównaniu do poziomu dopuszczalnego zalecanego przez WHO i wynoszącego $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, była ona czterokrotnie wyższa.

Średnie, roczne stężenia PM_{2,5} wyniosły dla lat 2021, 2022 i 2023 odpowiednio $16,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, $19,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ oraz $14,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$, co odpowiadało kolejno ponad trzykrotnemu (320%), prawie czterokrotnemu (381%) i trzykrotnemu (298%) poziomowi referencyjnemu przyjętemu przez WHO. W przypadku norm polskich analogiczne wartości wyniosły 80%, 95% i 74% wartości referencyjnej wynoszącej $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Stężenia dobowe pyłów PM_{2,5} zmierzone w stacji przy ul. Malczewskiego, w ciągu analizowanych lat z okresu 2021- 2023 przekroczone zostały łącznie 407 razy. Oznaczało to, że przekroczone były aż przez 37% analizowanego okresu czasu. Częstość występowania przekroczeń dziennej normy WHO rozkładała się mniej więcej równo na poszczególne lata i w roku 2021 wyniosła 134, w 2022 r. – 148, natomiast w ostatnim z analizowanych, 2023 r. – 125. Rozkład taki sugeruje dość trwały charakter negatywnych uwarunkowań związanych z niską jakością powietrza na obszarze rewitalizacji.

Zły stan aerosanitarny obszaru jest wysoce niekorzystny m.in. ze względu na strukturę wieku mieszkańców a więc, z jednej strony ponadprzeciętną koncentrację najmłodszych mieszkańców, z drugiej zaś postępujący proces starzenia się ludności obszaru. Obie te grupy ludności, są szczególnie mocno narażona na konsekwencje złego stanu powietrza.

Rysunek 3.3.6. Średniodobowe stężenia pyłów zawieszonych PM_{2,5} w µg/m³ w punkcie pomiarowym przy ul. Malczewskiego w Łęborku w okresie I 2021 – XII 2023.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych RWMŚ w Gdańsku.

3.3.4. Wyroby zawierające azbest

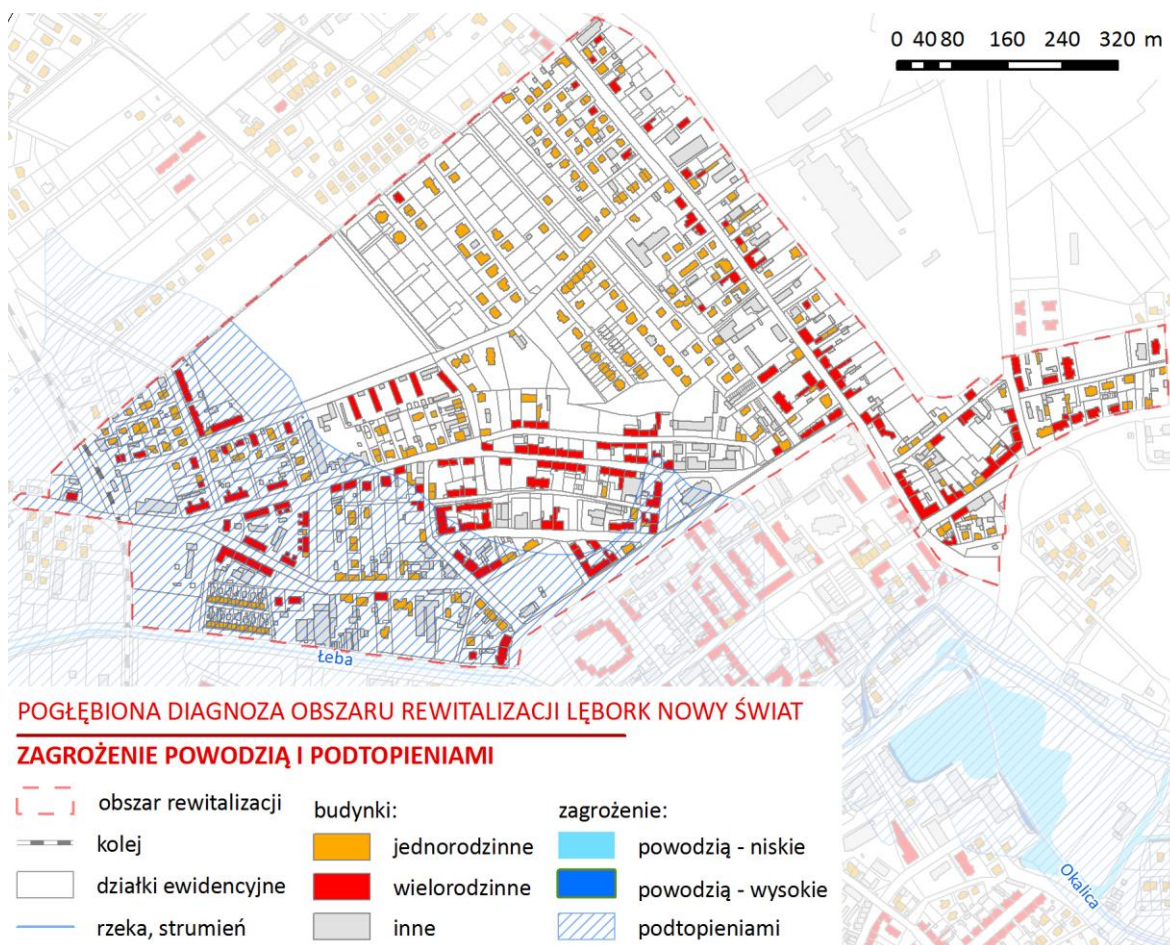
Jednym z czynników, które mogą w istotny i negatywny sposób wpływać na zagrożenia zarówno dla środowiska przyrodniczego, jak również stanu zdrowia mieszkańców jest obecność wyrobów zawierających azbest. Na potrzeby oceny zagrożenia wynikającego z występowania wyrobów zawierających azbest wykorzystano wskaźnik wolumenu wyrobów azbestowych przypadających na 1 mieszkańca w kg. Łącznie na obszarze rewitalizacji zewidencjonowano 8,8 t wyrobów zawierających azbest z ogólnego wolumenu wynoszącego 495 t w całym mieście. Po przeliczeniu tych wartości na mieszkańca wskaźniki wyniosły odpowiednio: 2,1 kg oraz 15,8 kg. Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji była więc wyjątkowo osiągając poziom zaledwie niespełna 13% wartości referencyjnej dla miasta.

3.3.5. Zagrożenie powodzią i podtopieniami

Bezpośrednio na obszarze rewitalizacji nie występowały obszary zagrożenia powodziowego ani ryzyka wystąpienia tego rodzaju negatywnych zjawisk. Znacząca, część obszaru rewitalizacji znajdowała się natomiast w zasięgu obszaru zagrożonych występowaniem podtopień terenu, które związane są z pojawieniem się wód podziemnych blisko powierzchni terenu jako konsekwencji podnoszenia się zwierciadła wód w ciekach i zbiornikach powierzchniowych¹¹. W dobie zmian klimatycznych, tego rodzaju mogą być w większym stopniu niż inne podatne na występowanie negatywnych konsekwencji gwałtownych i krótkotrwałych opadów atmosferycznych takich jak np. tzw. powodzie błyskawiczne (*flash flood*).

Teren charakteryzujący się możliwością wystąpienia tego rodzaju podtopień obejmował zachodnią część obszaru Nowy Świat. Przy powierzchni ok. 22 ha odpowiadał on za ok. 31% ogółu powierzchni obszaru.

¹¹ Za Słownik hydrogeologiczny (2002).

Rysunek 3.3.7. Obszary ryzyka powodziowego oraz wystąpienia podtopień od wód gruntowych w Łęborgu .

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CBDG i in.

3.3.6. Podsumowanie

Pomimo braku przekroczeń większości analizowanych wskaźników, zidentyfikowane, negatywne uwarunkowania w zakresie zjawisk środowiskowych mogą stanowić istotne bariery dla procesu rewitalizacji. Do takich, można zaliczyć w głównej mierze złą jakość powietrza, która będzie w zasadniczy sposób ograniczała atrakcyjność osiedleńczą obszaru rewitalizacji oraz negatywne, bezpośrednie i pośrednie oddziaływanie działalności przemysłowej na obszar rewitalizacji.

W ramach przeprowadzonych badań zidentyfikowano następujące problemy o charakterze środowiskowym:

- zły stan aerosanitarny obszaru (pyły PM_{2,5}, PM₁₀);
- zauważalne zagrożenie hałasem komunikacyjnym w północno-wschodniej części obszaru;
- rosnąca ilość odpadów i problemy z ich właściwym zagospodarowaniem;
- zagrożenie podtopieniami wód gruntowych w zachodniej części obszaru.

3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

3.4.1. Stan sieci wodociągowej

Pośrednio o stanie sieci wodociągowej na obszarze rewitalizacji można wnioskować na podstawie liczby awarii sieci wodociągowej. W latach 2019-2024 na obszarze miasta wystąpiło 97 tego rodzaju zdarzeń, z tego 11 zlokalizowanych było na obszarze rewitalizacji (11,3%). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wartości te dały odpowiednio wyniki: 2,6 dla obszaru Nowy Świat oraz 3,1 dla miasta. Wskaźnik dla obszaru rewitalizacji kształtował się zatem na poziomie 84% wartości referencyjnej dla całego miasta. W konsekwencji brak jest podstaw do stwierdzenia występowania na obszarze rewitalizacji zjawisk negatywnych w tym zakresie. Ocenę taką potwierdziły wyniki przeprowadzonych wywiadów.

3.4.2. Stan sieci kanalizacyjnej

Liczba awarii sieci kanalizacyjnej w latach 2019-2024 wyniosła dla obszaru Lęborka 84. Z tego zaledwie 6 (7%) przypadło na Nowy Świat. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wartość ta dała 1,4, który w przybliżeniu stanowił połowę wartości referencyjnej dla całego miasta, wynoszącej 2,7.

3.4.3. Zabytki

Koncentracja obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji z jednej strony stanowi wyzwanie związane faktem, że bardzo często w warunkach polskich znajdują się one w niezadawalającym stanie technicznym wymagającym poniesienia znaczących nakładów w celu zmiany tego stanu rzeczy. Z drugiej strony są one elementem dziedzictwa materialno-kulturowego i jako takie stanowią potencjał możliwy do wykorzystanie w procesie rewitalizacji.

Na obszarze Nowy Świat znajduje się znaczący w skali miasta zasób zabytków. W przypadku rejestru zabytków są to: kościół parafialny pw. NMP Królowej Polski oraz spichlerz przy ul. Kossaka. W niewielkiej części obszar rewitalizacji znajduje się również w ramach wpisanego do rejestru zabytków układu urbanistycznego Starego Miasta Lęborka wraz z murami obronnymi i basztami oraz zamkiem¹². Na obszar Nowy Świat przypadają zatem dwa z czternastu tego rodzaju zabytków (14%). Do Gminnej Ewidencji Zabytków na obszarze Lęborka wpisanych jest łącznie 125 zabytków. Z tej liczby 23 zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji, co stanowi 18% ich ogółu. Kolejną grupę stanowią inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W tym przypadku na obszarze Nowy Świat tego rodzaju zabytków znajdowało się na jego terenie szesnaście z łącznej liczby 66 tego rodzaju zabytków na terenie miasta. Dodatkowo, w przypadku obszaru rewitalizacji na uwagę zasługują wyróżnione w SUIKZP: obszar o wysokich wartościach kulturowych układu urbanistycznego (kompozycji) i zabudowy do ochrony na poziomie lokalnym tj. rejon ulic: Mostnika-Łokietka-Kazimierza Wielkiego oraz cenne układy zieleni przyulicznej i alejowej o wartościach kompozycyjnych zlokalizowane w ciągach ulic: al. Wolności, Mostnika, Boheaterów Westerplatte i Stryjewskiego.

Do najważniejszych problemów obszaru Nowy Świat w zakresie zjawisk o charakterze przestrzenno-funkcyjnym zaliczają się:

¹² Fragment zabudowy wzdłuż ulicy Kossaka.

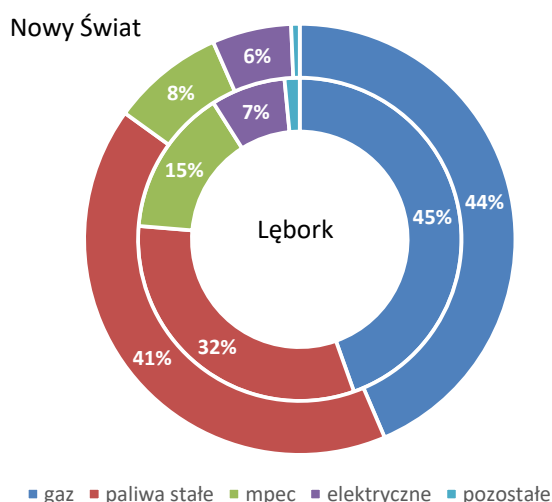
- brak dostępności części obiektów użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- niezadawalający stan części infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
- występowanie w przestrzeni publicznej barier architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami i starszych
- problemy z parkowaniem;
- braki w infrastrukturze dla pieszych i rowerzystów;
- nieefektywne oświetlenie części terenów publicznych;
- braki w wyposażeniu obszaru w infrastrukturę społeczną;
- braki w wyposażeniu obszaru w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną lub jej niezadawalający stan;

3.5. Sfera techniczna

3.5.1. Źródła ciepła na paliwa stałe

Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, zarówno w zakresie energooszczędności, jak i pośrednio ochrony środowiska postanowiono przybliżyć korzystając z danych Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wskaźnik mający posłużyć identyfikacji negatywnych zjawisk w tym zakresie skonstruowano jako liczbę źródeł ciepła na paliwa stałe takie jak: węgiel i paliwa węglopodobne, biomasę i drewno kawałkowe, w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Ważnym kontekstem dla tego zjawiska są procesy uwarunkowania natury demograficznej. Rozwiązania grzewcze oparte o paliwa stałe (z wyłączeniem pelletu), będą coraz większe wyzwaniem zarówno ekonomiczne, jak i praktyczne, związane z ich obsługą dla większej grupy mieszkańców. Wśród nich można wymienić osoby najstarsze oraz niepełnosprawne i chore. Nieefektywne źródła ciepła na paliwa stałe będą również ograniczać atrakcyjność obszaru rewitalizacji dla rodzin z dziećmi.

W roku 2025 na obszarze Nowy Świat do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków wpisane były łącznie 2493 źródła ciepła z ogólnej liczby. Z tej liczby, w przypadku 270 przynajmniej zadeklarowano 14 tys. funkcjonujących w całym mieście. Źródła ciepła obszaru rewitalizacji odpowiadały zatem za blisko 18% ogółu źródeł ciepła w mieście. Główną cechą charakterystyczną struktury źródeł ciepła obszaru rewitalizacji była zauważalna nadreprezentacja w niej źródeł ciepła na paliwa stałe. Łącznie ponad 1 tys. tego rodzaju źródeł ciepła odpowiadało za ponad 41% ogółu źródeł ciepła. Analogiczny udział dla całego miasta wyniósł niespełna 32%. Wyraźnie mniejsze udziały niż w przypadku Lęborka charakteryzowały również udziały takich źródeł ciepła jak: miejskie ciepło sieciowe (MPEC) z 8,5% udziałem przy wartości 14,7% dla miasta oraz elektryczne źródła ciepła (5,9% vs. 7,5%). Wskaźnik liczby źródeł ciepła na paliwa stałe w przeliczeniu na 100 mieszkańców wyniósł dla obszaru rewitalizacji 24,5, przy wartości referencyjnej dla miasta na poziomie 14,3. W przypadku Nowe Światu była to więc wartość o 71% wyższa poziom ogólnomiejski wskaźnika.

Rysunek 3.5.1. Struktura rodzajowa źródeł ciepła na obszarze rewitalizacji w Lęborku w 2025 r.

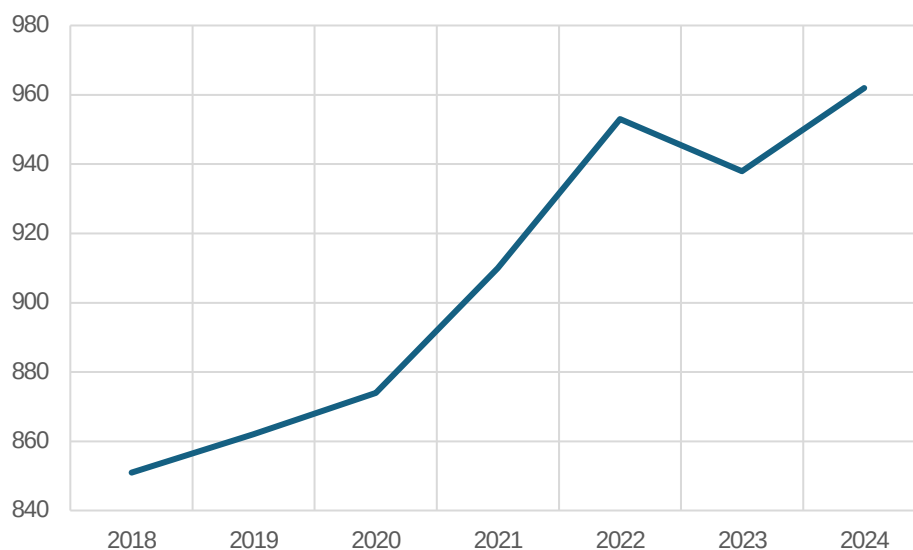
źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEEB.

Źródła ciepła na paliwa stałe występują w większości budynków na obszarze Nowy Świat, w których znajdują lokale komunalne. Łącznie tego rodzaju źródła ciepła stosowane są w przypadku większości zarówno budynków należących w całości do miasta (71%), jak również tych, w których funkcjonują wspólnoty z lokalami komunalnymi (94%). Budynki komunalne (8) na obszarze rewitalizacji częściej niż budynki wspólnotowe (1) wykorzystują miejską sieć ciepłowniczą.

3.5.2. Zasób komunalny

Komunalny zasób mieszkaniowy stanowił znaczącą część zasobu mieszkaniowego obszaru rewitalizacji. W 2024 r. składało się na niego ponad pół tysiąca lokali o łącznej powierzchni użytkowej blisko 16 tys. m² i powierzchni mieszkalnej ponad 11 tys. m². W większości koncentrował się on w zasobie budynków w 100% gminnych, w mniejszym zaś 29 wspólnot mieszkaniowych. W przypadku tych ostatnich, z jednym wyjątkiem, liczba lokali mieściła się w przedziale od 1 do 3. Obszar Nowy Świat, odpowiadając za blisko połowę komunalnego zasobu mieszkaniowego, jest zatem z punktu widzenia gospodarki mieszkaniowej zasobem gminnym obszarem o wyjątkowo dużym znaczeniu.

W budynkach w 100% komunalnych zamieszkiwało łącznie blisko 1 tysiąc osób, które w 2024 r. odpowiadały za blisko 23% ogółu liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji. W latach 2018-2024 odnotowano dość dynamiczny przyrost tej grupy mieszkańców z poziomu 851 w 2018 r. do 962 w roku 2024 tj. o 13%. Przy malejącej liczbie mieszkańców ogółem trend taki będzie skutkował rosnącym m udziałem tej grupy mieszkańców w ogóle populacji obszaru.

Rysunek 3.5.2. Liczba mieszkańców budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji w Lęborku w latach 2018-2024 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Lęborka.

3.5.3. Wyposażenie w windy

Jednym z podstawowych zagadnień technicznych decydujących o fizycznej dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami do szeregu usług oraz samych lokali mieszkalnych jest wyposażenie budynków w dźwigi osobowe oraz urządzenia do transportu osób niepełnosprawnych. Do identyfikacji sytuacji na obszarze rewitalizacji w tym zakresie posłużono się informacjami z UDT.

Na obszarze Nowy Świat w rejestrze UDT znajdowało się łącznie dziesięć, spośród 97 funkcjonujących na terenie miasta, tego rodzaju urządzeń, a więc 10% ich ogólnej liczby. Wszystkie z nich w przypadku obszaru Nowy Świat znajdowały się w budynkach użyteczności publicznej. W przypadku urządzeń do transportu osób niepełnosprawnych były to: Klub Osiedlowy Baza, Dom Pomocy Społecznej nr 1, Dom Seniora Magnolia Sp. z o.o., oraz Lęborskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. W tej grupie instytucji w dźwigi osobowe wyposażone były natomiast: Środowiskowy Dom Samopomocy "Lwiątko" w Lęborku oraz DPS nr 1. W oba tego rodzaju urządzenia wyposażona była także położona poza obszarem rewitalizacji, ale granicząca nim SP 3. W tego rodzaju urządzenia nie były wyposażone żadne z budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji, choć część z wielorodzinnych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji liczyła sobie więcej niż 3 kondygnacje. Ze względu na postępujące procesy starzenia się społeczeństwa oraz wysoki poziom koncentracji na obszarze Nowy Świat osób niepełnosprawnych sytuacja ta może negatywnie oddziaływać na prowadzenie gospodarki mieszkaniowej na nim.

3.5.4. Zbiorniki bezodpływowe

Zbiorniki bezodpływowe stanowią ten element w zakresie rozwiązań technicznych, który w warunkach polskich często niekorzystnie wpływa na kwestie środowiskowe związane z ochroną wód zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Rozwiązanie takie charakteryzuje się również niską efektywnością ekonomiczną.

W roku 2025 na obszarze rewitalizacji w bazie zbiorników bezodpływowych zewidencjonowanych było zaledwie sześć tego rodzaju obiektów spośród zbiorników 149 w całym mieście. Z tej liczby większość tj. cztery znajdowały się przy nieruchomościach zlokalizowanych przy ul. Kossaka. Łącznie obszar Nowy Świat odpowiadał więc za 4% tego rodzaju obiektów w Lęborku. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, liczba zbiorników bezodpływowych na obszarze Nowy Świat dała wartość wynoszącą 1,4. Był to poziom odpowiadający poziomowi 30% wartości referencyjnej dla całego miasta wynoszącej 4,8. Skala występowania zbiorników bezodpływowych nie wskazuje na występowanie problemu z nimi związanymi.

3.5.5. Podsumowanie

W przypadku obszaru Nowy Świat udało się zidentyfikować następujące problemy o charakterze technicznym:

- niski standard części zasobu komunalnego;
- duże potrzeby w zakresie modernizacji zabudowy mieszkaniowej i jej otoczenia;
- wysoki koszt modernizacji zasobu mieszkaniowego;
- zły stan części dróg i ciągów pieszych;
- brak dostępności niektórych obiektów użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami (m.in. np. „mała czwórka”, SP nr 4 i in.);
- występowanie barier architektonicznych w budynkach mieszkalnych i przestrzeniach publicznych;
- niska efektywność energetyczna części mieszkalnego zasobu komunalnego;

- wysoki poziom wykorzystywania niskosprawnych, wysokoemisyjnych, indywidualnych źródeł ciepła korzystających z paliw stałych.

4. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI MIASTA

4.1. Strategia rozwoju gminy

Strategia Rozwoju Miasta Lęborka została przyjęta [Uchwałą nr XXV-397/2021 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Rozwoju Miasta Lęborka na lata 2021-2030](#). Strategia definiuje zarówno wizję jak i misję zaplanowanych działań rozwojowych. Wizją Strategii Rozwoju Miasta Lęborka jest:

przestrzeń przyjazna mieszkańcom, stanowiąca bezpieczne i rozwijające się miasto przyjazne rodzinom, osobom młodym oraz seniorom. Gmina Miasto Lębork to miejsce, w którym mieszkańcy podejmują zatrudnienie oraz aktywnie i bezpiecznie spędzają wolny czas.

Misja Strategii została natomiast określona jako:

rozwój przestrzeni miejskiej, zapewniający mieszkańcom jak najlepsze warunki życia

Strategia Rozwoju Miasta Lęborka na lata 2021-2030 jest zarówno na poziomie celów strategicznych, jak i operacyjnych w pełni zintegrowana z celami i przeznaczonymi do realizacji przedsięwzięciami GPR. Powiązania te występują zarówno we wszystkich trzech sformułowanych w Strategii Rozwoju celach strategicznych jak i siedmiu operacyjnych. Poziom powiązań jest również bardzo wysoki także w przypadku poziomu szczegółowych kierunków działań Strategii. W tym przypadku cele GPR wpisują się w zdecydowaną większość, bo 21 z łącznej liczby 35 kierunków działań, a więc 60% ich ogółu.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA ŁĘBORKA DO 2031 R.

L.p.	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań	Powiązania (x)
1.	1. Poprawa jakości życia mieszkańców	1. Integracja mieszkańców i rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w tym osób starszych	Prowadzenie działań informacyjno- promocyjnych, integracyjnych oraz szkoleń dla wszystkich grup wiekowych	x
			Uwzględnienie potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych w przestrzeni publicznej	x
			Bezpieczeństwo przeciwdziałanie problemom społecznym (telepomoc)	
			Wspieranie organizacji pozarządowych oraz zwiększenie aktywności obywatelskiej	x
			Profilaktyka zdrowotna i opieka długoterminowa dla seniorów	
			Aktywizacja mieszkańców poprzez tworzenie klubów seniora oraz klubów dyskusyjnych	x
		2. Rozwój edukacji, wspieranie szkolenia ustawicznego	Modernizacja placówek edukacyjnych w mieście, likwidacja barier architektonicznych w szkołach oraz wspieranie oddziałów integracyjnych	x
			Doposażenie placówek edukacyjnych w mieście	
			Doskonalenie zawodowe nauczycieli	
			Restrukturyzacja szkół – podniesienie poziomu edukacji	
			Nowoczesne metody nauczania w czasach epidemii i zmian klimatycznych, międzynarodowa wymiana doświadczeń	x
		3. Rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej	Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych dla mieszkańców	x
			Organizacja sezonowych wydarzeń kulturalnych, atrakcyjnych w kontekście promocji miasta	x
			Wspieranie instytucji kulturalnych	x
			Bank Kultura – przebudowa budynku na potrzeby nowoczesnej biblioteki miejskiej	
2.	2. Rozwój przestrzeni miejskiej	1. Rewitalizacja przestrzeni publicznej	Rozbudowa infrastruktury miejskiej oraz katalog małej architektury	x
			Modernizacja budynków w przestrzeni publicznej miasta	x
			Rozwój zasobów komunalnych miasta	x
			Uporządkowanie przestrzeni miejskiej w oparciu o uchwałę krajobrazową	
			Utworzenie spójnej sieci dróg rowerowych oraz rozbudowa systemu rekreacyjnych ciągów pieszych i rowerowych wraz z infrastrukturą	
		2. Wysoka jakość środowiska naturalnego	Prowadzenie działań informacyjno- promocyjnych i edukacyjnych w zakresie wzrostu świadomości ekologicznej oraz kształtowania prawidłowych postaw wśród mieszkańców	x
			Promowanie i wspieranie rozwiązań proekologicznych na terenie miasta	x
			Monitoring zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta, ograniczenie emisji zanieczyszczeń i wzrost efektywności energetycznej	x
			Prowadzenie zrównoważonej polityki zagospodarowania terenów zieleni w planowaniu przestrzennym i postępowaniach administracyjnych oraz zachowanie, poprawa jakości i rozwój terenów zieleni	x
			Zapewnienie ochrony i godnych warunków życia zwierzętom wolno żyjącym i bezdomnym	
3.	3. Nowoczesna technologia i gospodarka w czystym środowisku	1. Nowoczesna technologia	Cyfryzacja szkół i urzędów	
			Dostęp do bezprzewodowego Internetu	
			Elektromobilność	
			Wspieranie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii	
			Platforma informacyjna dla mieszkańców miasta i forum przedsiębiorczości	
		2. Nowoczesna przestrzeń miejska	Modernizacja dróg wraz z odwodnieniem i oświetleniem	x
			Zapewnienie ładu przestrzennego w mieście oraz przebudowa infrastruktury drogowej na podstawie studium komunikacyjnego	x
			Nowoczesna mała architektura miejska	x
			Rozbudowa sieci ciepłowniczych	x
			Dbłość o obszary parkowo-rekreacyjne	x

Tabela. 4.1.1. Powiązania Strategii Rozwoju Miasta Łęborka i Gminnego Programu Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Miasta Łęborka.

4.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łęborka została przyjęta Uchwałą NR XXI-329/2020 Rady Miejskiej w Łęborku z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka pn. „Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2025”. Dokument ten jest podstawowym spośród opracowywanych na poziomie lokalnym dokumentów odnoszących się sfery problemów społecznych.

Wizją zdefiniowaną w SRPS jest:

Łębork miastem o wysokiej jakości życia wspierającym wszystkich mieszkańców

Struktura celów SRPS opiera się o trzy Obszary, odpowiadające im trzy cele strategiczne i którym przypisano dwanaście celów operacyjnych. Gminny Program Rewitalizacji zarówno na poziomie celów strategicznych, jak i operacyjnych jest w pełni zintegrowany z celami i przeznaczonymi do realizacji przedsięwzięciami GPR. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2025 zarówno na poziomie celów strategicznych, jak i operacyjnych w pełni zintegrowana z celami i przeznaczonymi do realizacji przedsięwzięciami Programu. Powiązania te występują zarówno we wszystkich trzech sformułowanych w Strategii wymiarach tj. trzech obszarach, trzech celach strategicznych oraz zdecydowanej większości, bo jedenastu z dwunastu celów operacyjnych (92%). GPR zawiera działania, które wpisują się zarówno w tak określoną wizję oraz cele, przy zachowaniu terytorialnej specyfiki GPR tj. ograniczeniu jego działań do wyznaczonego na obszarze Miasta Łęborka obszaru rewitalizacji Nowy Świat. Tabela przedstawia w schematyczny sposób powiązania pomiędzy oboma dokumentami.

Tabela 4.2.1. Powiązania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łęborka i Gminnego Programu Rewitalizacji.

L.p.	Obszar	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Powiązania (x)
1.	I. Rodzina (ubóstwo, problemy opiekuńczo-wychowawcze, przemoc, osoby starsze)	1. Wzmacnianie rodzin z terenu Miasta Łęborka w ich prawidłowym funkcjonowaniu.	1.1 Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie	x
			1.2 Zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa	x
			1.3 Zapewnienie wsparcia dla seniorów	x
			1.4 Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami i zagrożonych dysfunkcjami	x
			1.5 Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju	x
2.	II. Wykluczenie społeczne (bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność)	2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu	2.1 Przeciwdziałanie bezrobociu oraz ograniczenie jego negatywnych skutków	x
			2.2 Zapewnienie wsparcia osobom z niepełnosprawnością	x
			2.3 Wzrost poziomu zatrudnienia oraz łagodzenie skutków bezrobocia na terenie miasta Łęborka	x
			2.4 Ograniczenie zjawiska bezdomności	
3.	III. Uzależnienia	3. Zahamowanie zjawiska wszelkiego rodzaju uzależnień oraz łagodzenie ich skutków	3.1 Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień	x
			3.2 Wzmacnianie systemu profilaktyki uzależnień	x
			3.3 Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób i członków rodzin uwikłanych w problemy uzależnień	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łęborka.

4.3. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka 2030

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka 2030 została przyjęta [Uchwałą nr III-25/2024 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu pn.: „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka 2030”](#). Dokument ten jest podstawowym dokumentem strategicznym integrującym działania gmin należących do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka.

Wizją zdefiniowaną w Strategii ZIT MOF Lęborka jest:

MOF Lęborka przyjaznym dla mieszkańców i gości miejscem pracy oraz wypoczynku, spajającym historyczne i przyrodnicze walory samorządów partnerskich.

Miejski Obszar Funkcjonalny Lęborka w roku 2030 to:

- obszar przedsiębiorczych mieszkańców, zaangażowanych w życie społeczno – gospodarcze powiązanych funkcjonalnie samorządów terytorialnych,*
- miejsce atrakcyjne dla inwestorów,*
- zintegrowany wewnętrznie obszar z unikalną w skali kraju całoroczną ofertą turystyczną,*
- obszar o bogatej ofercie kulturalnej i rekreacyjnej,*
- teren o unikatowych walorach krajobrazowych i czystym środowisku.*

Uzupełnieniem wizji ogólnej strategii jest wizja dotycząca transportu i mobilności w ramach MOF.

Struktura celów Strategii ZIT MOF Lęborka opiera się o trzy cele strategiczne i którym przypisano sześć celów operacyjnych i czternaście szczegółowych kierunków działań. Gminny Program Rewitalizacji zarówno na poziomie celów strategicznych, jak i operacyjnych jest w zauważalnym stopniu zintegrowany z celami i przeznaczonymi do realizacji przedsięwzięciami GPR. Powiązania pomiędzy oboma dokumentami występują zarówno we wszystkich trzech sformułowanych w Strategii celach strategicznych, jak również zdecydowanej większości, bo pięciu z sześciu celów operacyjnych. Szczególnie wysoki poziom powiązań występuje w przypadku celów odnoszących się do włączenia społecznego i kapitału społecznego. Powiązania pomiędzy oboma dokumentami w schematyczny sposób przedstawia Tabela 4.3.1.

Tabela 4.3.1. Powiązania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka 2030 i Gminnego Programu Rewitalizacji.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA LĘBORKA DO 2031 R.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki interwencji	Działania	Powiązania (x)
CS1. Bezpieczna i przyjazna do życia przestrzeń	CO 1.1. Bezpieczne środowisko	KI 1.1.1. Adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu	D 1.1.1.1. Zabezpieczenie przed powodzią i ewentualną suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej	
			D 1.1.1.2. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych	x
			D 1.1.1.3. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury	x
		KI 1.1.2. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego	D 1.1.2.1. Rozwój terenów zieleni	x
			D 1.1.2.2. Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych	
			D 1.1.2.3. Ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej	
			D 1.1.2.4. Poprawa jakości wód gruntowych, wód w rzekach i jeziorach	
		KI 1.1.3. Ograniczenie źródeł zanieczyszczeń środowiska	D 1.1.3.1. Zapobieganie powstawaniu odpadów, ponowne użycie oraz maksymalizacja poziomu recyklingu odpadów	
			D 1.1.3.2. Poprawa jakości powietrza, w tym poprzez zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5, benzo(a)piren, dwutlenek siarki, tlenki azotu czy benzen	x
	CO 1.2. Bezpieczna i dostępna infrastruktura	KI 1.2.1. Poprawa stopnia bezpieczeństwa energetycznego	D 1.2.1.1. Rozwój efektywnych, energooszczędnych oraz inteligentnych systemów zarządzania, dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii	
		KI 1.2.2. Poprawa dostępności infrastruktury i usług zdrowotnych	D 1.2.2.1. Deinstytucjonalizacja usług zdrowotnych	
			D 1.2.2.2. Rozwój opieki ambulatoryjnej	
		KI 1.2.3. Rozwój zrównoważonej mobilności MOF	D 1.2.3.1. Rozwój niskoemisyjnego taboru i infrastruktury transportu zbiorowego	
			D 1.2.3.2. Rozwój infrastruktury paliw alternatywnych oraz aktywności interesariuszy związanej z upowszechnianiem elektromobilności	
			D 1.2.3.3. Poprawa dostępności do gmin MOF poprzez systemowy rozwój ścieżek rowerowych oraz upowszechnianie mobilności aktywnej	x
			D 1.2.3.4. Rozwój obsługi obszaru publicznym transportem zbiorowym oraz działań regulacyjnych z zakresu organizacji ruchu	
CS2. 2. Zaktywizowana społeczność MOF	CO 2.1. Włączenie społeczne	KI 2.1.1. Włączenie zawodowe i społeczne osób zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym	D 2.1.1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób starszych, zagrożonych ubóstwem, w tym osób z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami, ze wsparciem opiekunów	x
			D 2.1.1.2. Deinstytucjonalizacja usług społecznych	x
			D 2.1.1.3. Poprawa dostępu do usług publicznych poprzez wdrożenie zasad dostępności, w tym projektowania uniwersalnego i rozwiązań z zakresu technologii kompensacyjnych, w proces świadczenia usług publicznych	
		KI 2.1.2. Wzrost poziomu integracji z imigrantami na terenie MOF	D 2.1.2.1. Wielopłaszczyznowa integracja imigrantów na terenie MOF	
	CO 2.2. Świadomy kapitał społeczny MOF		D 2.2.1.1. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w sposób integrujący społeczność MOF	x

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA LĘBORKA DO 2031 R.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki interwencji	Działania	Powiązania (x)
CS3. Zrównoważona i prężna gospodarka		KI 2.2.1. Rozwój przyjaznej przestrzeni publicznej MOF, opartej o wspólny mianownik dziedzictwa kulturowego i historycznego	D 2.2.1.2. Zachowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego i niematerialnego	x
		KI 2.2.2. Budowanie otwartej wspólnoty kulturowej i obywatelskiej MOF	D 2.2.2.1. Kompleksowe wsparcie NGO oraz wolontariatu przy trwałej współpracy organizacji pozarządowych, biznesu i sektora publicznego na terenie MOF (m.in. ekonomia społeczna, wolontariat pracowniczy)	x
			D 2.2.2.2. Podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców MOF w zakresie wspólnego dziedzictwa kulturowego, historycznego, aktywności obywatelskiej, postaw prozdrowotnych i prośrodowiskowych	x
	CO 3.1. Konkurencyjność oparta o wspólny potencjał MOF	KI 3.1.1. Poprawa dostępności i jakości całorocznej oferty czasu wolnego na terenie MOF	D 3.1.1.1. Stworzenie sieciowego pakietu produktów turystycznych MOF/ produktów czasu wolnego	
			D 3.1.1.2. Zintegrowana informacja i promocja utworzonej oferty czasu wolnego dla turystów i mieszkańców MOF	
			D 3.1.1.3. Rozwój współpracy interesariuszy branży czasu wolnego w oparciu o modele zarządzania ruchem turystycznym	
		KI 3.1.2. Promocja gospodarcza przedsiębiorstw z MOF w kraju i za granicą	D 3.1.2.1. Stworzenie spójnej inwestycyjnej marki MOF w oparciu o wspólne przewagi konkurencyjne	
			D 3.1.2.2. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia inwestorów polskich i zagranicznych	
			D 3.1.2.3. Uczestnictwo w międzynarodowych i krajowych targach o tematyce gospodarczej/ inwestycyjnej	
	CO 3.2. Edukacja a rynek pracy	KI 3.1.3. Systemowy rozwój przedsiębiorczości	D 3.1.3.1. Utworzenie i rozwój zintegrowanego systemu wsparcia lokalnych przedsiębiorców	x
		KI 3.2.1. Wsparcie kształcenia zawodowego w branżach i zawodach kluczowych dla gospodarki MOF	D 3.2.1.1. Realizacja kompleksowych projektów edukacyjnych dla szkół ponadpodstawowych z terenu MOF, w partnerstwie z lokalnym biznesem i/lub fundacjami i/ lub uczelniami wyższymi, wspierających rozwój kompetencji wymaganych na lokalnym rynku pracy	
			D 3.2.1.2. Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych na terenie MOF	

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka 2030 i oraz Gminnego Programu Rewitalizacji.

5. WIZJA I CELE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

5.1. Wizja

Wizja Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka ma za zadanie przedstawić opis stanu obszaru rewitalizacji w przyszłości, który będzie efektem działań wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Wizja ta, jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji przy wykorzystaniu jego lokalnych potencjałów. Wdrożenie działań zamieszczonych w GPR pozwoli zatem na to, że obszar Lębork Nowy Świat w perspektywie roku 2031, po zakończeniu procesu rewitalizacji będzie:

- charakteryzował się wysoką jakością życia;
- częścią miasta atrakcyjną do zamieszkania dla różnych pokoleń lokalnej wspólnoty;
- obszarem przyjaznym i bezpiecznym dla jego użytkowników;
- estetyczny i zadbane - dzięki przeprowadzonym pracom modernizacyjnym;
- mieszkańcy będą mieli do wyboru wiele miejsc do spędzania wolnego czasu i rekreacji, jak również aktywności społecznej, kulturalnej oraz sportowej;
- traktowany przez Lęborczan Nowy Świat jako dobre miejsce do mieszkania z ładną, bezpieczną, przyjazną i zieloną przestrzenią publiczną, dopasowaną do różnych grup użytkowników;
- mieszkańcy obszaru będą tworzyć zintegrowaną wspólnotę dbającą o dobry stan wykreowanych przestrzeni publicznych i półpublicznych oraz rozwiązującą na bieżąco pojawiające się problemy, z wykorzystaniem sprawnie funkcjonujących pałówek miejskich oferujących wsparcie adresowane do różnych grup mieszkańców;
- posiadał atrakcyjne, zadbane, tętniące życiem i dostępne dla osób niepełnosprawnych, przestrzenie publiczne będące miejscami spotkań i integracji mieszkańców;
- zapewniał dobre przemieszczanie się różnych grup użytkowników wewnątrz obszaru oraz zapewniają sprawne połączenia z pozostałą częścią miasta, dzięki nowym rozwiązaniom komunikacyjnym;
- wyróżniał się wysoką aktywnością obywatelską i społeczną mieszkańców, korzystających z różnorodnej oferty wsparcia dostępnej rozbudowywanych i modernizowanych obiektach infrastruktury społecznej;
- przyciągał mieszkańców całego miasta dzięki ofercie usług społecznych i kulturalnych;
- w pełni wykorzystywał własne potencjały i zasoby, stając się atrakcyjnym miejscem do życia i rozwoju zawodowego młodych mieszkańców miasta;
- w możliwie wysokim stopniu odporny na wyzwania wynikające ze zmian klimatu;

5.2. Cele i kierunki działań

Wyznaczono łącznie dwa cele strategiczne Programu, którym odpowiadało jedenaście bardziej szczegółowych kierunków działań w ramach interwencji rewitalizacyjnej. Struktura obu elementów Programu przedstawia się następująco:

Cel 1. NOWY ŚWIAT ZAPEWNI SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNĄ

W myśl definicji stosowanej przez Radę Europy, spójność społeczna to zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom, zminimalizowania różnic i uniknięcia społecznej polaryzacji. W praktyce istotą spójności społecznej jest budowanie takich relacji społecznych, aby naturalna różnorodność, wzbogacająca społeczeństwo, nie przeradzała się w podziały, generujące nieufność i wrogość między grupami społecznymi, a nawet w segregację społeczną. Podstawą spójności społecznej jest sieć relacji zaufania budowana w nieustannym dialogu społecznym.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania, mające za zadanie reintegrację osób wykluczonych oraz ograniczenie możliwości wystąpienia takiego zjawiska w przypadku grup mieszkańców szczególnie takim procesami zagrożonych.

1.2 Wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży. Wszechstronny rozwój psychofizyczny i wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, w szczególności z środowisk zagrożonych wykluczeniem poprzez zajęcia specjalistyczne, sportowe i edukacyjne prowadzone w oparciu o istniejącą, rozbudowaną oraz zmodernizowaną infrastrukturę. Działania podejmowane w ramach tego celu powinny wspierać także realizację usług społecznych.

1.3 Przeciwdziałanie przemocy domowej i jej skutkom. Zmniejszenie liczby ofiar przemocy i zwiększenie bezpieczeństwa, poprzez działania poprawiające poczucie bezpieczeństwa w przestrzeni, w tym widoczny monitoring oraz system wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

1.4 Poprawa poziomu i poczucia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji. Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru, poprzez realizację przedsięwzięć budujących i wzmacniających lokalną wspólnotę, takich jak np. podwórka integracyjne, święta ulic itp.

1.5 Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców. Budowa i wzmacnianie postaw obywatelskich, więzi społecznych i lokalnej tożsamości mieszkańców obszaru rewitalizacji przy wykorzystaniu działań o charakterze edukacyjnym i animacyjnym.

1.6 Ograniczenie występowania zjawiska ubóstwa Wsparcie działań zmierzających do zmniejszenia uzależnienia od pomocy MOPS oraz ograniczenia skali zadłużenia wynikającego z zaległości czynszowych w zasobie komunalnym. Kompleksowa pomoc rodzinom z zaległościami czynszowymi w lokalach komunalnych.

1.7. Obniżenie poziomu bezrobocia i aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rosnący na obszarze rewitalizacji poziom bezrobocia wymaga pilnego podjęcia działań skierowanych do najbardziej nim zagrożonych grup społecznych. Działania powinny uwzględniać m.in. wzmacnianie kwalifikacji zawodowych tej grupy osób (szkolenia, kursy specjalistyczne i in.).

Cel 2. NOWY ŚWIAT ZAPEWNI DOBRE WARUNKI DO ŻYCIA.

Przez dobre warunki do życia rozumiemy nie tylko same miejsca zamieszkania, budynki i lokale mieszkalne, ale też ich bezpośrednie otoczenie powiązane z nimi funkcjonalnie i współtworzące jakość życia na danym terenie: przestrzenie wspólne, publiczne, ważne jako miejsca spotkań

i dające poczucie wspólnoty oraz usługi obsługujące obszar oraz jakość życia społecznego na tych obszarach.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

2.1 Modernizacja zasobu mieszkaniowego i budynków użyteczności publicznej poprzez budowę nowego zasobu komunalnego oraz remonty budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej wraz z ich otoczeniem, bezpośrednie lub pośrednie wsparcie właścicieli nieruchomości w tym wspólnot mieszkaniowych i wieczystych dzierżawców w ich staraniach o podniesienie technicznego standardu mieszkań i części wspólnych budynków, działania wspólnototwórcze: aranżowanie części przestrzeni, np. poddaszy, podwórek, kondygnacji podziemnych itd. na funkcje współużytkowane, służące zawiązaniu i umocnieniu wspólnoty sąsiedzkiej.

2.2 Dostępna i bezpieczna dla użytkowników przestrzeń publiczną. Poprawa organizacji ruchu i zapewnienie dobrych warunków do bezpiecznego poruszania się pieszo i rowerem, poprzez przebudowę infrastruktury drogowej, tworzenie rozwiązań wraz z użytkownikami, wdrożenie „Standardów dobrej przestrzeni publicznej”.

2.3 Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego. Budowa przyjaznych i dopasowanych do różnych grup użytkowników miejsc w przestrzeni publicznej, poprzez aranżowanie i przebudowę niewielkich przestrzeni publicznych, również przez wspólnoty i właścicieli nieruchomości, modernizację przestrzeni publicznych wokół instytucji publicznych i jednostek organizacyjnych samorządu miasta, świadczących usługi publiczne (przedszkola, szkoły, centra kultury).

2.4. Wzmocnienie odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu i rozwój „błękitno-zielonej” infrastruktury. Rozwój i modernizacja różnych form infrastruktury technicznej przynoszących takie korzyści jak np. zwiększenie możliwości lokalnej retencji wód opadowych, poprawę jakości powietrza, łagodzenie skutków upałów, czy zwiększenie bioróżnorodności i tworzenie przestrzeni rekreacyjnych.

6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Opis przedsięwzięć w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka do 2031 r. składa się z dwóch zasadniczych części:

- Pierwszą stanowi lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania.
- Drugą, charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, opisane w części programu dotyczącej celów i kierunków działań.

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały wybrane w sposób partycypacyjny w wyniku otwartego naboru przedsięwzięć trwającego od 6 maja 2025 r. do 20 maja 2025 r.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co do zasady będzie również:

1. Zwracała szczególną uwagę na zachowanie historycznego charakteru i wartości kulturowych w ramach planowanych zadań rewitalizacyjnych.
2. Zapewniała ochronę gatunkową ptaków i nietoperzy podczas prac związanych z termomodernizacją budynków (np. demontaż, wymiana pokryć dachowych i elewacji) oraz innych prac remontowo – budowlanych zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2024.1478 t.j.).

6.1. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Lista przedsięwzięć podstawowych, a więc takich, bez realizacji których osiągnięcie wyznaczonych celów nie będzie możliwe, obejmuje **trzyście projektów o łącznej wartości 51,3 mln zł**. Składają się na nią następujące pozycje:

1. Kompleksowe działania modernizacyjne w gminnych budynkach mieszkalnych wraz z działaniami aktywizującymi;
2. Zagospodarowanie terenu na cele rekreacyjne i integracyjne w rejonie Środowiskowego Domu Samopomocy;
3. Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej - podwórka integracyjne wraz z działaniami aktywizującymi;
4. AKTYWATOR - reintegracja społeczno-zawodowa na obszarze rewitalizacji;
5. Rozbudowa budynku Klubu Osiedlowego BAZA na potrzeby usług społecznych;
6. Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni półpublicznej w rejonie Szkoły Podstawowej nr 3 poprzez utworzenie strefy relaksu i integracji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji wraz z działaniami aktywizującymi;
7. Usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji;
8. Kompleksowa termomodernizacja budynku Lęborskiego Centrum Kultury FREGATA;

9. Festiwal Uliczny;
10. Budowa 48 lokali mieszkalnych zwiększających mieszkaniowy zasób gminy;
11. Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego zwiększającego mieszkaniowy zasób gminy;
12. Budowa mieszkań czynszowych w ramach Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM);
13. Budowa drogi rowerowej w Alei Wolności wraz z niezbędną przebudową otoczenia.

Z zaplanowanych trzynastu podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych dwa będą realizowane poza granicami obszaru rewitalizacji:

1. Nr 4 AKTYWATOR - reintegracja społeczno-zawodowa na obszarze rewitalizacji.
Siedziba CIS położona jest w odległości ok. 1,5 km od obszaru rewitalizacji i jest z nim bardzo dobrze skomunikowana. Czas dojazdu z komunikacją miejską, wynosi 6 minut autobusem w godzinach szczytu i 4 minuty poza szczytem.
2. Nr 6 Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni półpublicznej w rejonie Szkoły Podstawowej nr 3 poprzez utworzenie strefy relaksu i integracji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji wraz z działaniami aktywizującymi.

Teren SP3 jest położony bezpośrednio przy granicy obszaru rewitalizacji biegnącej wzdłuż ulic Wolności oraz Kossaka, przy których skrzyżowaniu zlokalizowany jest główny kompleks budynków szkoły. Ze względu na położenie SP3 stanowi dużą koncentrację uczniów pochodzących z obszaru rewitalizacji, która w poszczególnych klasach w roku szkolnym 2024/2025 wahała się od 13% do 33%¹³.

¹³ Średni udział uczniów z obszaru rewitalizacji we wszystkich klasach wyniósł 24,5%.

PRZEDSIĘWZIECIĘ PODSTAWOWE NR 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Kompleksowe działania modernizacyjne w gminnych budynkach mieszkalnych wraz z działaniami aktywizującymi
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Łęborg ul. Armii Krajowej 14 84-300 Łęborg
Lokalizacja	ul. Malczewskiego 24,24of
Zakres planowanych działań	Przedsięwzięcie obejmuje 2 zadania: Zadanie nr 1 Kompleksowe działania modernizacyjne w gminnych budynkach mieszkalnych – zadanie polegać będzie na uzupełnieniu przeprowadzonych już działań remontowych. W ramach przedsięwzięcia realizowane będą prace m.in.: remont klatek schodowych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, izolacja przeciwwilgociowa oraz termomodernizacja ścian fundamentowych, remont dachów, remont piwnicy, podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz ze zmianą systemów grzewczych w lokalach. Zadanie nr 2 Działania aktywizujące lokalną społeczność, kształtujące ich postawy społeczne i włączające mieszkańców w działania rewitalizacyjne (zadanie zlecone NGO ze środków własnych lub innych funduszy zewnętrznych) - np. wsparcie inicjatyw sąsiedzkich, nauka dbania o wspólną przestrzeń, działania animacyjne i integracyjne.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.1. Modernizacja zasobu mieszkaniowego i budynków użyteczności publicznej. Kierunek 2.4. Wzmocnienie odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu i rozwój „błękitno-zielonej” infrastruktury. Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.5 Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców
Prognozowane rezultaty	Zmniejszenie emisji CO ₂ oraz innych zanieczyszczeń do atmosfery, poprzez podłączenie budynków do efektywnego źródła ciepła (MPEC) oraz poprawa stanu technicznego budynków.
Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.) - 2. Sposób pomiaru: protokoły odbioru, dokumentacja powykonawcza, dokumentacja fotograficzna. Wskaźniki rezultatu: Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji (osoby) – 68 Sposób pomiaru:

	pozyskanie danych z Wydziału Zasobów Komunalnych.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zakres rozwiązań dostosowawczych w zakresie dostępności (architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej) zostanie doprecyzowany w dokumentacji projektowej i będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz lokalne uwarunkowania funkcjonalne i techniczne, <i>m.in.</i>: 1. <i>potrzeby osób z niepełnosprawnością ruchową:</i> • <i>zapewnienie bezprogowych wejść do mieszkań i budynków,</i> • <i>szerokie drzwi umożliwiające swobodne poruszanie się,</i> 2. <i>potrzeby osób niewidomych i słabowidzących:</i> • <i>zastosowanie kontrastowych oznaczeń na schodach, drzwiach i przeszkleniach,</i> <i>właściwe oświetlenie dla osób niewidomych i słabowidzących.</i>	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	4 020 000,00 zł	
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE, np. Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.	

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenu na cele rekreacyjne i integracyjne w rejonie Środowiskowego Domu Samopomocy „Lwiątko”
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Lębork ul. Armii Krajowej 14 84-300 Lębork Podmiot współpracujący: Środowiskowy Dom Samopomocy „Lwiątko”
Lokalizacja	ul. Kossaka 84, 84-300 Lębork
Zakres planowanych działań	W ramach przedsięwzięcia planowane jest zagospodarowanie terenu na cele rekreacyjne i integracyjne w rejonie Środowiskowego Domu Samopomocy „Lwiątko”. Przestrzeń zostanie dostosowana do indywidualnych potrzeb odbiorców, którzy zostaną włączeni w jej powstawanie. Podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy „Lwiątko” będą włączeni w tworzenie przestrzeni wraz z architektem oraz będą uczestniczyć w zagospodarowaniu zieleni. Dodatkowo w ramach przedsięwzięcia realizowane będą działania aktywizujące lokalną społeczność, kształtujące ich postawy społeczne i włączające mieszkańców m.in. organizowanie imprez sąsiedzkich oraz integracyjnych seniorami z Punktu Wsparcia

	Seniora oraz mieszkańcami Domu Seniora „Magnolia” - zadanie zrealizowane zostanie z własnych środków.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.3. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego. Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kierunek 1.5 Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców. Kierunek 1.7. Obniżenie poziomu bezrobocia i aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Prognozowane rezultaty	Efektem realizacji przedsięwzięcia jest powstanie nowej zagospodarowanej, uporządkowanej przestrzeni rekreacyjnej, służącej realizacji celów społecznych, integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych oraz związanych z promocją zdrowego trybu życia dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Sposób oceny rezultatów	<u>Wskaźniki produktu:</u> Utworzona przestrzeń półpubliczna na obszarze rewitalizacji (szt.): 1 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (m²): 553 Sposób pomiaru: protokół odbioru prac budowlanych, dokumentacja powykonawcza. <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba spotkań z lokalną społecznością przeprowadzonych w ramach Przedsięwzięcia: Wartość bazowa: 0 Wartość docelowa: 10 Sposób pomiaru: dokumentacja zdjęciowa
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane z zachowaniem zasad dostępności (architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej) oraz projektowania uniwersalnego m.in.: - nawierzchnia będzie stabilna, twarda i antypoślizgowa; - brak progów i barier, szerokie ścieżki, - zapewnienie urządzeń dostosowanych do użytkowania z poziomu gruntu;

	- tablice informacyjne z czytelną grafiką, napisy kontrastowe pisane dużą czcionką lub piktogramami; - informacje przekazywane w języku łatwym do czytania i zrozumienia (ETR). Szczegółowe rozwiązania zostaną zaproponowane na etapie projektowania przestrzeni i zawarte we wniosku o dofinansowanie.	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	1 230 000,00 zł	
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE, np. Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027	

PRZEDSIĘWZIECIĘ PODSTAWOWE NR 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej - podwórka integracyjne wraz z działaniami aktywizującymi
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Łębork ul. Armii Krajowej 14 84-300 Łębork Zadanie nr 2 zlecone zostanie NGO na podstawie Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
Lokalizacja	Podwórka stanowiące własność Gminy Miasto Łębork, zlokalizowane w obszarze rewitalizacji w bezpośrednim sąsiedztwie budynków komunalnych i wspólnot mieszkaniowych. Podwórka wyłonione zostaną w konkursie dla mieszkańców. Konkurs zostanie przeprowadzony przez Gminę Miasto Łębork w 2025 r.
Zakres planowanych działań	Przedsięwzięcie obejmuje 2 zadania: zagospodarowanie i uporządkowanie nie mniej niż 5 podwórek położonych w pobliżu budynków komunalnych i wspólnot mieszkaniowych (zadanie nr 1) oraz działania aktywizujące lokalną społeczność, kształtujące ich postawy społeczne i włączające mieszkańców okolicznych podwórek w działania rewitalizacyjne (zadanie nr 2). Zadanie nr 1 Kompleksowe zagospodarowanie podwórek – zadanie obejmuje zagospodarowanie podwórek i dotyczy m.in. tworzenia nowej przestrzeni zielonej, miejsca rekreacyjnego i integracji społecznej wraz z obiektami małej architektury (np. wiaty śmietnikowe, wiaty na rowery, altany, ławki, urządzenia siłowni zewnętrznej i placu zabaw itp.), uporządkowanie miejsc postojowych, zapewnienia dostępności, (np. wykonania ciągów pieszych prowadzących do klatek schodowych, poprawiających dostępność i bezpieczeństwo przemieszczania się) również

	możliwość wykonania muralu jeżeli będzie zasadne i będzie wynikać z konsultacji społecznych. Sposób zagospodarowania każdego podwórka będzie uzgadniany z mieszkańcami. Tworzone obszary będą dopasowane do potrzeb różnych grup mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, kobiet, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Prowadzone będą działania włączające mieszkańców do współpracy podczas całego procesu rewitalizacji (planowania zagospodarowania terenu wraz z architektem oraz podczas realizacji inwestycji). Zadanie nr 2 Działania aktywizujące lokalną społeczność, kształtujące ich postawy społeczne i włączające mieszkańców okolicznych podwórek w działania rewitalizacyjne (zadanie zlecone NGO) - np. wsparcie inicjatyw sąsiedzkich, pikniki sąsiedzkie, nauka wspólnego dbania o nową przestrzeń, zajęcia na trawie (np. z jogi, samoobrony, ogólnorozwojowe, „zdrowy kręgosłup” itp.), działania animacyjne i integracyjne.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.5 Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców. Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. 2.2. Dostępna i bezpieczna dla użytkowników przestrzeń publiczna. 2.4 Wzmocnienie odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu i rozwój „błękitno-zielonej” infrastruktury.
Prognozowane rezultaty	Efektem realizacji projektu będzie zwiększenie aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji, zagospodarowanie i uporządkowanie terenów przy wspólnotach i budynkach komunalnych, poprawa jakości życia mieszkańców, wzrost atrakcyjności obszaru rewitalizacji, poprawa środowiska naturalnego w kontekście lokalnym.
Sposób oceny rezultatów	<u>Wskaźniki produktu:</u> Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (szt.) – min. 5 Sposób pomiaru: protokoły odbioru, dokumentacja powykonawcza, dokumentacja fotograficzna <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Mieszkańcy korzystający z odnowionych/zagospodarowanych podwórek (os.) – 100 Liczba inicjatyw społecznych i sąsiedzkich, które odbędą się na odnowionych/zagospodarowanych podwórkach - 20 Sposób pomiaru: sprawozdanie z realizacji projektu, raport

	z monitorowania GPR	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zakres rozwiązań dostosowawczych w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej zostanie ostatecznie doprecyzowany w dokumentacji projektowej i będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz lokalne uwarunkowania funkcjonalne i techniczne m.in.: a) dostosowanie podwórek do potrzeb osób z trudnościami w poruszaniu się: - brak progów i barier, szerokie ścieżki; - ścieżki i dojścia o łagodnym pochyleniu max 6%; - nawierzchnia stabilna, twarda i antypoślizgowa; - urządzenia dostosowane do użytkowania z poziomu gruntu; - wygodne ławki z oparciem i podłokietnikami b) dostosowanie podwórek do potrzeb osób z trudnościami w komunikacji: - tabliczki/oznaczenia z piktogramami (np. w postaci oznaczenia miejsca parkingowego dla osoby z niepełnosprawnościami); - materiały informacyjne przekazywane mieszkańcom w języku łatwym do czytania i zrozumienia (ETR); c) dostosowanie podwórek do potrzeb osób słabowidzących: - zapewnienie odpowiedniego i równomiernego oświetlenia ciągów komunikacyjnych oraz stref rekreacyjnych; - zastosowanie kontrastowych krawędzi przy ciągach pieszych i schodach, ułatwiających orientację osobom słabowidzącym; - tablice informacyjne z czytelną, kontrastową, bezszeryfową, dużą czcionką, Dodatkowo zapewniona zostanie dostępność cyfrowa strony internetowej oraz możliwość komunikacji z beneficjentem w formach alternatywnych – m.in. e-mail, SMS	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	3 000 000,00 zł	
Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE, np.	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE, np. Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.	

PRZEDSIĘWZIECIE PODSTAWOWE NR 4	
Nazwa przedsięwzięcia	AKTYWATOR – reintegracja społeczno-zawodowa na obszarze rewitalizacji
Podmioty realizujące	Stowarzyszenie EDUQ ul. Bolesława Krzywoustego 1 84-300 Lębork

Lokalizacja	Siedziba Centrum Integracji Społecznej (CIS) Realizacja wsparcia dla uczestników projektu, w tym zarówno działań indywidualnych, jak i grupowych, wymaga stałej obecności i współpracy całego zespołu merytorycznego w jednym miejscu i czasie. Kompleksowa pomoc dla jednej osoby może angażować jednocześnie pracownika socjalnego, doradcę zawodowego, psychologa oraz terapeutę uzależnień. Ze względu na charakter pracy – opartej na zintegrowanych procesach wsparcia, takich jak grupy wsparcia i inne formy oddziaływań grupowych – niezbędne jest zapewnienie odpowiedniego zaplecza lokalowego, które posiada CIS. Obecny CIS działa na terenie powiatu łębskiego oraz gminy Łęczyce, a jego siedziba znajduje się poza obszarem rewitalizacji. Potencjał lokalowy oraz personalny CIS umożliwią skuteczne prowadzenie działań oraz koordynację pracy zespołu specjalistów, którymi dysponuje CIS, co bezpośrednio przełoży się na lepszą realizację celów rewitalizacji poprzez poprawę sytuacji osób z obszaru rewitalizacji oraz ich integrację z pozostałymi uczestnikami CIS. Siedziba CIS jest bardzo dobrze skomunikowana z obszarem rewitalizacji – działa komunikacja miejska, czas dojazdu wynosi 6 minut autobusem w godzinach szczytu, 4 minuty poza. Odległość 1,5 km.
Zakres planowanych działań	1. Indywidualna diagnoza i planowanie procesu powrotu na rynek pracy; 2. Praca socjalna; 3. Wsparcie psychologiczne i psychospołeczne (wg potrzeb); 4. Doradztwo zawodowe i coaching zatrudnieniowy (dopasowane do potrzeb uczestników); 5. Kursy i szkolenia zawodowe „szyte na miarę”; 6. Staże zawodowe u lokalnych pracodawców zgodnych z predyspozycjami uczestników. Zakres udzielanego wsparcia będzie dostosowany do indywidualnych potrzeb każdego uczestnika.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kierunek 1.6 Ograniczenie występowania zjawiska ubóstwa Kierunek 1.7 Obniżenie poziomu bezrobocia i aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Prognozowane rezultaty	Efektem realizacji projektu będzie zwiększenie zdolności do zatrudnienia osób biernych zawodowo, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez reintegrację społeczną i zawodową. Uczestnicy projektu pozyskają kompetencje społeczne, kompetencje i/lub kwalifikacje zawodowe i umiejętności pożądane na rynku pracy, które pozwolą im znaleźć zatrudnienie. Zwiększy się ich motywacja do podejmowania wyzwań zawodowych oraz

	rozwojowych, wzmocnią kompetencje społeczne, zaradność, samodzielność i aktywność.	
Sposób oceny rezultatów	<u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie- 20 Sposób pomiaru: deklaracje przystąpienia do projektu <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu: 6 Sposób pomiaru: umowa o pracę, umowa zlecenie, dokumenty dot. działalności gospodarczej-m.in CIDG czy KRS.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zakres rozwiązań dostosowawczych w zakresie dostępności (architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej) zostanie doprecyzowany w dokumentacji projektowej i będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz lokalne uwarunkowania funkcjonalne i techniczne. Przedsięwzięcie realizowane będzie w budynku dostosowanym do osób ze szczególnymi potrzebami. Działania dostosowane będą do wszystkich form wsparcia i do różnych potrzeb uczestników. Dokumenty oraz informacje przekazywane będą w prostym języku z zachowaniem zasad dostępności cyfrowej. W razie potrzeby materiały dla uczestnika, który tego potrzebuje, opracowane zostaną jako tekst łatwy do czytania i zrozumienia (ETR).	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	500 000,00 zł	
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE, np. Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.	

PRZEDSIĘWZIECIĘ PODSTAWOWE NR 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Rozbudowa budynku Klubu Osiedlowego BAZA na potrzeby usług społecznych
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Lębork ul. Armii Krajowej 14 84-300 Lębork

Lokalizacja	ul. Łokietka 5, 84-300 Łębork Klub Osiedlowy „BAZA” został zmodernizowany w ramach projektu „ODNOWIONY ŁĘBORK– rewitalizacja obszaru „Nowy Świat” finansowanego w ramach EFRR RPO WP na lata 2014-2020 (działanie RPPM.08.01.00 Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – wsparcie dotacyjne). Klub jest już maksymalnie obciążony bieżącymi działaniami i nie ma możliwości wprowadzenia wszystkich nowych form wsparcia (konieczne jest dobudowanie min. 2 dodatkowych sal na zajęcia grupowe).
Zakres planowanych działań	W ramach projektu planuje się rozbudowę Klubu Osiedlowego BAZA (obiektu infrastruktury społecznej) i doposażenie rozbudowanej części w celu zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług społecznych dla kolejnych min. 55 osób. Przedsięwzięcie ma charakter infrastrukturalny, w budynku będą realizowane działania społeczne ujęte w przedsięwzięciu rewitalizacyjnym nr 7, które koncentruje się na działaniach społecznych dla dzieci, młodzieży, rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami. W nowej infrastrukturze będzie zatem udzielane wsparcie: Zadanie nr 1: Punkt Wsparcia Rodzin – usługi społeczne dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. a) działania dla dzieci i młodzieży – nowe usługi społeczne. Zadanie uzupełni obecną ofertę Streetworkera oraz pedagoga. b) działania dla rodziców (część zadań zlecona zostanie NGO) – nowe formy wsparcia rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizację działań profilaktycznych mających ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej. Zadanie 4: Punkt Wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów - nowe usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, (zadanie zlecone NGO). a) wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnościami w postaci wsparcia psychologicznego i szkoleniowego- spotkania grupowe, a także z zapewnieniem opieki nad osobami zależnymi podczas zajęć.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.3. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego. Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Kierunek 1.2 Wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży. Kierunek 1.3 Przeciwdziałanie przemocy domowej i jej skutkom.

Prognozowane rezultaty	Efektem realizacji projektu powiększenie infrastruktury potrzebnej do wspierania dzieci, młodzieży, rodziców oraz osób z niepełnosprawnościami w prawidłowym funkcjonowaniu w społeczeństwie. Rozbudowa KO BAZA przyczyni się do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz poprawi ich jakość, co ułatwi dostęp do usług społecznych.	
Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne (szt.) – 1 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Liczba doposażonych przestrzeni publicznych (szt.) - 1. Sposób pomiaru: • Protokoły odbioru technicznego i zakupowego, • Dokumentacja zdjęciowa przed i po realizacji, • Faktury i umowy dokumentujące zakupy i wykonane prace, • sprawozdanie z realizacji projektu, • raport z monitorowania GPR. Wskaźniki rezultatu: Roczna liczba użytkowników obiektów świadczących usługi społeczne (osoby): Wartość bazowa: 0 Wartość docelowa: 55 Sposób pomiaru: • Listy obecności, • Sprawozdanie z realizacji projektu.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Rozbudowana część budynku zostanie realizowane z zachowaniem zasad dostępności (architektonicznej, komunikacyjnej i cyfrowej). Klub Osiedlowy BAZA dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami pod kątem architektonicznym (m.in. posiada windę, wejście do budynku – bez barier i progów, szerokie korytarze i drzwi, windy, toaleta dostępna) oraz zostaną zapewnione dodatkowe udogodnienia np. oznaczenie schodów dla osób niedowidzących w ramach środków własnych. Zakres rozwiązań dostosowawczych w zakresie dostępności (architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej) zostanie doprecyzowany w dokumentacji projektowej i będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz lokalne uwarunkowania funkcjonalne i techniczne.	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2028

Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE, np. Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni półpublicznej w rejonie Szkoły Podstawowej nr 3 poprzez utworzenie strefy relaksu i integracji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji wraz z działaniami aktywizującymi
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Lębork ul. Armii Krajowej 14 84-300 Lębork Podmiot współpracujący: Szkoła Podstawowa nr 3 im. Olimpijczyków Polskich w Lęborku, ul. Kossaka 103, 84-300 Lębork – w zakresie przeprowadzenia konkursu na zagospodarowanie przestrzeni oraz włączenia dzieci i rodziców w tworzenie ogrodu społecznego Działania aktywizujące po zakończeniu inwestycji zlecone zostaną NGO na podstawie Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
Lokalizacja	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Olimpijczyków Polskich w Lęborku, ul. Kossaka 103, 84-300 Lębork Szkoła Podstawowa nr 3 znajduje się formalnie poza obszarem rewitalizacji, ale jest placówką edukacyjną dla grupy uczniów zamieszkujących te tereny. Szkoła położona jest w najbliższej okolicy obszaru objętego rewitalizacją, co sprawia, że pełni rolę strategicznego punktu dostępu do wsparcia dla młodzieży z rejonów wymagających interwencji. Inwestycja w rozwój przestrzeni szkolnej bezpośrednio odpowiada na problemy społeczne dotyczące beneficjentów rewitalizacji, oferując im bezpieczne miejsce do integracji i rozwoju. W Szkole Podstawowej nr 3 w latach 2022-2024 było 16,5 % uczniów przystępujących do egzaminów ósmoklasisty z obszaru rewitalizacji. Ogółem uczniów w szkole z obszaru rewitalizacji jest 24,6% (95 uczniów w roku szkolnym 2024/2025). Do świetlicy środowiskowej prowadzonej przez szkołę w roku szkolnym 2024/2025 uczęszczało 8 osób z obszaru rewitalizacji. Z utworzonej przestrzeni korzystać będą nie tylko uczniowie szkoły, ale także ich rodziny i znajomi, w tym głównie zamieszkujący obszar rewitalizacji. Zagospodarowana przestrzeń półpubliczna w rejonie Szkoły Podstawowej nr 3 będzie dostępna dla mieszkańców obszaru

	rewitalizacji po godzinach funkcjonowania szkoły oraz w czasie dni wolnych od nauki. Wejście będzie udostępnione dla mieszkańców obszaru, czyli otwartą furtką od al. Wolności.
Zakres planowanych działań	Przedsięwzięcie obejmuje 2 zadania: Zadanie nr 1 Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni półpublicznej w rejonie Szkoły Podstawowej nr 3 poprzez utworzenie dostępnej strefy relaksu i integracji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji – w ramach zagospodarowania powstaną również m.in. ogrody deszczowe, ogród edukacyjny. Sposób zagospodarowania zostanie uzgodniony z mieszkańcami, w tym też z dziećmi i młodzieżą. Podczas planowania – dzieci zaprojektują wraz z projektantem własną przestrzeń oraz zostanie przeprowadzony konkurs dla dzieci w SP3 na zaprojektowanie własnej przestrzeni, Przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, w celu poznania ich potrzeb i oczekiwań w stosunku do zagospodarowania przestrzeni. Zadanie nr 2 Działania aktywizujące dla mieszkańców, w tym dzieci i młodzież w szczególności w zakresie kształtowania postaw społecznych oraz włączenie ich w działania rewitalizacyjne. Zakres przedsięwzięcia zostanie dostosowany do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym też dzieci i młodzieży. Planowane działania obejmą np. - podczas realizacji prac – dzieci i ich rodzice włączeni zostaną w tworzenie ogrodu edukacyjnego (poprzez np. rodzinne sadzenie roślin, nadanie im imion, robienie tabliczek), - aktywizacja po zakończeniu inwestycji, ale w trakcie realizacji projektu – zlecone NGO ze środków własnych lub innych funduszy zewnętrznych - organizacja wydarzeń dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wydarzeń integrujących np. pikniki, turnieje, koncerty, dni integracji, warsztaty, kino letnie itp.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Kierunek 1.2 Wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży. Kierunek 1.5 Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców. Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.2 Dostępna i bezpieczna dla użytkowników przestrzeń publiczna.

	Kierunek 2.3. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego.
Prognozowane rezultaty	Efektom realizacji projektu jest powstanie nowej, przyjaznej, funkcjonalnej i uporządkowanej przestrzeni miejskiej, służącej mieszkańcom obszaru rewitalizacji.
Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (szt.) – 1 Liczba przeprowadzonych działań aktywizujących – 10 Sposób pomiaru: protokoły odbioru, dokumentacja powykonawcza, dokumentacja fotograficzna, sprawozdania/protokoły i dokumentacja zdjęciowa Wskaźniki rezultatu: Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji mających dostęp do nowej infrastruktury integracyjnej (osoby)-4 000 Sposób pomiaru: dane uzyskane z ewidencji ludności
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zakres rozwiązań dostosowawczych w zakresie dostępności (architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej) zostanie doprecyzowany w dokumentacji projektowej i będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz lokalne uwarunkowania funkcjonalne i techniczne. Przedsięwzięcie uwzględni potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, m.in.: - przebudowa i dostosowanie ciągów komunikacyjnych prowadzących do strefy relaksu, tak aby były dostępne dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi i osób starszych; - wykonanie nawierzchni stabilnej, twardej, równej i antypoślizgowej, odpornej na warunki atmosferyczne, zapewniającej bezpieczne poruszanie się osobom na wózkach, z balkonikiem czy o kulach; - brak progów i barier architektonicznych, szerokie ścieżki umożliwiające minięcie się dwóch osób, w tym poruszających się na wózkach ścieżki; - zastosowanie łagodnych pochylń o odpowiednich spadkach, umożliwiających dostęp do wszystkich części przestrzeni; - montaż elementów małej architektury (ławki, stoły, urządzenia rekreacyjne) w taki sposób, aby były dostępne z poziomu gruntu, również dla osób na wózkach (posadowione na poziomie terenu, bez konieczności wchodzenia na platformę lub podest);

	- montaż tablic informacyjnych i kierunkowych z czytelną grafiką, napisami wykonanymi dużą, kontrastową i bezszeryfową czcionką oraz piktogramami ułatwiającymi zrozumienie treści; - zastosowanie systemu oznaczeń z wykorzystaniem piktogramów uniwersalnych, umożliwiających szybkie i intuicyjne odnalezienie poszczególnych stref. - wszystkie materiały informacyjne i promocyjne związane z inwestycją (np. strona internetowa szkoły, informacje o projekcie) będą przygotowywane zgodnie ze standardami WCAG 2.1 na poziomie co najmniej AA: • udostępnienie informacji w wersji tekstowej i graficznej, z możliwością ich odczytania przez czytniki ekranu; • opracowanie materiałów edukacyjnych i promujących projekt w wersjach przyjaznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym w języku ETR oraz w formatach umożliwiających łatwy wydruk.	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2028
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	630 000,00 zł	
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE, np. Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.	

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Lębork ul. Armii Krajowej 14 84-300 Lębork Część zadań będzie realizowana przez organizację pozarządową wyłonioną na podstawie otwartego konkursu ofert ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2024.0.1491 t.j.);
Lokalizacja	Klub Osiedlowy BAZA ul. Łokietka 5 Budynek KO BAZA został zmodernizowany w ramach EFRR RPO WP na lata 2014-2020 (działanie RPPM.08.01.00 Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne – wsparcie dotacyjne) realizowanego w ramach projektu „ODNOWIONY LĘBORK – rewitalizacja obszaru „Nowy Świat” finansowanego w ramach EFRR RPO WP na lata 2014-2020.
Zakres planowanych działań	Działanie ma na celu zwiększenie zakresu świadczenia usług społecznych dla osób mieszkających na obszarze rewitalizacji przez

	stworzenie, rozwój i upowszechnienie sieci kompleksowych działań skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, rodzin doświadczających problemów opiekuńczo wychowawczych, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. W ramach przedsięwzięcia planowane zadania: Zadanie nr 1: Punkt Wsparcia Rodzin – usługi społeczne dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. W ramach zadania rozszerzone zostanie wsparcie oferowane przez obecny Punkt Wsparcia Rodzin - wsparcie rodzin poprzez realizację działań dla osób doświadczających problemów opiekuńczo wychowawczych – spotkania indywidualne/grupowe.: a) działania dla dzieci i młodzieży, m.in.: nowe usługi socjoterapeutyczne, zajęcia profilaktyczne rozwijające kompetencje emocjonalne, społeczne i twórcze, a także ofertę spędzania wolnego czasu wspierającą talenty i inicjatywy (w rozbudowanej w ramach Działania 6.5 części KO BAZA będą realizowane spotkania grupowe). Zadanie uzupełni obecną ofertę Streetworkera oraz pedagoga. b) działania dla dzieci i młodzieży, m.in.: kontynuowane usługi psychologiczne (w starej części KO BAZA- spotkania indywidualne) – rozszerzenie istniejącej usługi skierowanej dla dzieci i młodzieży świadczonej przez psychologa). c) działania dla rodziców (w rozbudowanej, w ramach Działania 6.5 części KO BAZA, spotkania grupowe. Część zadań zlecona zostanie NGO) – nowe formy wsparcia rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizację działań profilaktycznych mających ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej, m.in.: - klub rodzica - wspieranie rodzin w zakresie rozwijania umiejętności spędzania czasu wolnego (np. spotkania ze specjalistami, zajęcia rodzic+dziecko np. sensoryczne, kurs pierwszej pomocy). - Rodzinna Strefa Mocy – cykl spotkań i warsztatów dla rodziców, wzmacniających relację z dzieckiem, budujących więzi rodzinne i kompetencje wychowawcze, pomagających wychowywać bez przemocy itp. Planowane są także spotkania indywidualne oraz wsparcie on-line/networking. Równolegle dla dzieci przewidziano zajęcia animacyjne i warsztaty artystyczne. Zadanie 2 Punkt konsultacyjny dla osób dotkniętych przemocą i uzależnionych.
--	--

	W ramach zadania powstanie Punkt Konsultacyjny. Będzie miejscem wsparcia dla osób dotkniętych przemocą i uzależnieniami (w starej części KO BAZA, spotkania indywidualne): Zostanie zwiększona ilość wsparcia udzielanego przez psychologa, terapeutę uzależnień oraz specjalistę ds. przeciwdziałania przemocy, a dodatkowo mieszkańcy uzyskają wsparcie konsultanta, który będzie koordynował pomoc na pierwszej linii kontaktu. Zadanie 3: Punkt Wsparcia Seniorów – usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji m.in. przez: a) wsparcie seniorów (zadanie zlecone NGO) – asystent osoby starszej – nowe usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, b) wsparcie seniorów – kontynuowanie Punktu Wsparcia Seniorów poprzez utworzenie drugiej grupy (w starej części KO BAZA). Zadanie 4: Punkt Wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów Są to nowe usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji (w rozbudowanej w ramach Działania 6.5 części KO BAZA, zadanie zlecone NGO) m.in.: a) wsparcie osób z niepełnosprawnościami działaniami wolontarycznymi w miejscu zamieszkania, b) wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnościami w postaci wsparcia psychologicznego i szkoleniowego- spotkania indywidualne i grupowe (grupowe w nowej części KO BAZA), a także z zapewnieniem opieki nad osobami zależnymi podczas zajęć. Zadanie będzie zintegrowane z przedsięwzięciem w ramach 6.5
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kierunek 1.2 Wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży. Kierunek 1.3 Przeciwdziałanie przemocy domowej i jej skutkom. Kierunek 1.4 Poprawa poziomu i poczucia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji. Kierunek 1.5 Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	Projekt przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwinięcie oferty wsparcia dla rodzin, dzieci, młodzieży oraz osób dotkniętych problemami wychowawczymi, przemocą czy uzależnieniami, wzmacniając więzi rodzinne i kompetencje społeczne. Seniorzy zyskają dostęp do nowych i kontynuowanych usług opiekuńczych oraz aktywizujących, zwiększających ich samodzielność i bezpieczeństwo. Osoby z niepełnosprawnościami oraz ich

	opiekunowie otrzymają dodatkowe wsparcie psychologiczne, szkoleniowe i wolontaryczne, co poprawi ich dobrostan i integrację społeczną.	
Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie (osoby): 42 Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej (osoby): 80 Sposób pomiaru: deklaracje przystąpienia do projektu Wskaźniki rezultatu: Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej (szt.): 21 Sposób pomiaru: regulamin korzystania z usług społecznych w Klubie Osiedlowym BAZA, regulamin działania Punktu Konsultacyjnego dla osób dotkniętych przemocą i uzależnionych. Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu (sztuki) – 3 Sposób pomiaru: umowy o pracę specjalistów/umowy zlecenia.	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.	Zakres rozwiązań dostosowawczych w zakresie dostępności (architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej) zostanie doprecyzowany w dokumentacji projektowej i będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz lokalne uwarunkowania funkcjonalne i techniczne. Przedsięwzięcie realizowane będzie w budynku dostosowanym do osób ze szczególnymi potrzebami. Działania dostosowane będą do wszystkich form wsparcia i do różnych potrzeb uczestników. Dokumenty oraz informację przekazywane będą w prostym języku z zachowaniem zasad dostępności cyfrowej. W razie potrzeby materiały dla uczestnika, który tego potrzebuje, opracowane zostaną jako tekst łatwy do czytania i zrozumienia (ETR).	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2029
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2.500.000,00	
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym UE, np. Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027	

PRZEDSIĘWZIECIĘ PODSTAWOWE NR 8

Nazwa przedsięwzięcia	Kompleksowa termomodernizacja budynku Lęborskiego Centrum Kultury FREGATA
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Lębork ul. Armii Krajowej 14 84-300 Lębork Zadanie będzie współrealizowane przez LCK Fregata – w zakresie działań promocyjnych i prowadzenia kampanii edukacyjnej
Lokalizacja	Gdańska 12, 84-300 Lębork
Zakres planowanych działań	1. Kompleksowa termomodernizacja zabytkowego (wpisanego do Gminnej Ewidencji Zabytków jako wyznaczonego przez Burmistrza w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków) budynku użyteczności publicznej obejmująca m.in. prace polegające na: • zmniejszeniu strat ciepła przez przenikanie w zewnętrznych przegrodach, m.in.: - przebudowa i remont dachu budynku kina, obróbki blacharskie w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną, a tym samym obniżenia kosztów ogrzewania i poprawy efektywności energetycznej; - wymiana drzwi na efektywne energetycznie, z klamką/dźwignią antypaniczną zwiększającą bezpieczeństwo podczas ewakuacji; • modernizacji systemów grzewczo-wentylacyjnych z zastosowaniem wysokosprawnej rekuperacji energii - instalacja wentylacji z rekuperacją oraz klimatyzacją, co znacznie obniży zapotrzebowanie na energię niezbędną do ogrzewania budynku. Ostateczny zakres prac dotyczących termomodernizacji wynikać będzie z audytu energetycznego. 2. Likwidacja barier architektonicznych. 3. Edukacja podnosząca świadomość użytkowników dot. efektywności energetycznej - wykonanie krótkich filmów o tematyce efektywności energetycznej, które będą wyświetlane przed każdym seansem w kinie. Ze środków własnych w roku 2014 przeprowadzony został I etap termomodernizacji – docieplenie ścian. Budynek jest podłączony do MPEC. Konieczne jest kompleksowe dokończenie termomodernizacji Lęborskiego Centrum Kultury.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia.

	Kierunek 2.1. Modernizacja zasobu mieszkaniowego i budynków użyteczności publicznej Kierunek 2.3. Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego. Kierunek 2.4. Wzmocnienie odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu i rozwój „błękitno-zielonej” infrastruktury	
Prognozowane rezultaty	Efektem realizacji projektu będzie zwiększenie oszczędności związanych z energią ciepłą oraz poprawa stanu technicznego budynku, w którym będą realizowane dodatkowe usługi społeczne dla mieszkańców obszaru.	
Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków - 1 Sposób pomiaru: dokumentacja techniczna projektu, zdjęcia przed i po. Wskaźniki rezultatu: Procentowy poziom oszczędności energii pierwotnej dla termomodernizowanego budynku- min. 20% Wskaźniki do oszacowania na etapie opracowania dokumentacji technicznej. Sposób pomiaru: audyty energetyczne ex-ante, dokumentacja projektowa	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zakres rozwiązań dostosowawczych w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej zostanie doprecyzowany w dokumentacji projektowej i będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz lokalne uwarunkowania funkcjonalne i techniczne. Przedsięwzięcie będzie uwzględniać potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, m.in.: - instalacja platformy schodowej między poziomem „zero”, a salą kinową; - dostosowanie obiektu dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi poprzez przebudowę toalet, dostosowanie sali kinowej poprzez przygotowanie wygodnych miejsc dla osób na wózkach, - dla osób niesłyszących wyświetlane będą napisy do filmów podczas seansów oraz umożliwione zostanie korzystanie z audiodeskrypcji, - dostosowanie sali do potrzeb osób niedowidzących, - informacje o dostępności będą zamieszczone na stronie internetowej obiektu oraz w mediach społecznościowych, wśród pracowników zostanie przeszkolona i wyznaczona osoba, która będzie pomagać w znalezieniu miejsca, dostosowaniu fotela czy uzyskaniu potrzebnych informacji.	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2031

Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	2 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, inne krajowe środki publiczne

PRZEDSIĘWZIECIĘ PODSTAWOWE NR 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Festiwal Uliczny
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Łęborg ul. Armii Krajowej 14 84-300 Łęborg Podmiot współpracujący: NGO, lokalni artyści
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres planowanych działań	Przedsięwzięcie polega na organizowaniu festiwalu plenerowego, który ma się odbywać na zrewitalizowanym obszarze Łęborg Nowy Świat. Festiwal z jednej strony ma włączyć mieszkańców w działania kulturalne na wielu poziomach, a z drugiej ma stać się rozpoznawalnym produktem „Nowego Świata”. Festiwal ma stać się nowym cyklicznym świętem osiedla, a także poprzez swoją skalę i program atrakcją o znaczeniu ponadlokalnym.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.4 Poprawa poziomu i poczucia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji. Kierunek 1.5 Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	Celem festiwalu jest budowanie nowego wizerunku obszaru, aktywizację mieszkańców, zwiększenie poczucia ich dumy.
Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: Liczba zorganizowanych atrakcji/wydarzeń w ramach festiwalu: 5 Sposób pomiaru: Plakat informujący o wydarzeniu, informacja w mediach społecznościowych Wskaźniki rezultatu: Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych: 6 Wartość bazowa: 5 Wartość docelowa: 11 Sposób pomiaru: dokumentacja zdjęciowa

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom	Przedsięwzięcie zostanie realizowane z zachowaniem zasad dostępności (architektonicznej, komunikacyjnej i cyfrowej).	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2021	2031
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	180 000,00 zł	
Potencjalne źródła finansowania	środki gminy miasta Lębork, inne środki krajowe, środki prywatne	

PRZEDSIĘWZIECIĘ PODSTAWOWE NR 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa 48 lokali mieszkalnych zwiększających mieszkaniowy zasób gminy.
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Lębork ul. Armii Krajowej 14 84-300 Lębork
Lokalizacja	Malczewskiego 25-27, 84-300 Lębork
Zakres planowanych działań	Budowa trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Każdy z budynków składał się będzie z 16 lokali mieszkalnych oraz windy. W ramach inwestycji zagospodarowany zostanie także teren wokół budynków. Cel inwestycji: Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Lęborka, szczególnie rodzin z dziećmi, seniorów i osób z niepełnosprawnościami
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.1 Modernizacja zasobu mieszkaniowego i budynków użyteczności publicznej. Kierunek 2.2 Dostępna i bezpieczna dla użytkowników przestrzeń publiczna. Kierunek 2.3 Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego. Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Prognozowane rezultaty	Powstały nowoczesne i dostępne mieszkania zwiększające mieszkaniowy zasób gminy, dzięki czemu poprawią się warunki mieszkaniowe mieszkańców, w szczególności rodzin z dziećmi, seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Zwiększy się dostępność mieszkań dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej

	mobilności (winda, brak barier architektonicznych). Ograniczone zostanie wykluczenie mieszkaniowe (zmniejszy się liczba osób oczekujących na lokal komunalny). Poprawi się jakość życia i samodzielność osób starszych i niepełnosprawnych dzięki dostosowanej infrastrukturze. Rezultatem będzie także integracja społeczna mieszkańców dzięki wspólnemu i bezpiecznemu zagospodarowaniu otoczenia budynków (ławki, zieleń, chodniki, plac zabaw).	
Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: Liczba wybudowanych budynków komunalnych (szt.) - 3 Liczba nowych mieszkań komunalnych (szt.) - 48 Liczba mieszkań dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 3 Sposób pomiaru: protokoły odbioru, dokumentacja budowlana Wskaźniki rezultatu: Liczba osób, które poprawiły warunki mieszkaniowe dzięki inwestycji - ok. 125 osób Sposób pomiaru: dane uzyskane z Wydziału Zasobów Komunalnych	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie realizowane będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami (każdy budynek wyposażony jest w windę, szerokie i dostępne ciągi komunikacyjne, odpowiednie oświetlenie itp.). Informacje dotyczące przedsięwzięcia spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej.	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2023	2025
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	19 043 614 zł	
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym Fundusz Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego.	
PRZEDSIĘWZIECIE PODSTAWOWE NR 11		
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego zwiększającego mieszkaniowy zasób gminy	
Podmioty realizujące	Gmina Miasto Lębork ul. Armii Krajowej 14 84-300 Lębork	
Lokalizacja	Stryjewskiego 57, 84-300 Lębork	

Zakres planowanych działań	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego który składał się będzie z 18 lokali mieszkalnych oraz windy. W ramach inwestycji zagospodarowany zostanie także teren wokół budynku. Cel inwestycji: Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Lęborka, szczególnie seniorów i osób z niepełnosprawnościami.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.1 Modernizacja zasobu mieszkaniowego i budynków użyteczności publicznej. Kierunek 2.2 Dostępna i bezpieczna dla użytkowników przestrzeń publiczna. Kierunek 2.3 Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego. Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Prognozowane rezultaty	Powstaną nowoczesne i dostępne mieszkania zwiększające mieszkaniowy zasób gminy, dzięki czemu poprawią się warunki mieszkaniowe mieszkańców, w szczególności osób samotnych, seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Zwiększy się dostępność mieszkań komunalnych dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności (windy, brak barier architektonicznych). Ograniczone zostanie wykluczenie mieszkaniowe (zmniejszy się liczba osób oczekujących na lokal z mieszkaniowego zasobu gminy). Poprawi się jakość życia i samodzielności osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych dzięki dostosowanej infrastrukturze. Rezultatem będzie także integracja społeczna mieszkańców dzięki wspólnemu i bezpiecznemu zagospodarowaniu otoczenia budynków (ławki, zieleń, chodniki).
Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: Liczba wybudowanych budynków mieszkalnych (szt.) - 1 Liczba nowych mieszkań zwiększających mieszkaniowy zasób gminy (szt.) - 18 Liczba mieszkań dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób pomiaru: protokoły odbioru, dokumentacja budowlana Wskaźniki rezultatu: Liczba osób, które poprawiły warunki mieszkaniowe dzięki inwestycji - ok. 25 osób Sposób pomiaru: dane uzyskane z Wydziału Zasobów Komunalnych
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze	Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie

szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	realizowane będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami (budynek wyposażony będzie w windę, szerokie i dostępne ciągi komunikacyjne, odpowiednie oświetlenie itp.). Informacje dotyczące przedsięwzięcia spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej.	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	5 843 940,00 zł	
Potencjalne źródła finansowania	Środki własne gminy, fundusze zewnętrzne, w tym Fundusz Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego.	

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa mieszkań czynszowych w ramach Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM)
Podmioty realizujące	Lęborskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. al. Wolności 22, 84-300 Lębork
Lokalizacja	Stryjewskiego 12, 84-300 Lębork
Zakres planowanych działań	Budowa budynku mieszkalnego o czterech kondygnacjach nadziemnych z podpiwniczeniem. W budynku zaplanowano 16 lokali mieszkalnych. Główną przestrzeń komunikacyjną stanowić będzie jedna klatka schodowa z windą. Budynek zaprojektowany zgodnie ze standardem projektowania uniwersalnego z dostępem dla osób z niepełnosprawnościami w tym również dla osób starszych. W ramach inwestycji zagospodarowany zostanie także teren wokół budynku. Cel inwestycji: Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Lęborka, szczególnie rodzin z dziećmi, seniorów i osób z niepełnosprawnościami.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.1 Modernizacja zasobu mieszkaniowego i budynków użyteczności publicznej. Kierunek 2.2 Dostępna i bezpieczna dla użytkowników przestrzeń publiczna. Kierunek 2.3 Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego. Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.1 Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Prognozowane rezultaty	Powstaną nowoczesne i dostępne mieszkania czynszowe w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej, dzięki czemu poprawią się warunki mieszkaniowe mieszkańców, w szczególności rodzin z

	dziećmi, seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Zwiększy się dostępność mieszkań dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności (winda, brak barier architektonicznych). Ograniczone zostanie wykluczenie mieszkaniowe. Poprawi się jakość życia i samodzielności osób starszych i niepełnosprawnych dzięki dostosowanej infrastrukturze.	
Sposób oceny rezultatów	Wskaźniki produktu: Liczba wybudowanych budynków w ramach SIM (szt.) - 1 Liczba nowych mieszkań czynszowych (szt.) - 16 Liczba mieszkań dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób pomiaru: protokoły odbioru, dokumentacja budowlana Wskaźniki rezultatu: Liczba osób, które poprawiły warunki mieszkaniowe dzięki inwestycji – minimum 30 osób Sposób pomiaru: dane uzyskane z LTBS	
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie realizowane będzie w przestrzeniach i obiektach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami (każdy budynek wyposażony będzie w windę, szerokie i dostępne ciągi komunikacyjne, odpowiednie oświetlenie itp.). Informacje dotyczące przedsięwzięcia spełniać będą wymogi dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej.	
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2025	2026
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł	5 212 000,00 zł	
Potencjalne źródła finansowania	• 1 760 000 zł – dofinansowanie z Funduszu Dopłat • 390 000 zł – środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa • 1 904 000 zł – kredyt LTBS w Banku Gospodarstwa Krajowego • 25% wartości lokalu – udział partycypacyjny przyszłych najemców • 178 350 zł – wartość działki przekazanej przez Miasto Lębork	
PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 13		
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa drogi rowerowej w Alei Wolności wraz z niezbędną przebudową otoczenia	

Podmioty realizujące	Gmina Miasto Łęborg / Związek ZIT MOF Łęborga ul. Armii Krajowej 14 84-300 Łęborg
Lokalizacja	Aleja Wolności w Łęborgu, fragmenty ulic: plac Piastowski, Konopnickiej, Łokietka, Orzeszkowej, Wyszyńskiego, plac Kopernika, Malczewskiego
Zakres planowanych działań	Zadanie przewiduje budowę wydzielonej drogi rowerowej po północnej stronie alei Wolności, z zapewnieniem niezbędnych przejazdów przez al. Wolności i sąsiadujące ulice, w tym dojazdu do znajdujących się w tej okolicy szkół podstawowych nr 3 i nr 4. Jako element szerzej zakrojonego systemu komunikacji rowerowej droga umożliwi sprawniejszą, bezpieczną i ekologiczną komunikację z innymi częściami miasta i instytucjami (centrum miasta, Powiatowe Centrum Edukacyjne, Urząd Miejski, starostwo, osiedla mieszkaniowe, centra handlowe). Droga stanowić będzie element systemu dróg rowerowych umożliwiających komunikację nie tylko na poziomie miasta, ale także na poziomie regionalnym, m.in. do nadmorskiej Łeby czy Słowińskiego Parku Narodowego. Początek projektowanej drogi rowerowej: skrzyżowanie al. Wolności z ul. Plac Piastowski; koniec odcinka: w obrębie skrzyżowania z ul. Kossaka (bez ingerencji w ul. Kossaka – drogę wojewódzką nr 214), na wysokości Szkoły Podstawowej nr 3.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.2. Dostępna i bezpieczna dla użytkowników przestrzeń publiczna.
Prognozowane rezultaty	Poprawa bezpieczeństwa komunikacji rowerowej na obszarze rewitalizacji oraz jej spójności z systemem dróg rowerowych w mieście i regionie. Zwiększenie udziału zeroemisyjnych form transportu miejskiego.
Sposób oceny rezultatów	Wskaźnik produktu: Wspierana infrastruktura rowerowa (km) – 0,480 Wskaźnik rezultatu: Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej (użytkownicy/rok): wartość bazowa – 0 wartość docelowa – 8 000
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca	Przedsięwzięcie realizuje zasady dostępności – zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami równy dostęp do udziału w projekcie bez względu na wiek, poziom sprawności lub z powodu innych ograniczeń. Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym z różnymi typami niepełnosprawności, nie będą wykluczone z możliwości korzystania z produktów i rezultatów przedsięwzięcia.

2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami		
Lata realizacji przedsięwzięcia	Rok rozpoczęcia	Rok rozpoczęcia
	2026	2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia w zł (w tym FEP 2021-2027)	5 122 475,00 zł	

6.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową jest elementem podstawowym programu rewitalizacji. Przedsięwzięcia uzupełniające to zgodnie z wytycznymi takie, „które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.” Jest to więc opis takich działań, które są niezbędne, aby rewitalizacja w gminie się zadziała choć na etapie tworzenia programu nie zostały do końca doprecyzowane.

Dla niektórych spośród działań o charakterze uzupełniających możliwe było określenie części spośród szczegółowych informacji. W takich przypadkach, informacje te przedstawiono w formie zbliżonej do przedsięwzięć podstawowych tj. uproszczonych kart projektów. Do przedsięwzięć tych zaliczają się:

1. Zielone przystanki na obszarze rewitalizacji.
2. Budowa odcinka ścieżki rowerowej od dz. nr 58/5 obr. 13 do ul. Kazimierza Wielkiego w Lęborku.
3. Budowa szatni i toalet na boisku „Orlik 2012” przy Pl. Piastowskim.
4. Wymiana źródła ciepła w gminnych budynkach mieszkalnych.
5. Mural w przestrzeni Nowego Świata.

PRZEDSIĘWZIĘCIE DOPUSZCZALNE NR 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Zielone przystanki na obszarze rewitalizacji
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji Lębork Nowy Świat
Zakres planowanych działań	Zadanie obejmuje przebudowę przystanków autobusowych zlokalizowanego w obszarze na „zielone przystanki”. Zadanie obejmować będzie m.in. wykonanie nowej, estetycznej wiaty z obsadzeniem zielenią oraz zagospodarowanie terenu wokół wiaty.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia.

	Kierunek 2.4 Wzmocnienie odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu i rozwój „błękitno-zielonej” infrastruktury.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane z zachowaniem zasad dostępności (architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej) oraz projektowania uniwersalnego.

PRZEDSIĘWZIECIĘ DOPUSZCZALNE NR 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa odcinka ścieżki rowerowej od dz. nr 58/5 obr. 13 do ul. Kazimierza Wielkiego w Łęborku
Lokalizacja	ul. Skarżyńskiego
Zakres planowanych działań	Zadanie obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej wraz z realizacją robót budowlanych mających na celu budowę odcinka ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Skarżyńskiego od dz. nr 58/5 obr. 13 do ul. K. Wielkiego w Łęborku.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.2 Dostępna i bezpieczna dla użytkowników przestrzeń publiczna. Kierunek 2.4 Wzmocnienie odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu i rozwój „błękitno-zielonej” infrastruktury.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane z zachowaniem zasad dostępności (architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej) oraz projektowania uniwersalnego

PRZEDSIĘWZIECIĘ DOPUSZCZALNE NR 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa szatni i toalet na boisku „Orlik 2012” przy Pl. Piastowskim
Lokalizacja	Plac Piastowski
Zakres planowanych działań	Przedmiotem inwestycji jest budowa nowoczesnego, funkcjonalnego budynku szatniowego z pełnym zapleczem sanitarnym, przeznaczonego do obsługi użytkowników obiektów

	sportowych. Obiekt zostanie zaprojektowany z uwzględnieniem obowiązujących norm budowlanych, sanitarnych oraz przepisów dotyczących dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. 2.2. Dostępna i bezpieczna dla użytkowników przestrzeń publiczna. Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.2 Wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane z zachowaniem zasad dostępności (architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej) oraz projektowania uniwersalnego.

PRZEDSIĘWZIĘCIE DOPUSZCZALNE NR 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana źródła ciepła w gminnych budynkach mieszkalnych
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji
Zakres planowanych działań	Podłączenie gminnych budynków mieszkalnych do sieci ciepłowniczej wraz ze zmianą systemów grzewczych w lokalach.
Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.1. Modernizacja zasobu mieszkaniowego i budynków użyteczności publicznej.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zakres rozwiązań dostosowawczych w zakresie dostępności (architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej) zostanie doprecyzowany w dokumentacji projektowej i będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz lokalne uwarunkowania funkcjonalne i techniczne.

PRZEDSIĘWZIĘCIE DOPUSZCZALNE NR 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Mural w przestrzeni Nowego Świata
Lokalizacja	obszar rewitalizacji
Zakres planowanych działań	Wykonanie ekologicznego muralu z zastosowaniem rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury na obszarze rewitalizacji, o tematyce która wyjdzie w konsultacjach społecznych.

Cel Gminnego Programu Rewitalizacji	Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną. Kierunek 1.5 Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców. Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia. Kierunek 2.3 Rozwój infrastruktury sprzyjającej integracji i budowie kapitału społecznego.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Zakres rozwiązań dostosowawczych w zakresie dostępności (architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej) zostanie doprecyzowany w dokumentacji projektowej i będzie uwzględniał potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz lokalne uwarunkowania funkcjonalne i techniczne.

Pozostałe działania uzupełniające przedstawiono w postaci bardziej ogólnej charakterystyki planowanych do podjęcia działań.

Poprawa bezpieczeństwa i ładu komunikacyjnego

Szeroko rozumiane kwestie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji mogą wymagać, poza przedsięwzięciami znajdującymi się na liście podstawowej, również podjęcia działań zmierzających do poprawy funkcjonalności istniejących nieoptymalnych rozwiązań komunikacyjnych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji. Obecność obiektów infrastruktury społecznej i publicznej sprawia, że kwestie uporządkowania polityki parkingowej, wprowadzenia bezpiecznych dla użytkowników rozwiązań komunikacyjnych, uspokojenia ruchu i jego reorganizacji będą stanowić niezwykle cenne uzupełnienie przedsięwzięć z listy podstawowej. W rezultacie, poza poprawą bezpieczeństwa wszystkich użytkowników dróg nastąpi również wzrost funkcjonalności przestrzeni miejskiej oraz ograniczenie negatywnych efektów wzmożonego ruchu samochodowego na obszarze rewitalizacji.

Kultura dla rewitalizacji

Działania z zakresu szeroko pojętej kultury stanowią jeden z podstawowych elementów pracy z mieszkańcami rewitalizowanych obszarów. Różnego rodzaju animacje kulturalne, happeningi, eventy itp. stanowią często jeden z pierwszych kroków na drodze do włączania mieszkańców w procesy rewitalizacji. Działania kulturalne powinny zatem stanowić elementarny składnik dużej części działań rewitalizacyjnych.

Poprawa jakości usług publicznych

Duże natężenie zjawiska niepełnosprawności oraz starzenia się społeczeństwa na obszarze rewitalizacji wymaga podjęcia działań, które trudno było w pełni rozpoznać na etapie sporządzania programu. Jednym z podstawowych działań z zakresu poprawy świadczonych dla mieszkańców usług publicznych powinny być kwestie związane z likwidacją barier architektonicznych oraz udogodnieniami w obsłudze osób niepełnosprawnych np. niedowidzących, niedosłyszących i innych.

Ze względu na obecność budynków, w których zlokalizowane są instytucje publiczne również poza obszarem rewitalizacji w ramach działania tego dopuszcza się również możliwość przeprowadzenia działań poza obszarem rewitalizacji.

Zrównoważona gospodarka odpadami komunalnymi

Elementem działań związanych z poprawą stanu środowiska na obszarze rewitalizacji będą działania o szerszym zasięgu związane z kompleksową modernizacją systemu gospodarki odpadami komunalnymi na obszarze Miasta Lęborka, zwłaszcza selektywnego odbioru odpadów. Działania te wpłyną korzystnie na poprawę jakości usług świadczonych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Rozwój infrastruktury ciepłowniczej

Ważnym wymiarem działań w obrębie planowanej rewitalizacji są działania skierowane na poprawę dostępności do infrastruktury ciepłowniczej. Planowane działania powinny obejmować np. takie przedsięwzięcia jak:

- rozwój sieci ciepłowniczej, ze szczególnym uwzględnieniem zabudowy wielorodzinnej.
- rozwój sieci gazowniczej.
- kompleksowe działania głębokiej termomodernizacji, w tym w zakresie komunalnego zasobu mieszkaniowego.
- wprowadzanie instalacji do produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (OZE).
- poprawę efektywności energetycznej budynków publicznych.

7. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE

Elementem składowym Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka do 2031 r. są szacunkowe ramy finansowe jego realizacji. Planowane do realizacji przedsięwzięcia wraz z określeniem ich szacunkowej wartości oraz źródeł finansowania przedstawiono poniżej. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie uzależniona jest od możliwości finansowych samorządu miejskiego i pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji oraz ich skuteczności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych.

Na gminny program rewitalizacji składa się łącznie:

- trzynaście przedsięwzięć podstawowych o łącznym szacunkowym koszcie wynoszącym **51,3 mln zł**;
- pięć przedsięwzięć dopuszczalnych, co do których brak było możliwość określenia szacunkowych kosztów.

Zgłoszone do Programu przedsięwzięcia będą w dużej mierze realizowane przez Gminę Miasto Lębork. Jedno z przedsięwzięć (nr 4) będzie realizowane przez Stowarzyszenie EDUQ. Partnerami, którzy zostali uwzględnieni przy realizacji przedsięwzięć są również: Środowiskowy Dom Samopomocy „Lwiątko” (nr 2), Szkoła Podstawowa nr 3 im. Olimpijczyków Polskich w Lęborku (nr 6), LCK Fregata (nr 8), Lęborskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (nr 12), organizacje pozarządowe (nr 3, nr 7, nr 9) oraz Związek ZIT MOF Lęborka (nr 13).

Siedem przedsięwzięć podstawowych składa się na pakiet projektów rewitalizacyjnych, które będą finansowane w ramach Funduszy Europejskich dla Pomorza na lata 2021-2027 w ramach naboru niekonkurencyjnego. Duża część przedsięwzięć dodatkowych, ze względu na fakt, że dotyczą budownictwa mieszkaniowego, będzie finansowana m.in. przy wykorzystaniu środków Banku Gospodarstwa Krajowego. Środki prywatne zostaną wykorzystane przy przedsięwzięciu dotyczącym budowa mieszkań czynszowych w ramach Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM) (nr 12).

Tabela 7.1.1. Indykatywne ramy finansowe Programu

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmioty realizujące	Lata	Koszt ogółem w zł
1.	Kompleksowe działania modernizacyjne w gminnych budynkach mieszkalnych wraz z działaniami aktywizującymi	Gmina Miasto Lębork	2026-2029	4 020 000
2.	Zagospodarowanie terenu na cele rekreacyjne i integracyjne w rejonie Środowiskowego Domu Samopomocy	Gmina Miasto Lębork, Środowiskowy Dom Samopomocy „Lwiątko” (współpraca)	2026-2027	1 230 000
3.	Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej - podwórka integracyjne wraz z działaniami aktywizującymi	Gmina Miasto Lębork, organizacja/e pozarządowa/e (zadanie zlecone)	2026-2029	3 000 000
4.	AKTYWATOR - reintegracja społeczno-zawodowa na obszarze rewitalizacji	Stowarzyszenie EDUQ	2026-2028	500 000
5.	Rozbudowa budynku Klubu Osiedlowego BAZA na potrzeby usług społecznych	Gmina Miasto Lębork	2026-2028	2 000 000
6.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni półpublicznej w rejonie Szkoły Podstawowej nr 3 poprzez utworzenie strefy relaksu i integracji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji wraz z działaniami aktywizującymi	Gmina Miasto Lębork, Szkoła Podstawowa nr 3 im. Olimpijczyków Polskich w Lęborku (współpraca)	2026-2028	630 000
7.	Usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji	Gmina Miasto Lębork, organizacja/e pozarządowa/e (zadanie zlecone)	2026-2029	2 500 000
8.	Kompleksowa termomodernizacja budynku Lęborskiego Centrum Kultury FREGATA	Gmina Miasto Lębork, LCK Fregata (współpraca)	2026-2031	2 000 000
9.	Festiwal Uliczny	Gmina Miasto Lębork, organizacje pozarządowe, lokalni artyści (współpraca)	2021-2031	180 000
10.	Budowa 48 lokali mieszkalnych zwiększających mieszkaniowy zasób gminy.	Gmina Miasto Lębork	2023-2025	19 043 614
11.	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego zwiększającego mieszkaniowy zasób gminy	Gmina Miasto Lębork	2026-2027	5 843 940
12.	Budowa mieszkań czynszowych w ramach Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM)	Lęborskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	2025-2026	5 212 000
13.	Budowa drogi rowerowej w Alei Wolności wraz z niezbędną przebudową otoczenia	Gmina Miasto Lębork / Związek ZIT MOF Lęborka	2026-2027	5 122 475

Źródło: opracowanie własne.

8. STRUKTURA ZARZĄDZANIA

8.1. Wprowadzenie

Interdyscyplinarny charakter procesu rewitalizacji sprawia, szczególnego znaczenia nabierają w nim kwestie związane z przygotowaniem skutecznego systemu jego wdrażania.

Na kształt zaproponowanego systemu wpływają w pierwszej kolejności wymogi stawiane przez zapisy *Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.* Te, uzupełnione zostają o najlepsze dostępne praktyki z zakresu wdrażania procesu rewitalizacji zaobserwowane w Polsce i dopasowane do specyfiki miasta, oraz Urzędu Miasta Łęborka.

8.2. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.

Skuteczna i efektywne struktura gminnego programu rewitalizacji powinna być możliwie płaska, w wymiarze instytucjonalnym, struktura zarządzania. Pozwoli to zapewnić względnie szybkie:

- przepływy informacji.
- szybkie reakcje na szereg problemów, które mogą pojawić się w trakcie dalszych etapów przygotowywania działań rewitalizacyjnych i ich wdrażania.

Na proponowaną strukturę zarządzania GPR powinny zatem składać się następujące elementy:

1. Burmistrz Miasta Łęborka
Kieruje i koordynuje wdrażaniem Programu.
2. Komitet Rewitalizacji.
Jest platformą do wymiany informacji, współpracy i dialogu pomiędzy interesariuszy procesu rewitalizacji a organami gminy oraz opiniuje i rekomenduje: zmiany w GPR; oceny realizacji GPR.
3. Operator rewitalizacji.
Ten element struktury zarządzania GPR odpowiada poziomowi operacyjnemu. Jego konkretne umocowanie w strukturze organizacyjnej Urzędu Miasta leży w gestii władz miasta i powinno zależeć m.in.
 - od możliwych do zapewnienia środków finansowych na to działanie,
 - zakresu prowadzonych działań, który może być zróżnicowany w zależności od skuteczności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych.

Ze względu na dotychczasowe umiejscowienie zarządzania procesem rewitalizacji w strukturze Urzędu Miasta funkcję operatora powinien pełnić Referat Programów Pomocowych i Rozwoju we współpracy z Wydziałem Realizacji Inwestycji.

4. Wydział Finansowo-Budżetowy.
Odpowiada za wymiar finansowy procesu wdrażania Programu.

W przypadku większych zadań inwestycyjnych Burmistrz Miasta może powoływać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania projektem.

Podobnie jak w całym procesie tworzenia/aktualizacji GPR również podczas wdrażania istotnym elementem jest zastosowanie mechanizmów uspołecznienia procesu rewitalizacji. Mając na uwadze szeroki i międzysektorowy charakter planowanych działań, niezbędne jest nawiązanie współpracy ze społecznością lokalną, aby skutecznie zmieniać obszar rewitalizacji. W związku z aktywnym uczestnictwem organizacji pozarządowych oraz mieszkańców zakłada się wykorzystanie mechanizmów związanych z kontrolą obywatelską i współdecydowaniem.

Dopuszcza się możliwość zmiany i uzupełnień Programu zgodnie z nowo pojawiającymi się problemami i potrzebami. Proces ten musi jednak odbywać w oparciu o zasadę partnerstwa we współpracy z lokalnymi partnerami: mieszkańcami, wspólnotami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, kościołami i związkami wyznaniowymi i innymi partnerami społeczno-gospodarczymi. Miasto Lębork zobowiązuje się współdziałać z partnerami poprzez uczestnictwo w inicjatywach mieszkańców i innych podmiotów, w szczególności organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, realizujących działania na obszarze rewitalizacji.

Aktywności te obejmują:

- Akcje informacyjno-promocyjne z wykorzystaniem strony internetowej,
- Przygotowanie publikacji w prasie lokalnej i współpracę z mediami,
- Współdział i uczestnictwo w organizowanych przez mieszkańców, NGO, i inne podmioty wydarzeniach,
- Prowadzenie ankiet internetowych, poprzez stronę internetową, oceniających podejmowane działania i umożliwiające zgłoszenie nowych propozycji działań rewitalizacyjnych.

Tak prowadzone działania zapewnią przejrzystość procesu odnowy, rzeczywistą kontrolę obywatelską oraz umożliwią wpływ na kształt zaplanowanych procesów rewitalizacyjnych w mieście.

Realizacja przedsięwzięć zgłoszonych do GPR przez podmioty zewnętrzne np. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe itd. w całości należy do wnioskodawców projektów.

Schemat struktury zarządzania Programem przedstawia Tabela 8.2.1.

Tabela 8.2.1. Ramowa struktura wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka do 2031 r.

Poziom	Podmiot			
	Burmistrz Miasta	Komitet Rewitalizacji	Referat Programów Pomocowych i Rozwoju-/ Wydział Realizacji Inwestycji	Wydział Finansowo-Budżetowy
GPR	Kieruje i koordynuje wdrażaniem	Tworzy forum dialogu, współpracy i wymiany informacji w tym: • opiniuje zmiany w GPR; • rekomenduje zgłaszane zmiany w GPR; • opiniuje ocenę stopnia wykonania i aktualności Programu.	Współpracuje z jednostkami zaangażowanymi w proces rewitalizacji, w tym: • inicjuje prace nad GPR lub jego zmianą, • opracowuje GPR lub jego zmianę, • prowadzi konsultacje społeczne z mieszkańcami miasta, • sporządza w cyklu 3-letnim ocenę stopnia wykonania i aktualności Programu oraz jego ewaluację końcową, • wprowadza, ewentualne zmiany w zasięgu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, • monitoruje sytuację na obszarze objętym rewitalizacją, • pozyskuje środki zewnętrzne na realizację Programu, • wspiera partnerów społecznych.	Ujmuje zaplanowane w GPR zadania w Wieloletniej Prognozie Finansowej.
Przedsięwzięcia	Kieruje i koordynuje realizacją zaplanowanych przedsięwzięć	• podejmuje inicjatywy w zakresie rewitalizacji, • wyraża opinie, • komunikuje się z interesariuszami procesu rewitalizacji, • dostarcza informacji i opinii na temat realizowanych przedsięwzięć i ich efektów.	• koordynuje realizację przedsięwzięć, • zbiera propozycje zadań wpisujących się w przyjęte cele GPR, • monitoruje zmiany wynikające z realizowanych przedsięwzięć.	Monitoruje przepływy finansowe w zakresie realizacji przedsięwzięć

Źródło: opracowanie własne.

8.2.2. Burmistrz Miasta Lęborka

Pełni kluczową rolę kierując zarządzaniem i wdrażaniem Programu. Inicjuje prace nad GPR lub jego zmianą a następnie je opracowuje. W cyklu trzyletnim sporządza ocenę stopnia wykonania i aktualności Programu. Wprowadza, ewentualne zmiany zasięgu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

8.2.2. Komitet Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji to wymagane przez *Ustawę o rewitalizacji* ciało wspomagające Burmistrza w zakresie przygotowania, prowadzenia oraz oceny wdrażania procesów rewitalizacji w gminie. Ma on pełnić rolę forum współpracy i dialogu różnych grup interesariuszy z organami miasta. Celem jego działania jest zarówno opiniowanie spraw dotyczących rewitalizacji, jak również doradztwo w tym zakresie. Organizację działań Komitetu Rewitalizacji zapewnia Burmistrz.

Komitet Rewitalizacji powołany został Zarządzeniem Nr [Zarządzeniem nr 178/2024 Burmistrza Miasta Lęborka z dnia 24 września 2024 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji obszaru Lębork Nowy Świat](#) na podstawie [Uchwały nr XXXI-460/2017 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 20 października 2017 r. w sprawie zasad wyznaczania składu i działania Komitetu Rewitalizacji](#). Załącznikiem do Uchwały był regulamin określający:

- zasady wyznaczania jego składu;
- zasady działania;
- zadania;

- organizację i tryb pracy.

Komitet w myśl Ustawy o rewitalizacji pełni dwie zasadnicze funkcje:

- koncyliacyjną – *stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji,*
- *opiniotawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta* (art. 7. ust. 1 uor) w szczególności w zakresie opiniowania:
 - projektu gminnego programu rewitalizacji (art. 17 ust.2 pkt 4 lit. a),
 - oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji (art. 22. ust. 1),
 - projekt miejscowego planu rewitalizacji oraz prognozy jego skutków finansowych (art. 37j ust. 1 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*).

Podmiot ten jest przez niektórych autorów komentarzy do ustawy o rewitalizacji uważany jest nawet za *kolegialny organ administracji* (Bąkowski 2017).

Umocowanie Komitetu Rewitalizacji w ustawie o rewitalizacji i jego kluczowa rola jako głównego, obok konsultacji społecznych, narzędzia partycypacji społecznej procesu rewitalizacji wskazują na potrzebę intensywniejszego niż dotychczas wykorzystania tego narzędzia w procesie rewitalizacji Miasta Lęborka.

8.2.3. Operator rewitalizacji

Niezwykle istotnym elementem decydującym o efektywności systemu wdrażania programu rewitalizacji jest jego koordynacja. W zależności od wielkości gminy i objętości programu oraz możliwości instytucjonalno-organizacyjnych, jest to najczęściej osoba, lub grupa kilku osób, które odpowiadają za cały szereg kwestii na poszczególnych etapach przygotowania i realizacji programu. Zharmonizowanie szerokiego wachlarza działań rewitalizacyjnych realizowanego z bardzo różnych źródeł finansowania przez możliwie szerokie spektrum podmiotów jest podstawowym zadaniem koordynacji. Do zadań operatora należeć będzie także monitoring.

8.2.4. Referat Finansowy

Obsługę księgową i finansową wdrażania procesu rewitalizacji zapewniat będzie Referat Finansowo-Budżetowy Urzędu Miasta. W jego gestii leżą m.in. ujęcie zaplanowanych w GPR zadań w Wieloletniej Prognozie Finansowej, monitorowanie przepływów finansowe w zakresie realizacji przedsięwzięć, dokonywanie niezbędnych zmian w budżecie miasta.

8.3. Koszty zarządzania GPR

Szacunkowe koszty zarządzania w perspektywie funkcjonowania Programu do roku 2031 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8.3.1. Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji.

L.p.	Zadanie	Działania	Szacowany koszt brutto
1.	Ocena stopnia aktualności i wykonania GPR	Ewaluacja śródkresowa oraz końcowa	30 000 / szt.
2.	Aktualizacja GPR	Aktualizacja według potrzeb	80 000 zł / szt.
3.	Spotkania Komitetu Rewitalizacji	Członkostwo w Komitecie będzie miało charakter społeczny, a zatem nie będzie generowało dodatkowych kosztów. Dopuszcza się jednak uczestnictwo w pracach Komitetu ekspertów zewnętrznych. W oszacowaniu kosztów przyjęto uczestnictwo 2 ekspertów w ciągu roku.	0 - 5 000 zł/ rok
4.	Monitoring	Działania realizowane będą przez pracowników Urzędu Miasta. Zwiększony zakres obowiązków będzie wynagradzany na zasadzie dodatku specjalnego do pensji - ok. 10%-20% wynagrodzenia (1 pracownik).	0 - 10 000 zł/ rok
5.	Marketing i edukacja: Włączanie mieszkańców w proces rewitalizacji	Działania włączające realizowane przede wszystkim poprzez konsultacje społeczne. Zwiększony zakres obowiązków pracowników Urzędu Miasta będzie wynagradzany na zasadzie dodatku specjalnego do pensji - 10 - 20% wynagrodzenia (1 - 2 pracowników).	0 - 10 000 zł/ rok
6.	Marketing i edukacja: ulotki/broszury edukacyjno-informacyjne, infografiki itp.	Zakres dodatkowych form promocji rewitalizacji będzie ustalany na bieżąco. Wstępnie przyjmuje się możliwość organizacji imprez związanych z tworzoną infrastrukturą, a także druk materiałów promocyjnych i informacyjnych.	0 - 10 000 zł./ rok
Koszt / rok			0 - 145 000 zł
Koszt – cały okres obowiązywania GPR			60 000 – 350 000 zł

Źródło: opracowanie własne.

Zarządzanie projektem realizowane będzie w ramach zadań poszczególnych pracowników Urzędu Miasta Lęborka oraz jednostek organizacyjnych. Zakłada się możliwość przyznania dodatków specjalnych do wynagrodzenia w związku z powierzeniem dodatkowych zadań, co wynika z postanowień Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

8.4. Ramowy harmonogram realizacji Programu

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w latach 2025-2031 przedstawia poniższy wykres Gant'a.

Tabela 8.4.1. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka do 2031 r. w latach 2024-2035.

L.p.	Etapy i rodzaje działań	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1.	Uchwalenie GPR przez Radę Miasta							
3.	Akcja informacyjno-promocyjna GPR							
4.	Realizacja działań aktywizujących i przygotowujących interesariuszy do dalszych działań							
5.	Przygotowanie działań w tym w ramach FEoP 2021-2027, w tym opracowywanie wniosków aplikacyjnych, studiów wykonalności, dokumentacji technicznych itp.							
6.	Realizacja działań rewitalizacyjnych w tym w ramach FEoP 2021-2027							
7.	Ocena aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji (ewaluacja śródkresowa / <i>on going</i>)							
9.	Przygotowanie UM i interesariuszy do działań rewitalizacyjnych w ramach perspektywy UE po 2027							
10.	Realizacja działań rewitalizacyjnych w tym w ramach perspektywy finansowej UE po 2027							
11.	Ocena aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji (ewaluacja końcowa Programu)							

Źródło: opracowanie własne.

9. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

9.1. Procedura prowadzenia monitoringu i ewaluacji oraz weryfikacji i oceny postępów realizacji Programu

Podstawą dobrze prowadzonego zarządzania projektem jest właściwie zaplanowany i sprawnie funkcjonujący monitoring. Głównym celem monitoringu jest weryfikacja skuteczności działań ujętych w dokumencie. Monitoring w miarę możliwości powinien być prowadzony w sposób ciągły. Takie działanie zapewni możliwie szybką reakcję na zmiany w otoczeniu programu oraz dodatkowo zwiększy efektywność polityk publicznych.

System monitoringu będzie obejmował nadzór nad poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz kontrolę realizacji całego Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lębork.

Operator rewitalizacji zbiera informacje o zrealizowanych w danym roku kalendarzowym projektach. Sporządza raport zawierający opis realizowanych zadań wynikających z zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lębork w szczególności: okres realizacji przedsięwzięcia, opis przedsięwzięcia, cele, podjęte działania, wartość przedsięwzięcia oraz źródła finansowania a także wskaźniki wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lębork jakie zostały osiągnięte zgodnie z celami przedsięwzięcia. Następnie, raport przekazywany jest Burmistrzowi do zatwierdzenia. Zatwierdzony raport Burmistrz przekazuje Komitetowi Rewitalizacji do zaopiniowania. Zaopiniowany raport Burmistrz kieruje do Rady Miasta. Szczegółowe regulacje dotyczące terminów i cezur czasowych realizacji powyższej procedury określa Burmistrz na podstawie zarządzenia.

9.2. Wskaźniki monitorowania

W tabeli 9.2. zaprezentowano wskaźniki monitorowania postępu realizacji GPR. Ich wartości powinny być badane raz w roku. Są to bowiem informacje odniesione do wskaźników rezultatu, a więc efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Wskaźniki zostały tak wybrane aby jak najpełniej oddawały ocenę osiągnięcia celów programu, a nie produktów poszczególnych projektów. Podejście takie narzucone jest przez charakter rewitalizacji. Ten zaś nakazuje osiągnięcie zmiany we wszystkich kryzysowych sferach na obszarze rewitalizacji.

Wybór wskaźników skupił się przede wszystkim na zapewnieniu adekwatnych mierników poszczególnych celów strategicznych. Zaproponowana poniżej lista nie stanowi katalogu zamkniętego i może być modyfikowana w reakcji na zmiany zachodzące w otoczeniu np. dostosowywana do wymogów monitorowania wskaźników dla FEP 2021-2027 wymaganych przez IZ, czy też sprawozdawczości GUS dotyczącej rewitalizacji w gminach.

Tabela 9.2.1. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łęborka do 2031 r.

L.p.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość początkowa wskaźnika		Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika
1.	Cel 1. Nowy Świat zapewnia spójność społeczną	Liczba osób w rodzinach otrzymujących wsparcie MOPS	177,4 na 1 tys. mieszkańców	305% wartości dla miasta	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	200% wartości dla miasta
2.		Liczba rodzin z procedurą Niebieskiej Karty	4,7 na 1 tys. mieszkańców	151% wartości dla miasta		120% wartości dla miasta
3.		Liczba zmodernizowanych / rozbudowanych obiektów infrastruktury społecznej	0		UM Łęborka	5
4.	Cel 2. Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia	Udział źródeł ciepła na paliwa stałe	41%		CEEB	20%
5.		Powierzchnia zrewitalizowanych podwórek	0		UM Łęborka	10 000 m ²
6.		Liczba budynków poddanych termomodernizacji	0		UM Łęborka	5
7.		Dynamika liczby mieszkańców w %	-		UM Łęborka	100% wartości dla miasta

Źródło: opracowanie własne

9.3. Ocena stopnia realizacji i aktualności Programu

Ocena stopnia wykonania i aktualności GPR ML (badanie ewaluacyjne) powinno odbyć się w cyklu trzyletnim. Do roku 2031 przypadają zatem dwie tego rodzaju oceny:

- jedna w trakcie realizacji Programu (ewaluacja śródkresowa /on going),
- na zakończenie realizacji Programu (ewaluacja końcowa / ex post).

Celem ocen jest podsumowanie wyników prac związanych z Programem. Zasadnicza ocena efektów prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz stopnia wykonania Programu powinna odbywać, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, najdalej w cyklu 3 letnim. Ze względu na charakter procesów rewitalizacji, trudno bowiem oczekiwać, że jej efekty w którejkolwiek ze sfer, będą zauważalne w krótszym okresie czasu. Należy przy tym pamiętać, że część efektów, w szczególności dotyczących realizacji programu w sferze społecznej może być zauważalna w jeszcze dłuższej perspektywie, a więc nawet kilkunastoletniej.

Przeprowadzenie oceny stopnia realizacji programu (ewaluacji) będzie zadaniem Operatora rewitalizacji. Obejmie ono ocenę:

- prowadzonych na obszarze rewitalizacji działań wynikających z GPR (wykonanie rzeczowe i finansowe);
- realizacji celów Programu;
- procesu wdrażania Programu;

Opracowaną ocenę zatwierdza Burmistrz i przekazuje do zaopiniowania Komitetowi Rewitalizacji. Raport będzie stanowił podstawę sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR. Burmistrz przekazuje raport Radzie Miasta wraz z opinią Komitetu Rewitalizacji.

9.4. Uspołecznienie monitoringu, ewaluacji oraz wdrażania aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Elementem systemu wdrażania jest także całość działań związanych z tematyką działań komunikacji społecznej w zakresie zarówno zamierzeń programu, procesu jego wdrażania oraz podsumowania jego efektów. Cele takich działań są różne na różnych etapach wdrażania programu.

Podejmowane działania promocyjne i informacyjne obejmą wszystkie grupy interesariuszy procesu rewitalizacji w szczególności: mieszkańców miasta, mieszkańców obszaru rewitalizacji (ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży, seniorów, osób bezrobotnych itp.), lokalnych przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe.

Podjęte działania dotyczące promocji i upowszechniania wiedzy o GPR polegać będą m.in. na:

1. Umieszczeniu na stronie internetowej Urzędu Miasta – Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lębork;
2. Publikacji informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta o realizowanych zadaniach w ramach GPR;
3. Publikacji informacji o przebiegu realizacji oraz wnioskach z monitorowania GPR na stronie UM Lęborka w zakładce rewitalizacja;
4. Przeprowadzeniu badań, w tym badania przy pomocy ankiety ewaluacyjnej wśród podmiotów prywatnych i publicznych;
5. Stworzeniu i rozpowszechnieniu wśród interesariuszy ulotek, broszur i innych materiałów promujących i podsumowujących działania w ramach programu.

10. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Integracja działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapewniona zostanie poprzez wykorzystanie następujących mechanizmów w obrębie GPR ML. Są to:

1. Kompleksowość programu.
2. Koncentracja programu rewitalizacji.
3. Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

10.1. Kompleksowość programu

Proces rewitalizacji jest niezwykle złożony, dlatego wielowymiarowy charakter planowanego wsparcia jest jego immanentną cechą. Rewitalizacja w swej idei zakłada bowiem interwencję w różnych sferach (wymiarach) miasta. Koniecznym jest zatem, aby była realizowana poprzez szeroki wachlarz powiązanych ze sobą w logiczną całość działań. Dlatego też Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka do 2031 r. obejmuje swoim zakresem interwencję we wszystkich podstawowych aspektach tj. zarówno w sferze społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej, jak również środowiskowej uwzględniając szereg różnych źródeł finansowania. Kompleksowość planowanego wsparcia zwiększy prawdopodobieństwo pojawienie się efektu synergii, co w konsekwencji doprowadzi do osiągnięcia jak najwyższej efektywności przeprowadzonego wsparcia.

10.2. Koncentracja programu rewitalizacji

Rewitalizacja ze swej natury zakłada ograniczenie się do obszarów szczególnie wymagających wsparcia, które jednocześnie pełnią istotną rolę z punktu widzenia procesów rozwojowych miasta. W przypadku GPR ML do 2031 r. mechanizm koncentracji zapewniono:

1. Na poziomie części diagnostycznej poprzez zapewnienie szerokiej palety wskaźników identyfikujących zjawiska problemowe.
2. Ograniczenie wielkości obszaru rewitalizacji poniżej określonych w Wytycznych progów dotyczących maksymalnego udziału w:
 - a. Powierzchni gminy (20%). Obszar rewitalizacji objął 4,0% powierzchni Miasta Lęborka (70,9 ha).
 - b. Liczbie ludności (30%). Obszar rewitalizacji zamieszkiwany był w 2024 r. przez 4218 osoby, które odpowiadały za 13,5% ogółu liczby mieszkańców Miasta Lęborka.
3. W części dotyczącej planowanych działań poprzez możliwie jak największe skupienie ich na obszarze rewitalizacji.

Zaplanowano również wsparcie z zakresu rewitalizacji w ramach GPR dla projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji, służących jednak realizacji celów wynikających z programu.

Zdecydowano się dołączyć dwa działania realizowane w całości poza obszarem rewitalizacji. Były to przedsięwzięcia podstawowe:

1. Nr 4 AKTYWATOR - reintegracja społeczno-zawodowa na obszarze rewitalizacji.

Realizacja przedsięwzięcia poza obszarem rewitalizacji wynikała z dostępnej bazy lokalowej. Siedziba CIS położona jest w odległości ok. 1,5 km od obszaru rewitalizacji i jest z nim bardzo dobrze skomunikowana. Czas dojazdu z komunikacją miejską, wynosi 6 minut autobusem w godzinach szczytu i 4 minuty poza szczytem.

2. Nr 6 Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni półpublicznej w rejonie Szkoły Podstawowej nr 3 poprzez utworzenie strefy relaksu i integracji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji wraz z działaniami aktywizującymi.

Teren SP3 jest położony bezpośrednio przy granicy obszaru rewitalizacji biegnącej wzdłuż ulic Wolności oraz Kossaka, przy których skrzyżowaniu zlokalizowany jest główny kompleks budynków szkoły. Ze względu położenie SP3 stanowi dużą koncentrację uczniów pochodzących z obszaru rewitalizacji, która w poszczególnych klasach w roku szkolnym 2024/2025 wahała się od 13% do 33%¹⁴.

10.3. Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym jest zapewnienie komplementarności projektów (a także szerzej: przedsięwzięć) w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to następujących typów komplementarności:

1. Problemowej.
2. Proceduralno-instytucjonalnej.
3. Międzyokresowej.
4. Źródeł finansowania.
5. Przestrzennej.

10.3.1. Komplementarność problemowa

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w ramach GPR swym zasięgiem tematycznym obejmują wszystkie sfery, w wyniku czego oddziaływać będą na wszystkie aspekty rozwoju obszaru rewitalizacji. Zaplanowana paleta działań będzie się uzupełniała, z punktu widzenia poszczególnych wymiarów obszaru, co pozwoli uniknąć fragmentacji działań zawartych w programie.

Zapewnieniu odpowiedniego poziomu powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach a w konsekwencji lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań będą służyły również:

- struktura zarządzania Programem;
- współpraca z Komitetem Rewitalizacji.

Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi a celami strategicznymi Programu przedstawiają Tabela 10.3.1.

¹⁴ Średni udział uczniów z obszaru rewitalizacji we wszystkich klasach wyniósł 24,5%.

Tabela 10.3.1. Powiązania przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań GPR.

L.p.	Nazwa wartość	Cel 1 Nowy Świat zapewnia spójność społeczną							Cel 2 Nowy Świat zapewnia dobre warunki do życia			
		1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.
1.	Kompleksowe działania modernizacyjne w gminnych budynkach mieszkalnych wraz z działaniami aktywizującymi											
2.	Zagospodarowanie terenu na cele rekreacyjne i integracyjne w rejonie Środowiskowego Domu Samopomocy											
3.	Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej - podwórka integracyjne wraz z działaniami aktywizującymi											
4.	AKTYWATOR - reintegracja społeczno-zawodowa na obszarze rewitalizacji											
5.	Rozbudowa budynku Klubu Osiedlowego BAZA na potrzeby usług społecznych											
6.	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni półpublicznej w rejonie Szkoły Podstawowej nr 3 poprzez utworzenie strefy relaksu i integracji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji wraz z działaniami aktywizującymi											
7.	Usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji											
8.	Kompleksowa termomodernizacja budynku Lęborskiego Centrum Kultury FREGATA											
9.	Festiwal Uliczny											
10.	Budowa 48 lokali mieszkalnych zwiększających mieszkaniowy zasób gminy.											
11.	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego zwiększającego mieszkaniowy zasób gminy											
12.	Budowa mieszkań czynszowych w ramach Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM)											
13.	Budowa drogi rowerowej w Alei Wolności wraz z niezbędną przebudową otoczenia											

Źródło: opracowanie własne.

10.3.2. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Ten wymiar komplementarności zostanie zapewniony poprzez 2 podstawowe typy działań:

1. Zaplanowaną strukturę zarządzania GPR Miasta Lębork.

Opis struktury zarządzania programem wraz z określeniem szacunkowych jego kosztów został przedstawiony w Rozdziale 8 Wyznaczenie w UM jednostki (stanowiska), która będzie koordynować i monitorować procesy rewitalizacji przy bezpośrednim powiązaniu z najwyższym szczeblem decyzyjności tj. władz miasta, pozwoli na efektywne i skuteczne wdrażanie programu.

2. Zgodność z dokumentami strategicznymi i operacyjnymi miasta.

Program, co przedstawiono w Rozdziale 4, w bardzo dużym stopniu wpisuje się w strukturę celów określonych w dokumentach strategicznych miasta takich jak:

- Strategia rozwoju miasta;
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Ponadto, działania w nim zaplanowane współgrają z celami działań zapisanymi również w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej, Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Rocznym programem współpracy Miasta Lębork z organizacjami pozarządowymi.

Dodatkowym elementem, wzmacniającym tego rodzaju komplementarność może stać się postulowane wykorzystanie części diagnostycznej Programu w trakcie prac nad aktualizacją dokumentów strategicznych i operacyjnych miasta.

10.3.3. Komplementarność międzyokresowa

Aktualizacja Programu w sposób logiczny będzie stanowiła kontynuację działań realizowanych w okresie 2019-2025 w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka. Komplementarność międzyokresowa pomiędzy projektami realizowanymi na obszarze rewitalizacji w poprzedniej perspektywie, a zaplanowanymi do realizacji w GPR nie tylko jest wysoka, ale i w dużej mierze dotyczy przedsięwzięć o charakterze rewitalizacyjnym. Do najważniejszych działań realizowanych na obszarze rewitalizacji w perspektywie finansowej UE 2014-2020 należały:

- „Ożywiony Lębork NOWY ŚWIAT – usługi społeczne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji”, na który składały się m.in. działania:
 - Usługi społeczne w Klubie Osiedlowym BAZA;
 - Usługi społeczne w Placówce Wsparcia Dziennego;
 - Zajęcia na podwórku integracyjno-kulturalnym Zakątek Kultury;
 - Festiwal uliczny Lębork Nowy Świat (107 888,54 zł finansowane z budżetu Gminy Miasta Lęborka);Całkowity koszt projektu 3 070 847,78 zł w tym: 2 610 220,61 zł środki unijne z EFS, 307 084,78 zł z budżet państwa.
- „ODNOWIONY LĘBORK– rewitalizacja obszaru „Nowy Świat”, na który składały się m.in. działania:
 - Adaptacja bazy ZKM na Klub Osiedlowy BAZA wraz z zagospodarowaniem otoczenia (4 414 572,55 zł);
 - Adaptacja byłej kotłowni przy ul. Łokietka na Placówkę Wsparcia Dziennego (711 178,24 zł);
 - Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej (podwórek integracyjnych, terenów rekreacyjnych, ścieżki rowerowej)
 - Budowę na obszarze zdegradowanym monitoringu
 - Remont elementów wspólnych w budownictwie mieszkaniowym wraz z zagospodarowaniem otoczenia
 - Remont dróg dojazdowych i ciągów pieszychCałkowity koszt projektu 24 851 448,67 zł w tym: 9 647 211,81 zł środki unijne z EFPR, 1 179 585,20 zł z budżet państwa.
- przedsięwzięcie dopuszczalne nr 5: poprawa zrównoważonej mobilności w obszarze - Modernizacja i rozbudowa problemowych dróg w obszarze Lębork Nowy Świat w celu dostosowania ich do bezpiecznego i równoprawnego korzystania przez wszystkich użytkowników: pieszych, rowerzystów, kierowców pojazdów osobowych oraz autobusów komunikacji publicznej;

- Trzy przedsięwzięcia dopuszczalne, stanowiące uzupełnienie przedsięwzięć podstawowych zostały zrealizowane w roku 2021. Były to:
 - szkolenie bezrobotnych z obszaru;
 - staże i wsparcie podjęcia własnej działalności gospodarczej;
 - inicjatywy sąsiedzkie.

10.3.4. Komplementarność źródeł finansowania

Ten element programu rewitalizacji zostanie zapewniony poprzez łączenie finansowania pochodzącego z różnych źródeł w tym m.in.:

1. EFRR, EFS i FS.
2. Prywatnych, w tym m.in.:
 - a. Wspólnot mieszkaniowych.
3. Środków własnych miasta w postaci:
 - a. Budżetu Obywatelskiego,
 - b. Środków przeznaczonych na realizację Programu Współpracy Miasta Lębork z Organizacjami Pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w sferze pożytku publicznego,
 - c. Środków na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
5. Funduszy szwajcarskich,
6. Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
7. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
8. Banku Gospodarstwa Krajowego in.

10.3.5. Komplementarność przestrzenna

Działania rewitalizacyjne zaplanowane w GPR koncentrują się na obszarze rewitalizacji. Poszczególne projekty rewitalizacyjne będą się wzajemnie dopełniały przestrzennie. Zwiększy to prawdopodobieństwo wystąpienia efektów synergii. Jednocześnie poprzez wysoki stopień powiązania z dokumentami strategicznymi miasta zapewnione zostają powiązania z innymi przedsięwzięciami, których realizacja odbywa się w różnych wymiarach miasta. Planowane działania z zakresu budownictwa mieszkaniowego zlokalizowane na obszarze Nowy Świat uzupełnią istniejącą zabudowę w wyniku czego minimalizuje się możliwość wystąpienia procesów segregacji społecznej i wykluczenia.

11. USPOŁECZNIE NIE DOKUMENTU I PROCES PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Lęborka do 2031 r. został przygotowany przy możliwie dużym zaangażowaniu mieszkańców. W ramach prowadzonych prac nad programem, dużą uwagę zwrócono na aktywne zaangażowanie mieszkańców w przygotowanie programu. Przeprowadzony proces partycypacji miał również wymiar edukacyjny i informacyjny. Podejmowane działania poprzedzone były informacjami na stronach Urzędu Miasta, w tym plakatami.

Włączaniu interesariuszy w przygotowywanie Programu służyły też środki graficzne, których zadaniem było otrzymanie spójności formy graficznej przekazu związanego z GPR. Ujednolicenie komunikacji w ramach przygotowywania GPR obejmowało m.in. takie elementy jak:

- Plakaty informujące o głównych wydarzeniach, np. konsultacjach społecznych, badaniach ankietowych in.
- Ogłoszenia na stronach www Urzędu Miasta.
- Layouty prezentacji multimedialnych.

Włączanie interesariuszy procesu rewitalizacji tj. mieszkańców, organizacji, instytucji oraz grup i środowisk nieformalnych jest jednym z najważniejszych elementów tworzących program rewitalizacji społecznej. Podstawą myślenia o rewitalizacji jest bowiem jak najszerwsze włączanie mieszkańców w proces podejmowania decyzji. Istotną funkcją podejmowanych działań partycypacyjnych jest również informowanie oraz edukacja interesariuszy w temacie rewitalizacji na terenie gminy. Celem partycypacji społecznej określonym wprost w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji jest przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych.

Udział mieszkańców w tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka zaplanowany był na każdym etapie jego powstawania.

11.1. Opracowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Na etapie opracowywania aktualizacji Programu zostały zastosowane następujące techniki i narzędzia partycypacyjne mające na celu zapewnienie jak najszerzego udziału interesariuszy w całym procesie:

- spotkanie robocze zespołu ds. rewitalizacji;
- szkolenia zespołu ds. rewitalizacji oraz Komitetu Rewitalizacji;
- wywiady grupowe tematyczne;
- otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wybór technik zastosowanych przy pracach nad projektem aktualizacji GPR kładł nacisk większego nacisku na bezpośrednie narzędzia dotarcie do węższej grupy interesariuszy rewitalizacji, takich jak wywiady grupowe; przy jednoczesnym zachowaniu form zdecydowanie bardziej otwartych jak otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

11.1.1. Spotkanie Zespołu ds. rewitalizacji obszaru Lębork Nowy Świat

Wraz z wyborem wykonawcy i rozpoczęciem prac nad aktualizacją gminnego programu rewitalizacji przeprowadzono spotkanie robocze Zespołu ds. rewitalizacji obszaru Lębork Nowy Świat, powołanego [Zarządzeniem nr 176/2024 Burmistrza Miasta Lęborka z dnia 24 września 2024 r. w sprawie powołania Zespołu ds. rewitalizacji obszaru Lębork Nowy Świat](#), w którym uczestniczył również przedstawicielka Komitetu Rewitalizacji (Przewodnicząca). Spotkanie dotyczyło zagadnień związanych z harmonogramem aktualizacji Programu, pozyskiwania danych, w tym będących w gestii Urzędu Miasta oraz jednostek podległych oraz pozostałych kwestii organizacyjnych.

11.1.2. Wywiady grupowe

W dniach 24-25 marca 2025 r. przeprowadzono cykl wywiadów grupowych z interesariuszami procesu rewitalizacji. Spotkania pogrupowane były według dziedzin tematycznych. Były to:

- bezpieczeństwo;
- organizacje pozarządowe,
- seniorzy;
- zdrowie;
- mieszkalnictwo;
- sport i rekreacja;
- przedsiębiorczość
- pomoc społeczna;
- edukacja i oświata;
- kultura;
- infrastruktura;

Frekwencja w każdym z wywiadów grupowych wyniosła po kilka osób. Na spotkania byli zapraszani kluczowi, wcześniej zidentyfikowani interesariusze procesu rewitalizacji. Mimo tego, spotkania były dostępne dla wszystkich chętnych. Na spotkaniu dotyczącym przedsiębiorczości nie pojawił się żaden uczestnik.

11.2.3. Spotkanie z Komitetem Rewitalizacji

W kwietniu 2025 r. przeprowadzono szkolenie/warsztaty przeznaczone dla członków Komitetu Rewitalizacji. Na szkoleniu zaprezentowano aktualny stan prac nad Programem, w tym m.in. wywiadów grupowych przeprowadzonych w marcu 2025 r., zweryfikowano zidentyfikowane problemy obszaru rewitalizacji, przedyskutowano potencjalne działania oraz dotychczasową współpracę Komitetu Rewitalizacji z Burmistrzem, w tym na etapie sporządzania ewaluacji on-going GPR stan na koniec 2023 przygotowanej w 2024 r.

The poster is set against a yellow background with a black border. At the top left is the coat of arms of Łębork. The main title 'BURMISTRZ MIASTA ŁĘBORKA ZAPRASZA' is in large, bold, black letters. To the right is a large red exclamation mark. Below the title, the dates 'w dniach 24 i 25 marca' are in red, followed by 'NA SPOTKANIA DOTYCZĄCE AKTUALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI' in black. On the left is a blue megaphone icon, and on the right is a green arrow pointing right. A section titled 'Harmonogram spotkań i tematów:' contains two lists of events. The first list is for 24.03.2025 at the Town Office, and the second is for 25.03.2025 at the Sports Club. At the bottom, a speech bubble contains the text 'JEŚLI JESTEŚ ZAINTERESOWANY PRZYSZŁOŚCIĄ ŁĘBORKA, NIE MOŻE CIĘ ZABRAKNĄĆ!' next to a hand pointing up.

**BURMISTRZ
MIASTA ŁĘBORKA
ZAPRASZA**

w dniach 24 i 25 marca
**NA SPOTKANIA DOTYCZĄCE
AKTUALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU
REWITALIZACJI**

Harmonogram spotkań i tematów:

24.03.2025 w Sali Rajców w Urzędzie Miejskim:

- 9:00 - 9:45 Bezpieczeństwo
- 10:00 - 10:45 Organizacje pozarządowe - spotkanie ogólne
- 11:00 - 11:45 Organizacje pozarządowe pracujące z seniorami oraz Kluby Seniorów
- 12:00 - 13:15 Organizacje pozarządowe zajmujące się osobami z niepełnosprawnościami i zdrowiem
- 13:30 - 14:30 Mieszkalnictwo: Spółdzielnie, wspólnoty, LTBS

24.03.2025 w Klubie Osiedlowym Baza ul. Łokietka 5:

- 16:00 - 16:45 Kluby sportowe, UKS, organizacje sportowe
- 17:00 - 18:00 Lokalni przedsiębiorcy

25.03.2025 w Sali Rajców w Urzędzie Miejskim:

- 7:30 - 8:30 Problemy społeczne
- 9:00 - 9:45 Edukacja i oświata
- 10:00 - 10:45 Kultura
- 11:00 - 12:00 Infrastruktura

**JEŚLI JESTEŚ ZAINTERESOWANY PRZYSZŁOŚCIĄ
ŁĘBORKA, NIE MOŻE CIĘ ZABRAKNĄĆ!**

Rysunek. 11.1.1. Plakat zapraszający do udziału w spotkaniach tematycznych w marcu 2025 r.

Źródło: UM Łęborka.

11.2.4. Otwarty nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nabór projektów do GPR został przeprowadzony w terminie od 6 maja do 20 maja 2025 r. na podstawie [Zarządzenia nr 79/2025 Burmistrza Miasta Lęborka z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie ogłoszenia naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych do aktualizowanego Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka](#). Regulamin stanowiący Załącznik nr 1 do Zarządzenia zawierał m.in. kryteria oceny projektów oraz formularz przedsięwzięcia.

Informacje o naborze zostały zamieszczone na stronie internetowej Miasta Lęborka (www.lebork.pl), w jego mediach społecznościowych oraz były dystrybuowane także w sposób bezpośredni poprzez kontakt z organizacjami pozarządowymi, jednostkami podległymi i innymi instytucjami telefonicznie oraz mailowo. Interesariusze mogli składać propozycje przedsięwzięć w dniach od 6 do 20 maja 2025 r. W ramach przeprowadzonego naboru do Programu zgłoszono łącznie 24 przedsięwzięcia. W dniu 27 maja 2025 r. odbyło się posiedzenie komisji oceny projektów. Spotkanie przeprowadzono w formule online przy udziale przedstawiciela Wykonawcy. Do realizacji skierowano ostatecznie szesnaście z nich oraz przeznaczony do realizacji na obszarze rewitalizacji projekt finansowany w ramach ZIT MOF Miasta Lęborka. Lista przedsięwzięć uległa następnie modyfikacji w toku wstępnych uzgodnień pakietu projektów rewitalizacyjnych z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego.

11.2.5. Spotkanie projektowe

W dniu 22 kwietnia 2025 r. przeprowadzono spotkanie online dotyczące modyfikacji struktury celów Programu. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele UM Lęborka.

W dniu 4 września 2025 r. przeprowadzono:

- spotkanie warsztatowe w Klubie Osiedlowym „Baza”, ul. Łokietka 5
- spacer studyjny po obszarze rewitalizacji.

12. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

12.1. Planowanie przestrzenne

12.1.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zadań stanowiących podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie wymaga zmian w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie obejmujących zasięgiem teren obszaru Nowy Świat. Na terenie rewitalizacji obowiązują następujące mpzp:

1. MPZP 004 w rejonie dla obszaru oznaczonego w tym planie jako T.6 i część T.1 wraz z odpowiednim fragmentem Strefy Ekologicznie Ważnej (rejon ul. Pionierów).
2. MPZP 007 na obszarze obejmującym jednostki terytorialne T.8, T.II i część T.7.
3. MPZP 032 dla obszaru w rejonie ulicy Mostnika i rz. Łeby w Łęborku.
4. MPZP 031 dla obszaru w rejonie ulic: Stryjewskiego, Pl. Kopernika, Łokietka, Bohaterów Westerplatte w Łęborku.
5. MPZP 029 dla obszaru w rejonie ulic: Poznańskiej, Nadmorskiej, Malczewskiego, Al. Wolności w Łęborku.
6. MPZP 010 dla obszaru w rejonie ulic Poznańskiej i Buczka w Łęborku.
7. MPZP 030 dla obszaru w rejonie ulic: Poznańskiej i Kossaka w Łęborku.
8. MPZP 003 na obszarze obejmującym jednostkę terytorialną T.III i część T.7 (rejon ul. Kossaka, Gdańskiej i Gierymskiego).

12.1.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Brak jest konieczności zmian w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Łęborka przyjętym [Uchwałą nr XXXIV-525/2018 Rady Miejskiej w Łęborku z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie uchwalenia "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łęborka"](#).

12.1.3. Miejscowy plan rewitalizacji

Nie przewiduje się opracowania miejscowego planu rewitalizacji na obszarze rewitalizacji wyznaczonym w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Łęborka do 2031 r.

12.1.4. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Łęborka do 2031 r nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

12.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego

W wyniku realizacji zadań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Łęborg nie ulegnie zmianie [Uchwała nr XI-135/2025 Rady Miejskiej w Łęborgu z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Łęborg na lata 2025 – 2029.](#)

12.3. Określenie zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy rewitalizacji – Komitet Rewitalizacji

W związku z realizacją zadań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Łęborg zmianie ulegnie [Uchwała nr XXXI-460/2017 Rady Miejskiej w Łęborgu z dnia 20 października 2017 r. w sprawie zasad wyznaczania składu i działania Komitetu Rewitalizacji.](#) Zmiany dotyczą następujących kwestii:

- Lit. B ust. 2 pkt.1 - wprowadzenie zapisów dotyczących reprezentacji radnych z okręgów wyborczych nr 2 (3 radnych) i nr 3 (1 radny)¹⁵.
- Lit. B ust. 2 pkt. 5 - wprowadzenie zapisów dotyczących zwiększenia reprezentacji przedstawicieli UM w Łęborgu do „nie więcej niż 3 przedstawicieli”.
- Lit. B ust. 2 pkt. 10 - wprowadzenie zapisów dotyczących zwiększenia reprezentacji przedstawicieli mieszkańców obszaru Łęborg Nowy Świat do „nie więcej niż 4 przedstawicieli”.
- Lit. B ust. 2 – zaktualizowanie, w związku w powyżej przedstawionymi zmianami, zapisów dotyczących liczby członków Komitetu do „nie więcej niż 23”.
- Lit. B ust. 6 pkt. 2 – wykreślenie wymogu zbierania podpisów poparcia przez Kandydatów określonych poprzez usunięcie całego pkt. 2.
- Lit. B ust. 7 – zmiana zapisów na: „Informacja o naborze członków do Komitetu udostępniona będzie publicznie na stronie www.bip.lebork.pl, www.lebork.pl w zakładce *Rewitalizacja*, w serwisach społecznościowych Miasta Łęborga oraz poprzez bezpośrednie kontakty z interesariuszami za pomocą środków teleinformatycznych (e-mail, telefon).”
- Lit. B ust. 9 – zmiana zapisów na: „Kadencja Komitetu trwa przez okres obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji i kończy się wraz z zaopiniowaniem raportu (oceny) z realizacji Programu. Na kolejną kadencję do Komitetu Rewitalizacji mogą być wyznaczeni dotychczasowi jego członkowie.”.
- Lit. B ust. 10 pkt. 1 – uzupełnienie zapisu o „lub w przypadku nieusprawiedliwionej obecności na 3 kolejnych posiedzeniach Komitetu”
- Lit. B ust. 10 pkt. 1 – uzupełnienie zapisu o „lub w przypadku nieusprawiedliwionej obecności na 3 kolejnych posiedzeniach Komitetu”.
- Lit. B ust. 10– zmiana brzmienia zapisu na „Jeżeli złożył rezygnację, zmarł lub wyniku powtarzającej się nieobecności opisanej w pkt 1, został wykreślony ze składu Komitetu członek...”.

¹⁵ Mieszkańcy obszaru Nowy Świat stanowią ok. połowy (49%) ogółu populacji okręgu wyborczego nr do Rady Miasta Łęborga oraz ok. 9% okręgu nr 2. Tym samym popul

- Lit. C ust. 6– zmiana brzmienia zapisu na „Posiedzenia Komitetu odbywają się według potrzeb Komitetu, jednak nie rzadziej niż dwa razy w roku.”
- Lit. C ust. 10– zmiana brzmienia zapisu na „Z posiedzenia Komitetu sporządzana jest notatka, w której zamieszcza się wszelkie ustalenia poczynione podczas posiedzenia Komitetu. Każdorazowo sporządzana jest lista obecności członków Komitetu oraz obecnych gości.”
- Lit. C ust. 11– zmiana brzmienia zapisu na: „Praca w Komitecie ma charakter społeczny i nie przysługuje za nią wynagrodzenie.”
- Lit. C ust. 12– wykreślono

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 2.1.1. Jednostki urbanistyczne Miasta Lęborka.	11
Rysunek 2.2.1. Obszar zdegradowany Miasta Lęborka.	12
Rysunek 2.3.1. Obszar rewitalizacji Miasta Lęborka.	13
Rysunek 3.1.1. Struktura ekonomiczna wieku ludności obszaru rewitalizacji Nowy Świat i Miasta Lęborka w latach 2014 i 2024.	18
Rysunek 3.1.1. Struktura wieku ludności obszaru rewitalizacji Nowy Świat i Miasta Lęborka według poszczególnych roczników w 2024 r.	19
Rysunek 3.1.2. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS ogółem w Lęborku w latach 2014-2024.	20
Rysunek 3.1.3. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MOPS z powodu ubóstwa oraz bezrobocia w Lęborku w latach 2014-2024.	21
Rysunek 3.1.3. Zadłużenie lokali komunalnych na obszarze rewitalizacji Nowy Świat w Lęborku w latach 2018-2024.	22
Rysunek 3.1.3. Liczba osób w rodzinach korzystających z wsparcia MOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby w Lęborku w latach 2014-2024.	24
Rysunek 3.1.5. Przeciętna odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej oraz liczba osób objętych takim świadczeniem w Lęborku w latach 2014-2024.	25
Rysunek 3.1.6. Struktura rodzin emerytów i rencistów korzystających z wsparcia MOPS według liczby osób rodzinach w Lęborku w latach 2014-2024.	27
Rysunek 3.1.7. Struktura rodzin z dziećmi korzystających z wsparcia MOPS według liczby osób rodzinach w Lęborku w latach 2014-2024.	27
Rysunek 3.1.8. Liczba projektów składanych do Budżetu Obywatelskiego przez mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wszystkich mieszkańców miasta w latach 2016-2024 r.	34
Rysunek 3.2.1. Liczba firm zarejestrowanych w REGON w Lęborku w latach w 2011-2024 r.	37
Rysunek 3.2.2. Struktura podmiotów zarejestrowanych w REGON według sekcji i działów PKD 2007 w Lęborku w 2025 r.	38
Rysunek 3.3.1. Mezonegiony fizyczno-geograficzne na obszarze rewitalizacji Nowy Świat.	40
Rysunek 3.3.2. Imisja hałasu komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji Nowy Świat dla pory nocnej (Ln) w 2022 r.	42
Rysunek 3.3.3. Imisja hałasu komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji Nowy Świat dla pory dziennej (Ldwn) w 2022 r.	43
Rysunek 3.3.4. Liczba przekroczeń średniodobowych stężeń oraz średnioroczne stężenia pyłów zawieszonych PM10 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w punkcie pomiarowym przy ul. Malczewskiego w Lęborku w latach 2017 – 2023.	44
Rysunek 3.3.5. Średniodobowe stężenia pyłów zawieszonych PM10 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w punkcie pomiarowym przy ul. Malczewskiego w Lęborku w okresie I 2021 – XII 2023.	45
Rysunek 3.3.6. Średniodobowe stężenia pyłów zawieszonych PM2,5 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w punkcie pomiarowym przy ul. Malczewskiego w Lęborku w okresie I 2021 – XII 2023.	46
Rysunek 3.3.7. Obszary ryzyka powodziowego oraz wystąpienia podtopień od wód gruntowych w Lęborku . .	47
Rysunek 3.5.1. Struktura rodzajowa źródeł ciepła na obszarze rewitalizacji w Lęborku w 2025 r.	50
Rysunek 3.5.2. Liczba mieszkańców budynków komunalnych na obszarze rewitalizacji w Lęborku w latach 2018-2024 r.	51
Rysunek 11.1.1. Plakat zapraszający do udziału w spotkaniach tematycznych w marcu 2025 r.	113

SPIS TABEL

Tabela 2.2.1. Obszar zdegradowany w Lęborku.	13
Tabela 2.3.1. Obszar zdegradowany i rewitalizacji w Lęborku.	14
Tabela 3.1.4. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2021/2022 – 2023/2024 w Lęborku.	36
Tabela. 4.1.1. Powiązania Strategii Rozwoju Miasta Lęborka i Gminnego Programu Rewitalizacji.	54
Tabela 4.2.1. Powiązania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lęborka i Gminnego Programu Rewitalizacji.	55
Tabela 4.3.1. Powiązania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Lęborka 2030i Gminnego Programu Rewitalizacji.	56
Tabela 7.1.1. Indykatywne ramy finansowe Programu	96
Tabela 8.2.1. Ramowa struktura wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka do 2031 r.	99
Tabela 8.3.1. Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji.	101
Tabela 8.4.1. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka do 2031 r. w latach 2024-2035.	102
Tabela 9.2.1. Wskaźniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Lęborka do 2031 r.	104
Tabela 10.3.1. Powiązania przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań GPR.	108